

ARDI-IZENAK

Analisi linguistiko eta morfologikoa

M. Aizpurua

IEI udako
euskal
unibertsitatea

IRUÑEA 1985

ARDI - IZENAK

ANALISI LINGUISTIKO ETA MORFOLOGIKOA

Jabegoa: U.E.U.ko Biologia Saila

I.S.B.N.: 84-398-4334-8

Lege-gordailua: BI-1371-85

Inprimategia: BOAN, S.A.

HITZAURREA

Mila bederatzirehun eta larogetitahiruko negua zen eta UZEIn bete-betean ari ginen Landare eta Animalien euskal izenen lanketan. Egun batean burutazio bat izan nuen: "Artzainek ardi guztiak ezagutzen omen dituzte, eta izenak ipintzeko ohitura badutenez, nola konpontzen ote dira hainbeste ardiri izenak emateko?. Zein motatakoak ezartzen ote dizkiete?"

Jakin-nahi horrek bultzata sartu nintzen mundu honetan. Jo nuen nire ustez ardi eta artzain-gauzetan ikasiak zirenetara. Haiek ez zuten horrelako lanik eginik, eta Jon Goikoetxea Maizaren izan eman zidaten, horretan ibilia zela eta.

Eskuzabal hartu ninduen, telefonoz hitzegin ondoren, biok elkarrizketatu ginenean. Karpeta batean jasoak zituen izenok, eta, berak aitortzen zuenez, aspaldian begiratu ere egin gabe zeuzkan. Argitaratzea ere inoiz pentsatu omen zuen, baina geroz erdiahazturik eduki omen zituen.

Mundu honekin esperientzia zuzenak eduki nezan, neronek ere biltzeko eskatu zidan eta artzainekin nola hitzegin eta zer galdetuari buruz aholkuak eman zizkidan.

Horrela, bizpahiru artzainekin egon ondoren, berriro elkarrekin egon ginen, nire eta bere eritziak kontrajartzeko asmoz. Batasun osoa eta antz ikaragarria nabari zen bion artean jasotako izenen artean.

Bigarren elkarrizketa honetan bere lana argitaratzera animatu nuen, baina bera gaisotasun larri batetik ateraberria zen, gorputza ere oso ahulduazuen eta lanerako egokiera gutxi zuela adierazi zidan.

Lan hori nire gain hartuko nuela esan nionean biziki poztu zen eta horrela fotokopiatu nituen jasoak zituen izenok. Heriotza oso hurbil ikusten zuela iruditu zitzaidan, izan ere,

hala esan zidan: "Begira, gaisotasun larri batetik irtenberria naiz, eta berriz eror naiteke edozein momentutan Nire dokumentutan idatzita utziko dut, lan hau argitaratzeko baime-na nolaz eman dizudan".

Ondorengo beste egun batean, fotokopiatu ondoren, materiala itzultzera joan nintzaionean argitaratze-orduko erizpi-deez solas egin genuen. Berak, artzainei buruzku datu asko biltzen zuen, e.b., eta hori argitaratzea ez zela komeni zion, bizi zirelako horietako asko eta gaizki har zezaketelako haiei buruzko gauza pertsonalak argitaratzea. Ortografiak ere hitzgin genuen eta adostasun batzutara iritsi.

Horrela hasi nintzen, batetik, izenok banan bana garbira pasatzen eta bestetik, artzain batzurekin hitzegiten eta izenak jasotzen.

Uda hartan hil zen Jon Goikoetxea eta tartean sortu zaizkidan gora-beherek atzeratu egin badute ere lan hau, hemen aurkezten dut orain nire zenbait iruzkin eta ohar eginaz.

- Izen-bilduma honek gaur egun praktikan dagoen ohitura baten berri ematen digu. Artzainek etengabe izenak sortzen eta aurrekoen izenak ondorengoetara igarotzen ari dira.
- Antzekotasun handiko aziendak izanik, interesgarri da nolaz konpontzen diren jakitea izenez elkarrengandik berez-teko.
- Artaldeko ardi guztiek ez dute izenik, zerbaiteagatik berezten direnek bakarrik baizik.
- Ardi-izenok ez dira ardiari hotsegiteko, artaldearekin dabiltzenen artean erabiltzeko baizik. Izenok, horregatik, luzeak dira askotan; horrek ez du axola handiegirik.

Mekanismo hauen ezaguera baliagarri gertatzen da gaur

egun euskaraz orain arte espezifikoki izendatu gabe zeuden bizidunei izena emateko orduan.

Hona hemen ondoren bere apunteetan topatutako bi zati, batak egun bateko izen-bilketan gertatutakoa ematen digu eta besteak Jon Goikoetxearen filosofia izen-ezarketari buruz.

Behin ere ibili gabeko lurrak zapaldu ditut gaur, urrundik ikusitako parajeak ber-bertatik arakatu: Erdoizta Auzoko GRANADA baserria (Errezil) eta IZUELA baserria (Aia), lehenengo hura "Basarri" bertsolariaren jaiotetxea eta "Pastor Isuela" deiturarena bigarren hau.

Endrike Zurutuza "Joxe Miel" albaitero ezagunarekin batera nabil Gipuzko-ibili hauetan, folk-lore arloan langile: hark ardiak txertatu-ahala, nik ardi horien izenak jaso.

Izuelan 40 ziztatu ditu Zurutuzak. Nik haien izenak galdetu. Zer parreak egin dizkidaten! Burutik egindakotzat erabili naute.

Nire eskera jarri direnerako, ardiak aldeginak ziren, txertatu eta larrera jaregiten bait zieten. Berandu zen ni konturatu naizenerako. Gero, nahi eta ere, lau-bosten besteren izenik ez didate eman ahal izan; ardiak bistan ez dituela ezin baitu artzainak haien izenik gogoratu.

Gero, bigarren artzaina azaldu da beste berrogei ardi-kin. Oraingoan bai! - nion nereko. Bai ta zera! Pot egin dut bigarren honekin ere. Izen alerik ere ez dit eman nahi izan artzain gazteak. Haren ardiek ez omen dute izenik. Behin goegian galdetu bait diot, susmo txarren bat hartu dit, eta ixo!.

Txondarra hantzen ikusi dugu, pisteko pronto.

Hantzen ikusten da oraindik lehenagoko Gipuzkoa jatorra!

Loiola, 1966-II-14.

Ardiek beren izena daramate gehienetan.

Aspaldiko eta nonnahiko ohitura da, itxuraz. Ia bere denboran Kristo gure Jaunak esan zuen, Artzain Onak bat-banaka ezagutzen dituela bere ardiak, eta bakoitza bere izenez deitzen.

Ardiak alferrik du beretzat izena. Ardiari izena ez zaio beragatik ezartzen, besterengatik baizik. Ardiak ez dio inongo izeni erantzuten, zakurrak, alegia, erantzun ohi dion bezala. Artzainak izenez agintzen dio bere zakurrari, ezin ordea, horrela bere ardiari.

Ardiak artzainagatik darama izena; artzaiengatik, hobeto esateko. Artzai bakarrak ez du ardiei izena egotzi-premiarik, izen-gora-beherarik gabe bai bait daki zein den ardi bakoitza. Artzain-laguna duenetik, ordea, izena erantsi behar ardi bakoitzari, artzantzan elkarrekin konponduko badira. Batak-besteari lan-txanda hartu edo kendu behar dioeneko, ardi-jendeari zer-edo-zer gertatu baldin bazaio, -batak hanka hautsi duela, besteak eztula duela, umegin duela- ("beti izaten da zeozer eta"), lagunari adierazi beharra dauka holako hori "zeini" gertatu zaion: eta "zein" bere izenaz adierazten da.

Ardietan, edozein ez da "nor". Arkumea ez da "inor". Beraz, izenik ez du. Ahalik eta ama izan arte, edo amastun (ama-astun) jarri arte ez dio izenik merezi artzainari. Amatasunak irabazi dio izena ardiari. Amatasunak egin du "nor".

Zurutusak esan zidanez, artalde bakoitzak bere zintzarri-soinu berezia jotzen omen du, jabeak soinutik ezagutzeko modukoa ea han urrutian dakusan talde hura berea ote den. Horregatik ardi batek, bik edo gehiagok bere (edo beren) zintzarria(k) galdu dutenean ez du edozeinetako zintzarri berria erosiko, soinu hura edo kontzierto hura lehengoratuko dion zintzarria(k) baizik.

SARRERA

ARDI-IZENEN AZTERKETA

Bi motatako azterketa-saioa egin dut bukaeran agertzen diren ardi-izen horiekin: bata, gramatikala, eta morfologikoa edo etologikoa bestea. Alegia, batek izena nolaz osatua dagoen esango digu, eta bigarrenak ardiaren zein ezaugarriari begiratzen dion.

Aurrera jarrai aurretik hitz bat edo beste ARDI-IZENaz. Hobe litzateke ARDITARREN IZENaz mintzatzea, izen hauetan, artalde batean bezala, denetatik bait dago: axuri, arkume, bildots, arkazte, behinardi, ardi eta ahari. Hala ere, Jon Goikoetxearen lanaren izen burua errespetatuz, ARDI-IZEN erabiliko dut hemendik aurrera.

1.-ANALISI GRAMATIKALA

Azterketa honetan zein mekanismo nagusi erabiltzen dituzten jakin nahi izan da. Badira maiztasun oso txikikoak ere, haiek ere ekarri ditugu, gutxi erabili izanak ez bait diete garrantzia handiagotu besterik egiten.

Zerrenda begiratzen baduzu aurkituko dituzu, agian, nik aipatzen ez ditudan sistemaz osatuak. Ez da hori utzikieriaz izango, berezkuntza gahiagotarako gauza izan ez naizelako baizik. Ziur nago hutsuneak izango direla, baina oro har hemen agertzen denarekin artzainen joera nagusiak behintzat argi daudela uste dut.

a) Izena soilik

Izen gramatikalaz ari naiz orain, alegia, ardiari eman zaion izena adberbioz, adjetiboz, aditzez edo izenez osatua egon daiteke edo guzti hauen konbinazioz.

Zerrendako izenetan 412 agertzen dira izenez emanaz, %11.69. Kopuru handia dela deritzogu. Mota guztitako izenak erabiltzen ditu artzainak: akzidente geografikoak (baso, har-kaitz, tontor), anatomikoak (gingil, buztan, motots, kako), ardiak gorputzean daramatzan gauzak (txintxarri, kutuna) eta batez ere beste animalien izenak, haiekin duten antza, fisikoa, etologiko edo jokabidezkoa izanik: (gamelua, matxinsalto, tximu, behorra, ipurtatsa, txoria, jilgeroa). Badira beste edozerren erreferentzia egiten dutenak, ardi horrek izen horrekin urrutiko lotura bat gordez (patatas, hosto, lotsa, krabelin).

Izenen sail honetan merezi duela uste dut, beste jokabide bat azpimarratzea, zera alegia, erdal pluralizatzailearen erabilera. Pertsonen ez-izenetan ere erabilia da gure herrietan eta ez da harritzekoa hemen ere agertzea. Adibidez:

mukis	pekas	gingilas	harras	dunbas
berdes	tantos	artos	tximas	konejus
kopetas	moños	kanpos	errepes	patatas
kakas	otes	saltos	patilas	patas
astos	hankas	raias	txapas	kakoa
pipas	sakalas	kanpanas	meakas	

b) Izen propioak

Hasiberritan izan nuen sorpresatako bat izen propioen ugaritasuna izan zen. Izen propioak erabilera bat baino gehiago dute artzainengan, batzu soilik agertzen dira (Lete, Goierri, Xenpelar), beste batzu "ardi, bildotsa,..." ondoren dituztela agertzen dira, (Zumaia ardia, Lukas aharia,...) eta azkenik esaldi luze baten barnean (Zumarragako lepabeltzaren bildotsa).

Kasuak ikusiz, badute hiru modu horiek elkarrekin lotura esturik, azken batean lexikalizazioaren hiru fase besterik ez bait dira:

1.- Zumarragatik ekarritako ardia

2.- Zumarraga ardia

3.- Zumarraga

Lehenengoaren moduan oso izen gutxi agertzen da, kasik batere ez. Bigarrengoan 92 eta gehienak hirugarrengo moduan agertzen dira: 539.

Behin ardi bati izen propio bat eman zaionean, adjetiboak eta gainerantzeko gehiegarriak eransten zaizkio: Albiztur txiki, San Jose zuri, Munain txintxarduna,...

- Nondik erosi duen: baserri edo herriaren izena
- Nori erosi dion: izen propioa edo ez-izena
- Noren antza duen: begietan, ibileran, bizarrean,...
- Noiz jaioa: San Markos, San Jose,...
- Non galdua edo gero non aurkitua izan zen
- Halako pertsona edo lekutan gertatutakoa anekdota bat dela medio: Solita, Goierri,...

Bigarren motakoetan izen propioa aposisizio gisa erabiltzen dela esaten da. Honelako hauek aipatuko ditugu adibide gisa:

Mitxelena ardia	Eulats arkaztea
Lasa aharia	Lukas aharia
Xabier ardia	Gorbei aharia
Albiztur ardia	Loidi Saletxe ardia

c) Adjetiboa soilik

Artalde beraren barnean ez da oso maiz agertzen den izen-dapen-mota hau. Ardi gehiegi ditu artzainak ezaugarri bat bakarrez hainbeste ardi izendatzeko, eta normalean adjetibo bat baino gehiago erabiliz, edo izen edo aditzekin batera erabiliz egiten du. Hala ere, artalde guztiak batera artuz 585 kasu agertzen dira, % 16,60.

Adjetibo asko -dun atzizkiaz moldatzen dira, horrela neurri-gabe handituz adjektibazio-ahalmena: motostuna, adarduna, zintzarduna, ... Azpimarratzeko da askotan zintzarri eta belarrik

-dun atzizkiarekin edo konposizioan i galtzen dutela: zintzar-dun, belarmotza, zintzarberri,...

Hona adjetibo-adibide batzu:

pintoa	jezkoia	korrikalaria	beltza
izua	itsusia	eskurakoia	santua
argia	gogorra	mutua	ogijalea

d) Adjetiboa + adjetiboa

Zerrenda osoan 141 kasutan bi adjektibo batera agertzen dira ardiak izendatzeko, % 4-tan alegia.

Hona adibideak:	pinto-jezkoia	zuri-txikia	hori-txarra
	txiki-polita	bizki-gorria	pinto-zahar
	makal-makala	izuka-txikia	gorri-iluna

Hiru adjektiboren bat ere agertzen da: "gorri-txiki-zaharra".

Artaldean lehen adjektiboak izen bezala funtzionatzen du batzutan, hau da, "zuri-txikia" baldin badago, normala da gero "zuri-haundia" edo "zuri-gaiztoa" agertzea. Beraz, artzainak elementu minimoekin hasten da funtzionatzen eta gero, beharra etorri ahala, konplikatzen ditu izenak. Izenekin ere jokabide hori argi nabari da, e.b. Ataundik ekarritako ardia bakarra baldin bada "Ataun ardia" ipiniko dio, nahikoa du; baina hiru ekarri baldin baditu eta beste izenik ematen ez badie behintzat, askotan agertzen dira honen antzeko gauzak: "Ataun txikia, Ataun gorria, etab."

e) Izen adjektiboa

Artaldean gehienak ardiak dira eta artzainari ez dio informazio handirik ematen ardia hitza etengabe errepikatzen ari-tzeak, horregatik gehienetan ez du aipatzen.

"Ardia" ez bada ere, badakite izena eta adjektiboa batera

erabiltzen, izentzat sarritan izen propioa erabiliz, edo beste izenen bat.

Adibideak:

ardi zuria	arkazte gorria	azeri polita
mantxinbitar ardia	arkazte adarduna	Albiztur txiki
erren ardia	arkazte mutur-gorria	Epelde adarduna
ardi txintxo	behinardi mutur-gorri	Auzkio kizkur
napar ardia	bildots ile-lisoa	arratoi txikia

f) Izen + adjektiboa

Izen bat eta adjektibo baten konposiziotik adjektibo bat sortzen deneko loturaz ari gara hemen. Adibidez, beso-beltza, besoa beltzaduen ardia litzateke.

Dudarik gabe hau dugu izendatze orduan artzainek darabilten modurik ugariena: 935 kasu gutxienez agertzen dira, % 26.54 .

Adibideak:

bekain-beltza	zulo-haundi	koba-txiki	adar-haundiena
belari-txikia	titi-bakarra	koba-haundi	hanka-baldarra
mutur-haundia	txintxar(ri)-berri	aurre-haundi	albo-beltza
txakur-maitea	begi-ebakia	esne-edale	errape-goxo
sagar-jale	begi-larria	mutur-berdea	

Adjektiboa + adjektiboa aipatu dugunean (d) puntuan) bi adjektibo erabiltzeko jokabidea aztertu dugu. Orain izen+adjektibo lotura honetatik sortzen dena adjektiboa denez ez da harritzeko gauza oraingo hauek ere beste adjektiboren bat-ekin batera agertzea:

Izena+adjektibo eta adjektiboa

Berrogei kasu agertzen dira honelakoak:

mutur-beltz gorria	mutur-beltz ederra
belarri-haundi makala	ipurtxabal txikia
mutur-beltz zaharra	ipur-zabal kizkurra
mutur-urdin zaharra	mutur-zuri zaharra
titibakar pintoa	

Adjektiboa eta izena+adjektiboa

Maiztasun txikian agertzen da, hamar kasu atzeman direlarik lagin honetan:

izua mutur-pintoa	pinto titi-txikia
izua mutur-beltza	zuri titi-txikia
adardun mutur-beltza	antzu ipur-zikina

Izena+adjektiboa eta izena+adjektiboa

Hamabitan agertzen da honelako izendapena:

mutur-beltz titi-luzea	ipur-txabal buru-haundia
okotz-motz adar-horia	titi-bakar mutur-gorria
okotz-motz mutur-beltza	titi-bakar mutur grisa
okotz-motz mutur-horia	zintzarri-haundi mutur-beltz

g) Izena + izena

Ez dira oso ugariak eta harritzekoa da alde batetik, bi izenen arteko konposizioa hain hedatua egonik euskaldunon artean.

Berrogeitalau izen aurkitu dira honela sortuak. Oso erantzak direnez adibide dexente ipiniko ditugu:

etxekone-ardia	eskinaso-mutur	ahal-ama (ahari-ama)
ahuntz-ardia	hauts-kolore	deabru-kasta
ahuntz-orroia	txokolate-kolore	harri-zulo
ahuntz-errape	arbi-begi	haitz-belar gorria
ahuntz arkaztea	musker-mutur	mutur-gantxo
hontz-muturra	itai-kakoa	hirurte-ardia

esku-ardia	bildots aharia	adar-koxkor gorria
koneju-mutur	arkazte aharia	adar-koxkor zaharra
		adar-koxkor. gaztea

h) Deklinazioaren erabilera

Gerora adieraziko denez, artalde bateko arditar guztiek ez dute izen berezirik, ez eta pentsatu ere. Artzainak ezagutzen ditu ardi guztiak banan bana, baina izen berezirik ez badu "halakoaren umea" edo "halakoaren ama", etab. esanez berezten ditu.

Estatistikoki, bada, ez du balio handiegirik 325 kasu aurkitu direla "-ren,-en,-ko" dutenak esateak. Baina, beste ahundaka gehiago bil zitezkeen, artzainak horrela ezagutzen bait ditu gehienak.

Hala ere lagin bat bezala, irakurleak zertaz ari garen ikus dezan, balio dezakete:

amonaren umea	umetokia botatakoa
kutundunaren umea	bizkitakoa
beltzaren umea	Eitza-etxeko mutur-pintoa
bikien ama	etxeko aharia
bizkar-beltzaren ama	bizkitakoa pintoa
Kaxinto zaharraren bildotsa	laurteko txikia
Judasen bildotsa	
begi-itsuaren ile-motza	
mojarena	

Horrelako forma asko, gerora, sinpletu egiten dira eta "halakoaren umea" "halako" bihurtzen da, nahiz eta amaren ezau-garri berak ez izan. Hau da, "amona" artaldetik kendutakoan, lehen "amonaren umea" zena suertatuko da "amona"; modu berean "bizkar-beltzaren umea" "bizkar-beltz" gerta daiteke nahiz eta umeak bizkarra beltza ez izan. Horrelako kasuak aurki daitezke zerrendan zehar.

i) Esaldiak

Berrogeitamalau kasutan esaldi luzeak erabiltzen dituztenaren froga geratu zaigu. Nik neronek galdetu izan ohi nien: "Horrela ezagutzen al duzue?" "Bai, bai, beti berdin, hitz berekin entenditzen gara etxekoak". Beraz, esaldi hauek fosilduak daude eta beste izenak bezala aldagaitzak dira.

Hona hemen adibide batzu:

Bildotsetan arkumea egindako jezkioa
Ero guzien burua
Dunba erabiltzen duena
Bildotsetan ume hila egindakoa
Aurrena umea egindakoa
Gonbitoka egoten zena
Hanka hautsita ibilitakoa
Ama putreek jandakoa
Umerik maitatu gabea
Beloa botatakkoa
Ezkerreko belarrian zulobikoa
Arkume arrearen ama, errepeko minak jotakoa
Inon ikusten bahu
Haziko al dek

j) Adberbioak

Oso gutxitan agertzen dira adberbioak: berandu, beti eta estreina-z osatutakoak agertzen dira:

beti-belaxka	beti-lo
beti-zahar	beti-jaten
beti-bildots	beti-erren
beti-zintzarri	estreinas

k) Aditza + adjektiboa edo aditza + izena

Zazpi bakarrik aurkitu ditugu zerrenda guztian:

jezgaizto	jetzardia
jetzizua	jetzona

1) Erdal izenak

Artzainen emazteak erdaldunak direlako, morroi erdalduna eduki dutelako edo artzainak duen kapritxoarengatik erdarazko izenak ere agertzen dira:

morrillo blanco	pico-patas	bonita	cariño
prima la fuerte	fidelita	uno	abuela
nerviosa	rompe-baldes	abuelita	barba
campanillas	reojos	mochuelo	cien
veinte	cabra	león	pinto-diablo
campeón	vayas	palo	pequeño
estrella	plumero	maestra	mula

Hauetako batzu, agian euskarazko ortografiaz idatz zitezkeen, Jon Goikoetxeak ere hala idatzi zituen denak, baina nikerdal grafiaz eman ditut, arrotasuna garbiago gera zedin.

2.- ERREFERENTZIEN ANALISIA

Aurreko puntuan zein baliabide linguistiko erabiltzen dituzten aztertu nahi izan dugu, oraingoan ardien zein ezaugarritan oinarritzendiren ikusten saiatuko gara.

a) Atal anatomikoak

Burua

Artzainek gehienbat burura begiratuz ezagutzen dituzte ardiak, eta ez da harritzekoa buruari buruzko izenak eta erreferentziak ugariak izatea. Gizakiok ere aurpegi eta buruko ezaugarriak erabiltzen ditugu gehienbat elkar ezagutzeko, e.b. Nortasun Agiri Nazionalaren eta beste agirietan buruko argazkiak ezartzen ditugu.

Lagin honetan 836 kasutan agertzen dira buruko erreferentziak, % 25.58-tan; buruko atal desberdinei buruz, honela banatuak:

Muturra221.....mutur-mehea
 mutur-zuria
 mutur-gakoa
 mutur-okerra

Adarra.....166.....adarduntxo
 adar-koxkorduna
 adar-txabala
 adar-zorrotza
 adar-tentea

Orokorki.....62.....ile-lehorra
 ile-bera
 ile-kizkurra
 ile-lisoa

Mototsa31.....motostuna
 motots
 mototsena
 motots-haundia

Txima.....11.....tximas
 tximoso
 txima-haundi

Ilea

Moinoa.....24.....moino-haundi
 moinos
 moino zuztar-gorria
 moinos beltza

Patila.....11.....patilas
 patilas mutur-zorrotza
 patilas gorria
 patilas zaharra

Betilea.....1.....betile-zuria

Bizarra.....2.....barba-iles
 bizar

Belarria.....	104.....	belarri-txikia belarri-makala belarri-makatsa belarri-hautsia
Lepoa.....	71.....	lepo lepagorria lepaokerra
Burua (orokorki).....	35.....	buru-lodia buru-haundi buru-gorria buru-beltza
Begia.....	34.....	begi-larri begi-beltz begi-haundi begi-txiki
Musua (aurpegia ala sudurra).....	28.....	musu-beltz musu-pintoa musu-eder
Okotsa.....	21.....	okots-motza okots-beltza
Ezpaina.....	16.....	ezpain-motza ezpain-zuria ezpain-beltza
Kaskoa	16.....	kaska-zuria kasko (Ikus hanka)
Gingila.....	13.....	gingilas gingilduna gingil-urdina
Bekaina.....	10.....	bekain-haundia bekain-gorria bekain-beltza

Kopeta.....	8.....	kopetas kopeta-zabala kopeta-txikia kopeta-beltza
Matraila.....	4.....	matrail-beltza masail-zuria
Sudurra.....	4.....	sudur-luzea sudur-beltza
Gandorra.....	4.....	gandorra mutur-gandor-haundia gangorras
Betondoa.....	1.....	betondo-beltza
Mokoa.....	1.....	Moko-zorrotza
Hortza.....	2.....	hortzik gabea hortzak joandakoa

Titia, errapea eta erroa

Titia.....	55.....	titibakarra titi-luzea titi-txikia titi-handia
Errapea.....	23.....	errape-gogorra errape-gorria errape-luzea errape-haundia
Erroa.....	1.....	errobakarra

Isatsa eta buztana

Isatsa.....2.....isasduna
isats-beltza

Buztana.....19.....buztanduna
buztan-luzea
buztan

Ipurdia20.....ipurtiharra
ipurbeltza
ipurzorrotza
ipurzikina

Tripa17.....tripas
tripa-baldarra
tripa-zabala
tripazaia

Hanka, izterra, belauna eta besoa

Hanka.....96.....hanka-bihurria
hanka-hautsia
hanka-luzea
hanka-baldarra
hanka-errena

Izterra.....3.....izter-beltza

Belauna.....1.....belaun-beltza

Besoa.....1.....beso-beltza

Atzazala1.....kasko-haundi

Atzea eta gibela

Atzea.....2.....atze-baldatxa
atze-zikina

Gibela1.....gibel-zorrotza

Alboa1.....albo-beltza

Bizkarra.....7.....bizkar-okerra
 bizkar-zabala
 bizkar-beltza

Azpia.....3.....azpi-beltza
 azpi-gorria

Atal anatomiko hauetan zein ezaugarri diren gehien erabiliak aztertzea beste lan bat litzateke. Bi aipatuko ditugu hemen horiek nabarmentzen bait dira berehala:

- Neurria (txikia, handia, luzea, motza, zabal, estua)
 Sei adjektibo hauek 621 kasutan agertzen dira
- Kolorea (zuria, beltza, grisa, urdina, txokolate-kolorea, pintoa, galarra, pekak, tantak, nabarra, arrea, uso-kolorea, berdea, morea, gorria, pintarra)
 Koloreren bat ardi osoari dagokiona edo atal bati dagokiona 718 kasutan agertzen da.

b) Beste ezaugarriak

Ahaidetasuna (halakoaren ama, senidea, ahizpa, umea, bildotsa, etab.)

Hemen 343 izenetan agertzen dira harreman hauek, baina lehen aipatu denez, bukaerarik gabekoa da sail hau, izan ere izen berezirik ez duten guztiak artzainak "halakoren...." esanda ezagutzen bait ditu.

Mutur-beltz txikiaren ahizpa
Titi luzearen ama
Okots-motzaren arkaztea
Inbalidoaren ama
Beltzaren ama
Ahariaren ama txikia

Adina

Zenbait izenetan arditarren adinaren berri ematen da, bai izan bereziak erabiliz (axuria, bildotsa, arkaztea, behin-ardia), bai adjektibo arruntak erabiliz (gaztea, zaharra, amona) eta inoiz urteak aipatuz ("hiru urte ardia"): 257 kasu.

arkazte gorria	ardi zaharra
bildots zuri mutur-beltza	hiru urte ardia
neska zaharra	kaxintxo zaharra
amona	patillas gaztea
abuela	hiru urteko motza
gaztea	aitona

Jokabidea eta izakera

Artzainak ondo begiratzen die ardiei eta haien jokabideak ere ezagutzen ditu. Ardiaren jokabidea sarritan izenetan finkatua geratzen da, 344 kasu badira behintzat:

txakurraren keridie
egoskortsu
merkantzia (bazter guztitan geratzen delako)
gonbitoka egoten zena
jeistera etortzen den txata-txikia
inpernuko etsaia (gaiztoa delako)
bijilante (artzaina nondik nora zebilen adi egoten zelako)
sanua (edonor jetzi zezakeelako)
rompe-baldes
eskurakoi-zaharra
pinto-jezkoia
jetzizu-lehorra
ilunpetas (umea maitatzeko ilunpetan izan behar du)

Edertasuna

Ez da asko agertzen artzainen erromantizismoa, eta ager-

tzen bada ere, beste izen guztien egokitasunean agertzen da. Hogeitamalau izen bakarrik agertzen dira politasunarekin zer-ikusirik dutenak:

politta	linda	zatarra
ederra	hermoxo	itsusia
dotorea	potxolo	paloma
bonita	poxxpolin	señoritea

Beste animalien izenak

Ez dira gutxi honelako kasuak, nik uste baino gehiago. Kontu izan behar da ez direla fisikoki antza dutenak bakarrik, baizik eta jokabidea markatzeko ere erabiltzen dituztela, e.b. "ahuntz" guztiak jokabidea adierazten dute; gorago ere aipatu dugu "paloma" deritzela bati, polita delako. 145 kasu dira la-
gin honetan agertzen direnak:

hontza	zapoa	ahuntza	elbia	tortuga
mula	sagua	astoa	trikua	zozoa
txepetxa	zirauna	gamelua	akerra	
akaina	erbinudea	matxinsalto	oila-loka	
mono	sugea	ipurtatsa	amurraina	
konejus	behorra	txoria	erbia	
motxuelo	tximua	jilgeroa	harras	
putrea	arratoia	mozoloa	txakurra	
usoa	txantxangorria		satorra	

Kasu batean (1145) "ardi akerra" agertzen da.

Gorputzeko zintzilikarioak

Hirurogeitemeretzitan agertzen da ezaugarri gisa. Dударik gabe "dunbas" da gehien agertzen dena:

gutunduna	txintxarri lapurre	Igarateko dunbaduna
txintxarri	koilareduna	zintzarriduna
koilare	dunbalios	larrardi zintzardun
kanpanas	kanpanilas	
beti-txintxarri	dunbas	

Osasuna eta gaisotasunak

Ardiak bere bizitzan iragan duen gaisotasunaren izena geratzen zaio aurrerantzerako. Duen akets edo iragan duen gaisotasunari buruzko izenak 41 dira:

arkume inbalidoa	kojoa
saihetsean harrak egindakoa	iharra
sori-ardia	beti-erren
ahula	tuertoa
gorra	begi-itsua
errena	hortzik gabea
gaisoa	zorritsua
paralisis	harres

Esnea

26 izenek egiten diote esne-emankortasunari erreferentzia, zuzenean behintzat, izan ere, errape eta titi-ei buruz bai bait dira gehiago.

esnetsua	sekoa
antzu-haundia	letxera
antzu-txiki	sekante
esne-lehorra	elkorra

Orroa

Zortzi izen bakarrik dira orroari buruz:

mutua	orroilaria
ahuntz-orroa	marraka-haundia
marrua	marrakalaria

Umegintza

Hemen zera jasotzen dira, umea non, noiz, zenbat eta ho-

rrelako xehetasunak jasotzen dituztenak. Denetara 33 dira:

bildotsetan arkumea egindako jezekoia
bi aldiz hiru egindakoaren umea
ume hila egindakoa
San Jose
San Markos

Akzidente geografikoak

Ez ditugu hemen sartzen izen propioak, baserri-izenak, etab. nahiz eta haietako asko ardia galdu zeneko edo topatu zeneko tokien izenak izan. Hamaika dira honelakoak:

muino	mendi-ardia
harkaitz	mendizalea
tontor	haitz-ardia
errekalde	baso

GAURKO NORMALIZAZIORAKO ARGIBIDEAK

Aurreko puntuan aipatu diren alderdiek orain euskaraz lortzen ari garen normalizaiaorako interesgarri bihurtzen dute material hau.

Pentsa dezagun une batean ugaztunei buruzko izendegi bat burutu nahi dugula. Baditugu zenbait hitz ohizko ondarekoak: hartza, otsoa, azeria, etab. Baina edonor daki hartz, otso, edo azeri-mota bat baino gehiago dagoela, eta orainxeago edo geroxeago izendatu beharko ditugula, aurrerako izen generiko horiek gutxitxo gertatuko direlarik.

Ez daukagu zertan orain munduko espezie guztiei izena jartzten, eman diezaiegun batzuei, gure lanetan behar ditugunei, ugarienei, deigarrienei,... Azken batean, artzainek bezala joka dezagun.

Horrela sortzen ditugun izenak, ahalik eta laburrenak izatea da bidezkoena, eta ahal den neurrian bide horretatik jo behar dugu. Baina ez da beti erraza, e.b. Onddo zuria herri-izena da, hor dago; baina bi mota daude, eta zerbait erantsiz berezi beharko ditugu, nahiz eta horrek hiru hitz onartzera behartu. Izenaren laburtasuna ez du obsesiboa gertatu behar, begira diezaiegun ardi-izen hauei. Begira baita ere bukaera aldera agertzen ditugun txakur-izenak, haiek bait direla deidadar egiteko, hotsegiteko, aginduak emateko, animaliarekin ulertzeko; horregatik, haiek laburrak dira, ozenak, baina beren funtzioa ez da berdina. Guk liburuetako izenak ematen ari garenean, izen kultuak ematen ari garenean, ardi-izenekin dute lotura estua, ez haiekin.

Funtzioz berdinak zirenen izen-altxor batekin topo egiteko suertea izan genuen, eta benetan poztu. UZEIk argitaratu duen IZENDEGIAN ikus dezake irakurleak bien arteko antz handia.

LAN BERRIEN ITURRI

Alor honetan egiten edo argitaratzen lehen lana da hau,

nik dakidanez. Nik, Jon Goikoetxearen bildumaz baliaturik gehien bat, zertxobait sailkatzen, razionalizatzen saiatu naiz; edo nahiago bada, kaleratzen.

Unibertsitateko azken urtea egin eta ikerketa-saio txiki-
ren bat egin nahi duenarentzat oso gai polita dela deritzot.
Egiten ez oso zaila eta nik hemen apaitu ditudan baino alderdi
mamintsuagoei heltzeko modua ematen duena. Ez dira linguisti-
kako gaiak bakarrik agertzen, ardiei buruzko gauza-pilo bat
agertzen dira, artaldearen eta ardien argazki bat bezala da,
haien anatomia, etologia, gaisotasunak, komertzioa, etab. ager-
tzen bait dira.

Laginketa aurrez planifikatu beharko litzateke mapa zabal
baten aurrean. Ikusi zein eskualdetakoak ikasiak dauden, lapi-
naren handitasuna neurtu, artaldearen mugikortasuna zaindu, ar-
taldeko buruen eta izendunen arteko erlazioak ikasi (artalde
txikiak eta handiak ez dute berdin funtzionatzen), artzainaren
tipifikazioa egin (bakarrik ala jende gehiagorekin zaintzen
duen artaldea), artalde berri ala zaharra den, etab. Nik uste,
eskuetan duzun lagin honekin ikus daitezkeela nondik joan dai-
tezkeen tiroak.

BILKETAKO METODOLOGIA

Urrezko araua ardiak bistaren aurrean edukitzea da. Izu-
garrizko aldea nabaritutako duzue izen-kopuruan. Normala da, zuri
ere zure eskola-gelako lagunen izenak eskatuz gero erdiak gogo-
ratuko zenituzke eta begien aurrean edukiz gero denak. Hori
bera gertatzen zaio artzainari.

Ez ezazu animoa galdu lehen momentuan beren ardien izenik
ez dutela esaten badizu. Erantzun hori normala da, lehen momen-
tuan, normala ez dena pertsona bat izen-biltzen ihardutea bait
da, eta ardi-izenez zuk zer ulertzen duzun adierazi behar diozu
eta berehala jarriko zaitu lanean. Zer nahi duzun ulertarazteko
"Zuk nola adieraten diozu semeari, alabari, morroiari, emaz-
teari, ... ardi hori gaisotua dela?" eta antzeko galderak eginaz
berehala ulertuko dizu zer nahi duzun.

Ona da zein asmotan zabiltzan argi eta garbi adieraztea, susmo txarrik har ez dezan. Konfiantza hartze horrek denbora pixka bat eramango dizu, horregatik bigarren arau nagusia: ez presaz joan. Ez ahaztu bera lanean ari dela, nahiz itxuraz gel-dirik egon. Bestalde, izen askok istorio luze bat ekarriko dio burura eta interesez hartzen jakin behar duzu.

Bilketa egiteko sasoi onenak negua eta udaberria dira. Neguan neguko larretan ibiltzen dira, ardiak bilduak dauzkate eta betterrira etorrita daude eta inguruko soroetara sar ez daitezen zaindu egin behar izaten dituzte.

Gero ardiak jezten hasten direnean, jezteko une hori da oso egokia. Alde batetik banan bana aritzen bait dira pasatzen eta "honi nola deitzen diozu?" galdetzea erraza bait da. Bestetik, gaur egun jeizteko toki bereziak egiten ari dira eta inongo nahasketarik sortu gabe emango bait dizkizu izenak.

Zuretzat izen bat argia ez denean, galdetu beti haren zergatia: izen propio batena, beste animalia batena, etab. Zuk uste ez duzun erreferentzia bat eduki lezake, e.b. "ahuntz-ardia" ahuntza bezain gaiztoa den ardia izan daiteke, edo eta ahuntzak hazia. Jaso beti agerpen hori.

Neguan eta udaberrian, agian, ahariak ez ditu artaldean izango. Galde iezaiozu haietaz ahaztu gabe.

Artzainari buruzko daturik gehiena bil ezazu: izena, adina, non larratzen duen artaldea udan, non neguan, bakarrik ala lagunarekin, nongoa den jaiotzez, zenbat denbora daraman artzantzaz, etab. Batzutan ez da erraza izango guzti hau, elkarriketan zehar agertu beharko du pitinka-pitinka.

Ez nintzateke magnetofoiaren aldekoa, besterik gabe, konfiantza lortu duzula ikusi arte. Paper eta lapitzez har ditza-kezu. Ez dakit besteren esperientzia zein den, nireak behintzat zera adierazten dit: behin izenak botatzen hasten direnean (jeztekoan banan bana ez bada) azkar botatzen dituztela. Jon Goikoetxeak ematen dituen transkripzio zehatzak harrigarriak

iruditu izan zaizkit beti. Dena dela, laginketan hasi aurretik erabaki behar duzu: zer aztertu nahi duzun, eta zer egin ahozko aldaketa fonetikoak transkribitzeko orduan.

Lagin honetan agertzen direnak ardi latxen artekoak biltzen ditu eta Gipuzkoa aldekoak batipat. Interesgarri litzateke beste bailara eta eskualdetakoen artean egitea. Ez dago dudarik e.b. ardi denak mutur-beltzak direnean "mutur-beltz" izenik ez dela agertuko; edo denak adardun direnean "adardun" izena ez da agertuko normalean.

Arabako eta Nafarroako hegoaldean den borro-mota aztertzea ere ez litzateke batere txarra. Han euskara aztertzerik ez duzu, agian, izango, bai mekanismoak, eta hemengo eta hangoen arteko konparazioa biziki interesgarria litzateke.

ARDI-IZENEN BILDUMA

IDAZKERARI BURUZ IRUZKIN BATZU

Jon Goikoetxea-ren lanetan aurkitu diren azentuak errespetatu egin dira. Halaber, errespetatu egin dira han agertzen diren: ll, ñ eta y.

J. Goikoetxearen zenbait ohar ez dut sartu, alegia, informatzaileari buruzkoak. Berak esan zidanez, maila pertsonaleko gauzak ez liratekeela argitaratu behar, inkestaren muinarekin loturik ez zeunden gauzak, adib. harrera hona ala txarra egin zioten. Ez ditut sartu bere burutazio poetiko edo erlijiosoak, adib. Ebanjelioetako Artzain Ona-ren parabola gogoratzeko ziola halako eszena hark.

Idazkera aldetik batasun bat eman diet gramatikalki modu berean osatutako izenei. Jatorrizko lanetan ez zen batasun hori aurkitzen, e.b. buru-beltza eta buru-gorria bata bestearen ondoren, marrarekin agertzen zen bata etamarrarik gabe bestea. Horrelakoetan, homogenotasun bat eman diot lan osoari.

Hatxe letrak bilketa-lanetan inongo esanahi fonetikorik eman ez zaionez, eta letra honen erabilerara begiak ohituak dauzkagunez, hitzak arrotzegi ez gertatze arren, h-ak sartu ditut euskara batuan letra hori dagokiola ziur zen kasuetan.

Bilduma honetan agertzen diren parentesiek, komatxoek eta puntuek zer adierazten duten adierazten da ondoren:

- a) Bi punturen ondoren komatxo artean doanak, artzainaren esaldia adierazten du, hark esan bezala. Hor ez da aldaketarik egin, h letra sartzea ez bada. Adib.: "Ardi fuertea, indar haundie zoon, koño!"
- b) Bi komatxoen artean doana parentesi artean doanean, Jon Goikoetxearen iruzkinak edo interpretazioa eman nahi da. Adib. Sagastizabal: "(Baserri horretatik erotsia)". Noski, horrelakoetan idazkera batua erabili da.

- c) Beste ezer gabe parentesi artean dena nik erantsia da. Barka bezait irakurleak ni baino ezjakinagotzat jo badut, baina zenbait fonetismo zailak iruditu zaizkit Gipuzkoako eskualde jakin batzutakoa ez denarentzat eta ardi-izenaren transkripzio argiago bat gehitu dut. Adib. Intxarri-txiki (Zintzarri-txiki), Aar-luxia (Adar-luzea).
- d) Azken bilketetan batipat izenaren ondoren bi puntu aurkitzen dira eta ondoren parentesi artean esaldi bat. Horren esanahia hau da: Artzainari esandakoa jaso zitziola baina ez hitzez hitz. Adib. Tortuga (Lepoa ilerik gabe duelako)

A R D I - I Z E N A K

(1)- Informatzailea: Joseba Andoni Agirre eta
Manuela Barandiarren senar-emazteak

Baserria: Etxebeltza (Ataun, Gipuzkoa)
Bi automobil dituzte

Data: 1979-01-10

0001.- Iizalgora (Idiazabalgora)

0002.- Naparra

0003.- Zaldibi

0004.- Zebeñeko mutur-zurie (Zeberio-eneko mutur-zuria)

0005.- Mulee : "Halakoxe muturre zoon-da; lotsagabeagoa zen berriz...!"

0006.- Monono : "(arkumea)". "San Jose egunean hiltzeko ekarria; baiña ez giñen atrebittu hiltzen. Bibiroitik hazia zan. "Ii, ñoo!" hotsegin eta eskuak ahurrez harengana jarrita, jotzera etortzen zan, ahari-trikean bezala. Ume guztiek kariño haundie geneukakion eta etxean ez giñen hiltzen atrebittu edo nahi izan. Saldu egin genduan, eta beste nunbait hilko zuten seguru" (Joxepa Agirre, Jon Goikoetxearen emazteak).

0007.- Erretakoa: "Ardi beltza berezko kolorez. Baiña Joxe Martiñ Barandiaran mutikoari erreta zegoela iruditut eta hura ikustean "hara, erretako ardie" esan ohi zuen, eta hortik izena gelditu". (Josune Goikoetxea Agirre) Upategi baserriko ardia zen.

(2)- Informatzailea: Joxe Mari Imatz eta Zeberione semea

Ataun (Gipuzkoa)

Badu berebila. Zakurrak: "Lagun" du izena

Data: 1979-01-10

Oharra: ardiak bistan ez direla emandako izenak

0008.- Hontza: "Hontz-muturra dualako"

0009.- Eskurakoi-zaharra

0010.- Lehorreta: "Umea eifñ da esnerik eman nahi ez"

0011.- Pintto

0012.- Askape: Askapean etzaten dalako" (Ikus 1590)

0013.- Mula: "Ardi fuertea, indar haundie zoon, koño!"

0014.- Begi-beltxa: "(Bekaineko koloreagatik)"

0015.- Ttiki-ttiki nerea: "Gure amonak zaharrak jarritako izena do hori. "Ttiki-ttiki hatoz nere hori!" esaten zion, eta ttaka-ttaka sukaldera joaten zitzaion esnea eratera".

0016.- Koillareune (Koilareduna)

0017.- Bi ahizpak: "Bixkitakoak, bi daare" (Bikitakoak, bi daude)

(3)- Informatzailea: Martin Sukia

Baserria: Gaalde (Garaialde)

(Ataun.Gipuzkoa)

Badu berebila eta bi zakur.

Data: 1979-01-10

0018.- Lapurre: "Esan-beharrik eztoo zeatik" (Esan beharrik ez dago zergatik)

0019.- Lapurren umea

0020.- Kaska-txaala (Kaska-zabala)

0021.- Pintoa

- 0022.- Arrea: "(Koloreagatik)"
- 0023.- Ahuntze: "(Ahuntzeen (moduko) mutur txorrotxa due-lako)"
- 0024.- Lehorra: "Esne-lehorra da"
- 0025.- Eskurakoia
- 0026.- Eskurakoi-txurie
- 0027.- Eskurakoi-beltxa
- 0028.- Titi-bakarra
- 0029.- Akaiñe: "Akaiñe, odolez betetako poltsa izate'a.
Honek koskor bat zoon besagaiñeen, soingurutzean, puzuloa leartu, euliik kaka eñ, han harra sortu eta geratutakoa..."
- 0030.- Zuri-gorri lepaluzea
- 0031.- Gingilla: "Txibilla ere esateiogu"
- 0032.- Zintzaardun mutur-beltza (Zintzaridun mutur-beltza)
- 0033.- Zintzaardun mutur-gorrie (Zintzaridun mutur-gorria)
- 0034.- Jezkoia (Jezten erraza dena)
- 0035.- Jetzizue (Jezten zaila dena, izua)
- 0036.- Jetzitzu-lehorra: "Esne-lehorra"
- 0037.- Tuertoa
- 0038.- Tuertoan umea
- 0039.- Hanka-bihurrie
- 0040.- Zeberio aharie
- 0041.- Hanka-beltxa
- 0042.- Begi-beltxa: "Bekaiñeko narrue du beltxa"
- 0043.- Ille-lehorra: "Ille gogorra, zotza bezin gogorra"
- 0044.- Ille-bera: "Ille biunekoa" (Ile bigunekoa)
- 0045.- Bixkie
- 0046.- Hirukie: "Hirurek urruxak etorri zien (ziren) eta hazitaako geldittu zien hirurak. Argiik

izan zien, argi siñaleek, terraje espe-
zialekook; bi (ume) baino gutxiago etzuen
eiñ beiñere"

0047.- Gorritxo

0048.- Usokolorekoa: "Arrea izan zan, berez; barradun
txurie hauskolore edo tipo hortakoa..."

0049.- Amorraie: "Amorrai-kolorekoa're esateiogu" (Amo-
rrain-kolorekoa ere esaten diogu)

0050.- Oreja: "Gorri-gorrie, tipo haundie (tamañaz); "hori
Oreja-ardie dek" esaten diogu oraiñ ardi
haundie danean..."

0051.- Amuñain txikie: Amuñaiñen (baserrian) jaioa, esku-
tik ibiltzen dana, ama errekan itto eta
eskutik hazie"

0052.- Xamarkox (San Markos): "Egun horretan jaioa"

(4)- Informatzailea: Jon Mikel Barandiaran

Baserria: Amilleta (Ataun.Gipuzkoa)

Hiru berebil. Zakurra badu.

Ehun ardi inguru. Artaldea ez zen bistan.

Data: 1979-01-12

0053.- Eskurakoi-txikie

0054.- Pinto-zarra

0055.- Txepetxa

0056.- Erbiñudea: "Edozeiñ txulotik edoziñ lekutaa sar-
tzen da"

0057.- Lapurre

0058.- Gaitziuskagillea: "(Izenak bere esanahia bazuela
argi zegoen eta, nik, galdetuta, elkar
ezin aditurik ibili gara; azkenik, hau
atera diot: "umea eiñ eta ez doola maitte,
utzi eitten doola, gaitxitxi (gaitzetsi)"

0059.- Gatxitxie: "(Aurrekoaren umea)"

- 0060.- Ganberro: "Hankaluze zintzaar-haundi adarluze
...aatik"
- 0061.- Potxa: "Leun (?) baatza-lapurre"
- 0062.- Maillo: "Arkumea eindakoon maillora ies eitten do.
Ilubioko (dilubioko) udek (urek) lurra
eamanda harriz bietan geratu"
- 0063.- Belaar-haundie (Belarri-handia)
- 0064.- Makala.
- 0065.- Motoxtune (Mototsduna)
- 0066.- Hanka-luzea
- 0067.- Ilunpetas: "Illunpetan eztala eztu maitte umea,
eta oso orroi illune du, gainera"
- 0068.- Esne-lehorra
- 0069.- Arkazte pintoa
- 0070.- Ahariik hazitakoa
- 0071.- Aalegin izandakoa (Aralegi:Ataungo mendi edo zelaia)
- 0072.- Mendibil: "Hemendi eskapo eiñda hautza juundakoa"
(hemendik eskapo eginda hara (Mendibila
joandakoa)
- 0073.- Zepo: "Arkazte zalarik hanka zepoon sartu, azeri
zepoon"
- 0074.- Zepo (beste bat): "Azerientzat ipiñitako zepook
ezpainetik harrapatu zoon. Azeri asko da
hemen; aurten ere ihes eiñ dit batek,
hanka zepoon utzitz"
- 0075.- Olatza: "hiru Olatz dire gureen":
- 0076.- Olatza zintzardune (zintzariduna)
- 0077.- Olatza mutur-gorrie
- 0078.- Olatza: adardune: "Herriko pestaatan, arkumea ja-
tekoan, harena jaten genduun. Samartiñak
(San Martinak) berandu da arkumerik iza-
teko, baiño honek beti berandu eitten
zoon: San Luixetan (ekainaren 2lean) eiñ
zoon behin"

0079.- Puxtán (Buxtán): (Isatsa okerra dualako)

0080.- Ezpain-motxa: "Erramudune da", "erramue du", esaten da halakoarengatik. Hortzak alde batetik, azpitti, izaten ditu eta larre-motxerako ez du balio". (Pernando Amezketarrarena gogoratu zigun artzainak, nik ez dakit zer. Oilolarre...)

0081.- Beti-jaten

0082.- Karena jandako gorrie: "Urte hartako prootxuuk probetxuak) izurratu die". "Behiakin berdiñ gertatzen da" (antzu geratzen, alegia).

0083.- Zaldibi txurie: "Andrearen etxetik ekarrie det hori. Horregatik, "neri ez saldu hori, hori nere errazea da-ta" agindu zidan andreak".

0084.- Sakalas: "Sakalas" errape-haundie da, ardie ta behie ere bai".

(5)- Informatzailea: Xanti Zeberio ("Zeberio" aizkolari ospatsuaren anaia)

Baserria: Atxurrene

Bost artalde, milatik gora ardi.

Bi traktore, Kamioneta eta Land Roverra

Data: 1979-01-10

Oharra: Artalde hau Ataun San Martingo "Gurutzeagan" dauka. Duela urtebete eresia, horregatik izen gutxi ezarri ditu oraindik.

0085.- Lapurre: "Hiru ume egin ditu, igual-igualak"

0086.- Gorri: "Azkaako gorri arrazakoa"

0087.- Txato: "Eskura etortzen dana"

0088.- Pinto-jetzizue

0089.- Lapurtxiki: "Txakurrek belarrie moztutakoa"

- 0090.- Txuri-zaharra: "Bi arkume eindakoa"
- 0091.- Arkazte esne gutxi emandakoa.
- 0092.- Gorri-adardune.
- 0093.- Motote.
- 0094.- Muturtxiki.
- 0095.- Txuri.
- 0096.- Esku-hozkalarie: "Jeiztekoan eutsi egiten nion
eta hark eskuari hotza egiten...".
- 0097.- Artano-Inazio-aundie: (Amezketako gizona, Tolosan
bizi dana).
- 0098.- Jeiztea etortzen dan Txata-txikie.
- 0099.- Ttaka-ttaka: "Amonak orroi altue ta mea zoon;
orroia, berriz, "tta-tta-tta" zan: hor-
tik bera umeak "ttaka-ttaka" izan die..".
- 0100.- Bizki-ttikie: "Honen umea, 14 kiloko arkumea jan
genduan lagunartean".
- 0101.- Belarri-akatsa: "Belarri-alde batekoa ="urkullu"
="miru-buztan".

(6)- Informatzailea: Xanti Zeberio (aurrekoa bera)

Baserri: Atxurrene (Ondoko borda batean
zegoen artaldea. Gaez. Linternaz)

Data: 1979-01-11

- 0102.- Etxardi-adardunen-muturbeltza.
- 0103.- Arbeldi-ârdunen-muturtxurie (Arbeldi-adardunaren
mutur-zuria).
- 0104.- Adar-luxe.
- 0105.- Pinto ille-kuxkurre
- 0106.- Soozaal ardiiñ-umea: "(Sorozabal ardiaren umea)".
- 0107.- Pinto-jezkoie.
- 0108.- Bilotxetan arkume eindako jezkoie (Bildotsetan

arkumea egindako jezkoia).

- 0109.- Mutur-beltz titi-luzea.
- 0110.- Belaartxikie (Belarri-txikia).
- 0111.- Bekain-beltxaren ume titi-bakarra.
- 0112.- Kantxillu-ahariiñ umea (Kantxilu ahariaren umea).
- 0113.- Bekain-beltxa.
- 0114.- Ixardi txikie.
- 0115.- Bi-aldiz-hiru-ume-eindakoon umea.
- 0116.- Bixkiik-eindakoon-Errondoan-ardiiñ-umea (Bikiak egindako Errondoren ardiaren umea).
- 0117.- Hiru-urtetan-hiru-arkuma-eindakoon-umea-hankabeltxa
- 0118.- Bi-aldiz-bi-arkume-eindako-gorri-txikie.
- 0119.- Bekain-beltxaan-belaar-txikie (Bekain-beltzaren belarri-txikia).
- 0120.- Mikolax ardi zaharra.
- 0121.- Kaxkatxuri txikie.
- 0122.- Larguntza txikie.
- 0123.- Jetzizu titi-luzea.
- 0124.- Sorkoin-txiki: ("sorkoin=sorokoi". Hala dio ar-tzainak)".
- 0125.- Mirabailles-ardiiñ jetzizue.
- 0126.- Txintxarri-lapurre.
- 0127.- Mitxelene-ardie.
- 0128.- Iparraairre txikie (Iparragirre txikie).
- 0129.- Launtzarra (Lagun zaharra (?))
- 0130.- Ezpaintxuri.
- 0131.- Urrutsu-Salanton: "(Gizon zelebren baten izena)"
- 0132.- Praixkone txikie.
- 0133.- Mirabailles ardi bekain-beltxa.
- 0134.- Kaxka-beltxaan titi-bakarra (Kaxkabeltzaren titi-bakarra).

- 0135.- Errondo pintto.
- 0136.- Platero.
- 0137.- Kantxillu gorrie.
- 0138.- Joanane-ardi errepe-haundie.
- 0139.- Xaabe-ardiiñ umea.
- 0140.- Baso.
- 0141.- Beloki ardi titi-luzea.
- 0142.- Beloki ahariiñ jetzizue.
- 0143.- Aizarri: "Han umea einda ekarrie".

(7)- Informatzailea: Patxi Sukia (Gurutzaga-koaren anaia). Ez-kondua.

Baserria: Aralegi-goikoa (Ataun-Gipuzkoa)
Hiru berebil. Txakurra.

Data: 1797-01-12

- 0144.- Ardi txurie.
- 0145.- Txuri-txikie.
- 0146.- Motostune ("Motots-duna").
- 0147.- Pintoa.
- 0148.- Pinto-zaharra.
- 0149.- Jezkoia.
- 0150.- Pinto-txikie.
- 0151.- Jezgaiztoa.
- 0152.- Joxe ardie.
- 0153.- Mikolax ardie.
- 0154.- Mikolax aharie.
- 0155.- Txuti.
- 0156.- Aarduntxo (Adarduntxo).
- 0157.- Ezkurdi txikie.

0158.- Gorri-haundie.

0159.- Ardi motxa.

0160.- Astamotilleta.

0161.- Okozmotxa (Ikus 80): "Okozmotxa det, Artzelaako motille bezelaxe" esan dit farre-maliziaz artzain honek.

0162.- Bixkii: "Bixki-ardie da bera; ume ittoa egin digu aurten".

(8)- Informatzailea: Inazio Barandiaran. Ezkondua.

Baserria: Aralegi-berri (Ataun-Gipuzkoa)
Berebila badu. Zakurra ere bai.

Data: 1979-01-12

0163.- Te: "50 urtez geroz segitzen du gure etxean izen horrek".

0164.- Lapurre.

0165.- Mono: "Aurrekoa bera".

0166.- Lapur-zaharra.

0167.- Luzea: "Arboletan, paratetan jaten du, luze-luze einda".

0168.- Kaxkazuri: "Eskutik jaten do".

0169.- Gorri-txiki: "Hotseinda etorri eitten da, txakur-re bezala".

0170.- Arriaan (Arriaran).

0171.- Inpernuko etsaie: "Izu ikaragarrie arkumetan".

0172.- Potxi: "Gure denborea baiño lehenagokoa. Arrazeak segitzen dio oraindik gurean".

0173.- Amona.

0174.- Amonaan umea: "Ardi beltz kankar-haundie".

0175.- Belaar-beltxa (belarri-beltza): "Tanto beltza dauka"

- 0176.- Beso-beltza.
- 0177.- Kutune.
- 0178.- Kutundune: "Zintzarrie itxi eta beinkautako (be-
deinkatutako) papera sartu zintzarrian,
suerte onerako. Olaberrin beinkatzen di-
tuzte "ebanjelioak".
- 0179.- Kutundunen umea.
- 0180.- Txibillaunek: "(Txibilladunak)".
- 0181.- Motoxtune.
- 0182.- Txibillak: "(gingillak)".
- 0183.- Beltz-tkikie.
- 0184.- Beltz-haundie.
- 0185.- Lerne: "(=Liernia)": "Elduaiengo artzaiek "Ler-
nie" diote kutunei, han (Mutiloako Ama-
birjiña-tegi hartan) bedeinkatuuk dielako"
- 0186.- Korrikarie: "Izu ikaragarrie; hau etzekiagu ze
ataako zaigun, korrikarie edo..." esan,
eta izen horrekin geratu".
- 0187.- Bijilante: "Beti ibiltzen zen puñetero hura ar-
tzaie nun zebillen begira, ihes eitteko.
Larre onean eztao hori. Eze eztaon lekuan
bai, larre onean eztao hori!".
- 0188.- Okoio: "Handik erosie" (Zaldibiko Okobio baserri-
tik, alegia).
- 0189.- Txuri-txiki: "Semeen batizoa (bataioa) zoon harek"
(Artzainaren semeek ezarritako izena,
alegia).
- 0190.- Hontz-buru: "Hontzak lumak arroak izaten dittun
bezela, harek ille harro-harroak zittuun".

(9)- Informatzailea: Jose Sukia. Ezkondua. Sei seme-alaba.

Baserria: Mutxueta (Ataun. Gipuzkoa)

Berebila badu. Bi txakur.

Data: 1979-01-12+13

- 0191.- Eskurakoi-zaharra.
- 0192.- Eskurakoi-gaztea.
- 0193.- Eskurakoi-txurie.
- 0194.- Kolaradune (Koilaradune).
- 0195.- Kutun (Ikus 177-178)
- 0196.- Aierdi.
- 0197.- Puxtán (Buztan): "Moztu gabe geratua du" (buztana, alegia).
- 0198.- Bekosoo: "Beheko soro".
- 0199.- Bekosoo zaharra.
- 0200.- Bekosoo gaztea.
- 0201.- Makarrax.
- 0202.- Mutur-beltz.
- 0203.- Mutur-beltz gorrie (?).
- 0204.- Patxiko: "Arkumetan isatsa odolik gaba mozten bazekiala-ta, bide-ebaiketan zebillen Patxi makinistak odolik gabe isatsa moztu. Hor-tik izena Patxiko".
- 0205.- Gorri-txiki.
- 0206.- Belaar-haundi (belarri-haundi)
- 0207.- Mutur-pinto.
- 0208.- Gorritxu.
- 0209.- Zintzardune (zintzariduna).
- 0210.- Zintzardun-gorrie.
- 0211.- Adardune.
- 0212.- Mendibil: "(Mendi baten izena)".
- 0213.- Harkaitz.
- 0214.- Mototx.
- 0215.- Gorbetas.

- 0216.- Sekretarioa.
- 0217.- Ezpain-motx (Ikus 80, 161)
- 0218.- Tipolas.
- 0219.- Dunbax.
- 0220.- Dunbaliox.
- 0221.- Bersai: "(Mendi baten izena)".
- 0222.- Jetz-ona.
- 0223.- Jez-gaiztoa.
- 0224.- Amilleta-aharie.
- 0225.- Lanberri.
- 0226.- Lepa-gorrie.
- 0227.- Errekalde.

(10)-Informatzailea: Basilio Aierdi. Ezkongabea.

Baserria: Muntxueta (Ataun. Gipuzkoa)

Badu berebila eta txakurra.

Data: 1979-01-12+13

- 0228.- Mutur-haundie.
- 0229.- Mutur-haundiiñ umea (Muttur-handiaren umea)
- 0230.- Kobai ardi gorrie: "Hiru motill ta hiru neska dira ardi hoiek", esan dute etxeko umeek.
- 0231.- Ardi pintoa.
- 0232.- Ardi pintoon umea (Ardi pintoaren umea).
- 0233.- Ardi pintoon umeen umea.
- 0234.- Artolardi.
- 0235.- Artolardi haundie.
- 0236.- Artolardi beltza.
- 0237.- Ardi beltz belaar-haundie (Ardi beltz belarri-handia).

- 0238.- Ardi beltz belaar-handiñ ume beltza.
- 0239.- Aldabuu gorrie: "(Aldaburu gorria)".
- 0240.- Aldabuu zurie.
- 0241.- Kamillue: "Kamellumutur-dune" (gameluaren moduko muturra duena).
- 0242.- Etxekoone-ardie (Auzokonekoa).
- 0243.- Etxekoone-ardiiñ umea
- 0244.- Aitzio ardie: "(Aitzio, etxe baten izena)":
- 0245.- Ahuntz-ardie: "Ardi librea, ahuntza bezela ibiltzen dana, libre".
- 0246.- Mantxibitar ardie.
- 0247.- Mantxibitar buru-beltxa.
- 0248.- Lasa aharie.
- 0249.- Kobai aharie.
- 0250.- Lapurre.
- 0251.- Eskuakoie (Eskurakoia).
- 0252.- Eskuakoi txikie.
- 0253.- Adar-bakarra.
- 0254.- Ardi zuri adardune.
- 0255.- Ardi zuri adardunen umea (Ardi zuri adardunaren umea).
- 0256.- Ardizuri adardunen umeen umea.
- 0257.- Kantxillo ardie.
- 0258.- Kantxillo ardi txikie.
- 0259.- Kantxillo ardi txikiiñ umea.

(11)- Informatzailea: Bernardino Estanga
 Intza (Nafarroa)
 Larreak: Aralar (Hirumugarrieta, Maransabe, Unakoputzu eta Arkuta).

Izen-biltzailea: Manuel Laborde Werlinden
 Zerain (Gipuzkoa)
 Data: 1973-09-4

0260.- Ahula
0261.- Gidari
0262.- Arbi-begi
0263.- Ille-motz
0264.- Talo
0265.- Buru-luze
0266.- Buru-txiki
0267.- Buru-zuri
0268.- Pinto
0269.- Tripa-haundi
0270.- Marru
0271.- Beltza
0272.- Beltz-gorri
0273.- Belarri-beltz
0274.- Belarri-haundi
0275.- Bizkar-okar
0276.- Bizkar-zabal
0277.- Koskor
0278.- Lepo-me (Lepo-mehe)
0279.- Adar-motz
0280.- Adar-zabal
0281.- Sasi
0282.- Kokox
0283.- Bizar
0284.- Motox
0285.- Gorri
0286.- Tontor
0287.- Argi

- 0288.- Lasai
- 0289.- Kopeta-zabal
- 0290.- Kopeta-txiki
- 0291.- Kopeta-beltz
- 0292.- Kopeta-zuri
- 0293.- Buru-beltz
- 0294.- Lepo-luze
- 0295.- Mutur-beltz
- 0296.- Mutur-gorri
- 0297.- Begi-haundi
- 0298.- Begi-txiki
- 0299.- Belarri-luze
- 0300.- Belarri-motz
- 0301.- Belarri-zabal
- 0302.- Belarri-makur
- 0303.- Mukitzu
- 0304.- Hanka-motz
- 0305.- Hanka-luze
- 0306.- Hanka-zabal
- 0307.- Hanka-errena
- 0308.- Hanka-bihurri
- 0309.- Ederra
- 0310.- Hobena
- 0311.- Inbiri
- 0312.- Errape-haundi
- 0313.- Errape-txiki
- 0314.- Errape-luze
- 0315.- Errape-beltz
- 0316.- Titi-motz
- 0317.- Titi-luze

- 0318.- Errape-gorri
- 0319.- Tripa-zai
- 0320.- Makala
- 0321.- Lepo-gorri
- 0322.- Lepo-beltz
- 0323.- Lepo-motz
- 0324.- Salto
- 0325.- Mosho (Moxo)
- 0326.- Ille-kizkur
- 0327.- Esne-legor (Esne-lehor)
- 0328.- Antzu-haundi
- 0329.- Antzu-txiki
- 0330.- On-zale
- 0331.- Jale-txar
- 0332.- Harkaitza
- 0333.- Korrikalari
- 0334.- Beti-lo

(12)- Informatzailea: Bernardo Telleria

Mari Karmen alabak bilduak, aita behiak
jeizten ari zela, ardi-izenak esanahala
hartuak.

Baserria: Barbari-aratze (Zerain-Gipuzkoa)

Data: 1973-09-04

- 0335.- Etxaie
- 0336.- Ahuntx-orroi
- 0337.- Hanka-pintto
- 0338.- Bizkar-beltz
- 0339.- Aurretilari

- 0340.- Zangana
- 0341.- Hanka-haundi
- 0342.- Hanka-motx
- 0343.- Bartolo ardi
- 0344.- Tripa-baldar
- 0345.- Mutur-jale
- 0346.- Akax-haundi
- 0347.- Barrabas
- 0348.- Trik-lari
- 0349.- Txiribis
- 0350.- Dunbas
- 0351.- Kanpajillas
- 0352.- Ardi-haundie
- 0353.- Kuskur-haundi
- 0354.- Kuskur-txiki
- 0355.- Hontz-mutur
- 0356.- Tximistea
- 0357.- Indartsu
- 0358.- Errape-gor (Errape-gogor)
- 0359.- Baba-jale
- 0360.- Esku-ardie
- 0361.- Mautxin
- 0362.- Illa-motxa
- 0363.- Errape-luze
- 0364.- Punta-ardie
- 0365.- Atzelari
- 0366.- Saltalari
- 0367.- Paitta-gaiñe (Paretagaina)
- 0368.- Ate-ondo

0369.- Musu-eder

0370.- Okallas

0371.- Baratza-jale

0372.- Adar-bati

0373.- Haitx-ardi

0374.- Ahuntz-ardi

0375.- Baazal-ardie

0376.- Belâr-makala (Belarri-makala)

0377.- Esne-lehor

Oharra: ondorengoetan erdarazko izen asko agertzeak duen
 explikazioa da: Fermin Bakedano mutila eduki zu-
 tela morroi, Larraonakoa zen eta ez zekien euska-
 raz. Barbari-aratze Baserrikoak dira hauek ere.

0378.- Pinta

0379.- Pinta-haundie

0380.- Pinta-txikie

0381.- Pintaan umea (Pintaren umea)

0382.- Adar-lodie

0383.- Jas-gaizto txikie

0384.- Jas-gaizto haundie

0385.- Zakarra

0386.- Buru-haundie

0387.- Belarri-haundie

0388.- Buru-zurie

0389.- Judas haundie: "(Gaiztoa zelako)

0390.- Judas txikie: "(Bat gaiztoa eta beste gaiztoago
 zirelako)

0391.- Joxepa

0392.- Joxepaan umea

- 0393.- Paloma: "(Polita delako)"
- 0394.- Beun-xaasti: "Beun-xaastiko gizonak hitzegiten zoon bezala, orroi egiten".
- 0395.- Mutur-beltz haundie
- 0396.- Belarri-pinttoa
- 0397.- Kako: "(Adarrak bueltan zeuzkalako)".
- 0398.- Napar-aharie
- 0399.- Eskoriatz-aharie
- 0400.- Joxepa-kumea
- 0401.- Adar-bihurrie
- 0402.- Ardi-txikie
- 0403.- Mutur-motxa
- 0404.- Txikita
- 0405.- Okotx-motxa
- 0406.- Morrillo blanco
- 0407.- Nerbiosa
- 0408.- Belarri-zurie
- 0409.- Txepetxa: "(Denak halakoak begi-argiak direlako)".
- 0410.- Txantxangorrie: "(Denak halakoak begi-argiak direlako)".
- 0411.- Zozoa: "(Halakoa delako)".
- 0412.- Frima-la-fuerte
- 0413.- Lapur-haundie
- 0414.- Lapur-txikie
- 0415.- Belarri-motza: "(Txakurak belarria jana)".
- 0416.- Txangalo: "(Hanka-okera edo bihurria delako edo oker botatzen dituelakoa)".
- 0417.- Hanka-luxe
- 0418.- Mariana
- 0419.- Zakar-haundie
- 0420.- Lepo-beltza

- 0421.- Kojoa
- 0422.- Ille-luze
- 0423.- Ille-kuzkur
- 0424.- Erren-ardie
- 0425.- Titi-bakar
- 0426.- Anakletatxo
- 0427.- Simon txiki
- 0428.- Ardi-txabalo
- 0429.- Brinkola ardie
- 0430.- Mendi-ardie
- 0431.- Ardi motxa
- 0432.- Ardi txintxo
- 0433.- Txermatxo
- 0434.- Ipur-beltxa
- 0435.- Konejo-mutur
- 0436.- Txokolate
- 0437.- Eskiñaso-mutur
- 0438.- Buru-txiki
- 0439.- Piko-patas
- 0440.- Zakarias
- 0441.- Kopi
- 0442.- Txankarra
- 0443.- Hanka-pintto
- 0444.- Mototx-haundi (Motots haundi)
- 0445.- Morroska
- 0446.- Oker-ardi
- 0447.- Hanka-bihurri
- 0448.- Haus-kolore
- 0449.- Txorie

- 0450.- Fidelita
- 0451.- Zistiña
- 0452.- Murko
- 0453.- Jas-gaistoa (Jaz-gaiztoa)
- 0454.- Balde-zale
- 0455.- Ostikalari
- 0456.- Katxarro
- 0457.- Ume-haundi
- 0458.- Bikote
- 0459.- Iheslari
- 0460.- Txakur-maite: "Txakurak mineztu (mihiztu) egiten
ditu ta kapastak kendu; horregatik ardiak
bilatzen du zakurra azkurea sortu zaio-
nean.
- 0461.- Lora-jale
- 0462.- Sagar-jale
- 0463.- Mendi-zale
- 0464.- Rompe-baldes
- 0465.- Mutur-itxusi
- 0466.- Morrillo-zuri
- 0467.- Txata
- 0468.- Linda
- 0469.- Bihurri
- 0470.- Sorgin zaharra
- 0471.- Sorgin ttikie
- 0472.- Jolaslari
- 0473.- Alpapa-jale
- 0474.- Ardi beltxa
- 0475.- Muskar-mutur
- 0476.- Orroilari

- 0477.- Jilgero
- 0478.- Arkuma-hartzaile
- 0479.- Biski-ardie
- 0480.- Gabilan
- 0481.- Karkumas
- 0482.- Lahar-jale
- 0483.- Matxisalto
- 0484.- Xabier ardie
- 0485.- Portuna "(Fortuna)": "Besteren baten artaldean sartu ta gero bilatua".
- 0486.- Barrandiola
- 0487.- Urrusti
- 0488.- Elurzain-ardie
- 0489.- Latxe-gaiñ
- 0490.- Gaztiña-jale (Gaztaina-jale)
- 0491.- Bugajeta ?
- 0492.- Intxaurtxo
- 0493.- Ardi txarra: "(Txulo bat. Basazabal ondoan berea kendu ta besteena hartu. Oso maitte hartzen due, "nola maitte gainera")".
- 0494.- Soris
- 0495.- Korrikalari
- 0496.- Tripa-haundi
- 0497.- Herbindura (Erbinude)
- 0498.- Txatilla
- 0499.- Nelita
- 0500.- Bonita
- 0501.- Saletxe-alde
- 0502.- Katu-mutur
- 0503.- Axari-mutur
- 0504.- Txaitai ardie (?)

- 0505.- Ezkur-jale
- 0506.- Amezti punta-jalea
- 0507.- Pagotan ume egindakoa
- 0508.- Kanario

(13)- Informatzailea: Margarita eta Krispulo

Baserria: Serorategi (Zerain.Gipuzkoa)

Data: 1973-09-04, 4p.m.

- 0509.- Goitikoa
- 0510.- Makatxa: "(Adarra goitik behera erorie)".
- 0511.- Txikitin
- 0512.- Uno
- 0513.- Sorgiñe
- 0514.- Txantxiku
- 0515.- Motxa: "(Aharie, adargabea)"
- 0516.- Muño: "(Aharie, handik erosia)" (Muño baserritik erosia)
- 0517.- Erroseta-aharie: "(Erroseta, Oñatiko artzaina orain Ordizian)".
- 0518.- Lapurra: "(Oamenditik Larraondoko sorora etortzen zen bere arkumearekin. Jan eta atzera bihurtzen zen)"
- 0519.- Hanka-baldarra: "(Laurak hausita egon zen)"
- 0520.- Adar-bakarra
- 0521.- Txokolate-kolore
- 0522.- Mutur-pinto
- 0523.- Hanka-pinto
- 0524.- Mutur-txurie
- 0525.- Belaar-makala (Belarri-makala)
- 0526.- Esnalehorra

- 0527.- Prantxesa
- 0528.- Txuia (Zuria)
- 0529.- Betelu
- 0530.- Biskie (Bikia)
- 0531.- Mototx-haundi (Motots-haundi)
- 0532.- Bizkar-beltza: "(Talo moduko beltzunea bizkarrean)"
- 0533.- Abuelita: "(Bizkar-beltzaren amona)"
- 0534.- Hankausie
- 0535.- Hanka-okerra
- 0536.- Bidaola ardia: "(Erosi zioten zegamarraren deitura)"
- 0537.- Esnaola-ardie: "(Izena hori izan arren, esne lehorra)"
- 0538.- Tripa-haundi: "(Asko jaten duelako)"
- 0539.- Jaizgaiztoa
- 0540.- Motxuelo
- 0541.- Haus-kolore
- 0542.- Musu-beltz
- 0543.- Begitxuri: "(Seinalea begi gainean)"
- 0544.- Orroi: "(Mutur-pinto-pinto)"
- 0545.- Gaitzetsi: "(Gero umea hartzen ez duenean)"
- 0546.- Merkantzie: "(Ardi potolo lodia, geldi-geldi ibiltzen zena)"
- 0547.- Haitz-ardia: "(Haitzetara joan zalea)"
- 0548.- Sasi-ardie: "(Sasi-zalea)"
- 0549.- Matxinsalto "(Sasi eta hesiak aisa saltatzen zituena)"
- 0550.- Matxetas: "Bi adar txuti-txutik zittûlako"
- 0551.- Leazpi tripaundi (Legazpi-tripaundi)
- 0552.- Paskual ardia: "(Paskual Brinkolakoari erosia)"

0553.- Sori-une: "Soria, erlakistean bezala da, materia
(zornea) botatzen duena)"

0554.- Txibiri: ("Gingilla". Esnetsuagoak izaten dira

0555.- Ille-motza

(14)- Informatzailea: Belamendia familia

Baserria: Erdoizta (Andoain. Gipuzkoa)

Izen-biltzailea: Manuel Laborde

Zerain. Gipuzkoa

Data: 1973-09-04

0556.- Adar-bakarra

0557.- Mutur-gorria

0558.- Mutur-pintua

0559.- Mutur-beltza

0560.- Belaun-beltza

0561.- Bekain-beltza

0562.- Titi-bakarra

0563.- Markesa

0564.- Belarri-okerra

0565.- Belarri-tentia

0566.- Belarri-motza

0567.- Biskia (Bikia)

0568.- Mutur-okerra

0569.- Hanka-luzia

0570.- Lepo-grisa

0571.- Jezkoia

0572.- Mutur-grisa

0573.- Lepo-nabarra

0574.- Titi-luzia

- 0575.- Beltza
- 0576.- Izuba (Izua)
- 0577.- Tximista
- 0578.- Lapurra

(15)- Informatzailea: Oiartzun- 1977 aldizkaria, 11.or.
 "Artzaien mundua" artikulua
 Biltzaileak: Juan Mari Lekuona
 Xabier Irigoien

I.-Baserria: Berinberri (Oiartzun.Gipuzkoa)

- 0579.- Litxirra
- 0580.- Belakittua
- 0581.- Axxi
- 0582.- Kazkazui (Kaskazuri)
- 0583.- Ardi gorriya (Ardi gorria)
- 0584.- Paxtor
- 0585.- Otsua
- 0586.- Xorra
- 0587.- Kizkiya
- 0588.- Konejua
- 0589.- Ero guziyen burua
- 0590.- Lapurri
- 0591.- Sare-zolo
- 0592.- Xomorro
- 0593.- Muter-luxe
- 0594.- Añarbe
- 0595.- Betizo
- 0596.- Inbidiosa
- 0597.- Tantalo
- 0598.- Muter-beltx

- 0599.- Ori-txarra (Hori-txarra)
- 0600.- Urondo
- 0601.- Marroya
- 0602.- Beltza
- 0603.- Artanzuiya
- 0604.- Korrekaill
- 0605.- Mandua
- 0606.- Titi-aundi (Titi-haundi)
- 0607.- Loko
- 0608.- Amilkas
- 0609.- Ardi antzua
- 0610.- Koxkorte

II. Baserria: Urzelaieta

- 0611.- Duendia
- 0612.- Gibel-xorrotx
- 0613.- Andariña
- 0614.- Pinke
- 0615.- Adar-xabala
- 0616.- Koskote
- 0617.- Solla
- 0618.- Xirpillo
- 0619.- Ille-aundi (Ile-haundi)
- 0620.- Ximela
- 0621.- Antzarra
- 0622.- Begi-aundiya
- 0623.- Turtulin
- 0624.- Zuatz-erdi
- 0625.- Andarin ttikiya
- 0626.- Minkaratza

- 0627.- Auntza (Ahuntza)
- 0628.- Artanzo zarra
- 0629.- Aundiya
- 0630.- Titi-bakarra
- 0631.- Xorra
- 0632.- Katakumia: "Asko, holakon umia esan-ta izentatzen
ttugu"

III.-Baserria: Okillegi

- 0633.- Putria
- 0634.- Paltso
- 0635.- Lepa-gorri
- 0636.- Bekitxe
- 0637.- Ximela
- 0638.- Xintxua
- 0639.- Gorroiti
- 0640.- Dotore
- 0641.- Politt
- 0642.- Ahuntxa
- 0643.- Goyerri

Eta lehenagoko beste zenbait izen ere hartu genituen:

- 0644.- Ttinko
- 0645.- Pottoya
- 0646.- Lepa-luxe
- 0647.- Ituan
- 0648.- Zuriya
- 0649.- Bolante
- 0650.- Baliente
- 0651.- Lepa-beltx

- 0652.- Pintarri
- 0653.- Zintzerri
- 0654.- Pikorra
- 0655.- Mandua
- 0656.- Manddakua: "umia"

IV.-Baserria: Gorosketa (Oiartzun.Gipuzkoa)

- 0657.- Zata
- 0658.- Amona
- 0659.- Belarri-haundi
- 0660.- Makar-beltz

V.-Baserria: Portuberri

- 0661.- Muñon ardi haundiya
- 0662.- Arkaski txuriya
- 0663.- Konejo-muturra
- 0664.- Itsusi
- 0665.- Ardi politta
- 0666.- Belarri-tente
- 0667.- Judas
- 0668.- Kamiyo
- 0669.- Hankaluze
- 0670.- Petxi

(16)- Informatzailea: Jon Ormazabal
Ormaiztegi (Gipuzkoa)

Data: 1972-12-03

- 0671.- Reojos: "Jeztaileagandik igesi nahian beti, hari zeharbegiratuz"

0672.- Sanjoantxo: "Bi urtez behetiko arkaztea zala ume-
itten hasi. Honela gerora ere zortzi-hamar
bat urtez. Eta Sanjoanetako hazia eukitzen
zuan beti".

0673.- Sorokaie (Sorakaria): "Sorôtara sartzailea"

0674.- Ahuntzerrape: "Halako itxura zeukalako"

0675.- Barba-illes: "Oso mutur iletsua zualako"

0676.- Mutur-fiña: "Aita-semeek badijoaz ardiiñ atzeti-ta,
ardi bat danaan atzetik. Orduun batek
besteari esaten dio: "Ñoo!. Ardi horrek
oso mutur fiñe dik!. Ba, harrezkero beti
"mutur-fiñe" izan zan".

(17)- Informatzaile: Inazio Arruti (artzaina)

Baserria: Ariztitxo. Artzalluz auzoa.
Errezil. Gipuzkoa. Negurako Erriotik
jaitsia.

Data: 1967-01-12, 8 a.m.

0677.- Betondo beltxa-an umia

0678.- Txintxu'an umia (Zintzoaren umea)

0679.- Mauzi-ardi

0680.- Umetokia botatakoa

0681.- Mototx-duna'an umie: (Motostunaren umea)

0682.- Aarduna: "(Adarduna)"

0683.- Okoz-motza (Ikus 80, 161, 217)

0684.- Dunbie erabiltzen duana

0685.- Beltza

0686.- Mutur-haundi

0687.- Bixkiiñ ama (Bikien ama)

0688.- Keixeta'an ama (Keixetaren ama)

0689.- Andutu

- 0690.- Mutur-txiki
- 0691.- Lepo-luzie
- 0692.- Motox-duna'an umia
- 0693.- Aia
- 0694.- Hankausic
- 0695.- Belaar-aundi makala (Belarri-haundi makala)
- 0696.- Txiki-polita
- 0697.- Lepa-luzia
- 0698.- Xarpa
- 0699.- Titi-bakarra
- 0700.- Buztan-luxia
- 0701.- Mutur-gorri
- 0702.- Motox-duna'an umia
- 0703.- Bildotxetan ume hila eindakua
- 0704.- Patillas
- 0705.- Belaar-beltxa
- 0706.- Titi-haundi
- 0707.- Aardun-txikia (Adardun-txikia)
- 0708.- Beltza'an ama
- 0709.- Bekain
- 0710.- Bekain-haundi: "(Lehengoa bera)"
- 0711.- Hesiiri salto eitten diona
- 0712.- Txintxo gaztia
- 0713.- Mutur-beltza
- 0714.- Txintxâr-duna (Zintzariduna)
- 0715.- Xarpa zaharra
- 0716.- Buztan-luzia
- 0717.- Txintxaar-duna (Zintzariduna)
- 0718.- Ariztitxo-ri arkumia emandakua

- 0719 - Ipur-zorrotz
- 0720.- Aztal-okerra: "(Zambo)"
- 0721.- Azgazte gorria
- 0722.- Ezpain-beltza
- 0723.- Titi-luzi'an umia
- 0724.- Mutur-txorrotxa
- 0725.- Motoxtuna
- 0726.- Txintxaardun (Zintzaridun)
- 0727.- Axaari politta
- 0728.- Aurrena umie eindakoa
- 0729.- Belarri-etena
- 0730.- Mototx
- 0731.- Mutur-gorri
- 0732.- Errena
- 0733.- Belaar-aundie (Belarri-haundia)
- 0734.- Txapatxa
- 0735.- Illé-kixkurra
- 0736.- Makarro-duna
- 0737.- Mutur-txiki
- 0738.- Hanká-beltxa
- 0739.- Ille-kixkurra (Ikus 735, bera?)
- 0740.- Gingilduna
- 0741.- MOtxa
- 0742.- Gorri-txiki
- 0743.- Izta-beltxa
- 0744.- Belaar-beltza (Belarri-beltza)
- 0745.- Motóxtun-txiki
- 0746.- Errena (Ikus 732, bera?)
- 0747.- Illé-haundi

- 0748.- Gandorra
- 0749.- Okóz-motza
- 0750.- Azaari
- 0751.- Pinttua
- 0752.- Aharia
- 0753.- Soilla
- 0754.- Okerra
- 0755.- Mutúr-urfiña
- 0756.- Adar-motxa
- 0757.- Hanka-luxia
- 0758.- Aharien ama
- 0759.- Aár-ausi (Adarhautsi)
- 0760.- Jeiz-gaizto
- 0761.- Txato
- 0762.- Motxa
- 0763 - Urdiña
- 0764.- Mutúr-luzie
- 0765.- Guapa
- 0766.- Titi-bakarre
- 0767.- Gorri-zaharra
- 0768.- Firpo
- 0769.- Txiki politta
- 0770.- Argazte txiki
- 0771.- Urdiñ-zaharra
- 0772 - Belaar-motza
- 0773.- Txorrotx: "(muturrez)"
- 0774.- Etena
- 0775.- Dunbas
- 0776.- Zorrotza

- 0777.- Motóxtuna
- 0778 - Aárduna (Adarduna)
- 0779.- Mutur-txiki
- 0780.- Ume hilla eindakua
- 0781.- Hanká-beltza
- 0782.- Tximas
- 0783.- Aárduna (Ikus 778)
- 0784.- Ierra: "(Iharra)"
- 0785.- Pottorra
- 0786.- Sóolla: "(Soila)"
- 0787.- Motóxtuna
- 0788.- Kirkilla
- 0789.- Txato
- 0790.- Txiki
- 0791.- Txintxaár-duna (Zintzaridun)
- 0792.- Ahariiñ ama (Ahariaren ama): "Honen umia da aharia-ta"
- 0793.- Gonbittoka egoten zana: "Gaztetan hala egoten zan"
- 0794.- Xaxikua: "Batere esnerik gabe hazitakoa da"
- 0795.- Keixeta: "Haren (Keixetaren) mendira larrera joaten zan"
- 0796.- Belia: "Belia tratante bat da ez-izenez; harek erosi zigun ardi hau eta etzan eramatera etorri"
- 0797.- Elkamen: "Elkamen, mendia da".
- 0798.- Elduahari'iñ umia: "Haren aharia gurera pasau zanda, handik jaiotakua da hau".
- 0799.- Kuzeua?, Kuzerua?: "Soro-eskiñan besteenean ibiltzen dalako"
- 0800.- Hankia hausita ibilitakua: "Guk hoola ezagutzen degu".

- 0801.- Bordax: "Oso ume-maitea da-ta, beti bordaan ba-karrik uzten zaiolako dauka izen hori".
- 0802.- Ama putreek jandakoa: "Hala entenditzen degu-ta; jan ein zion-da".
- 0803.- Argaxte gorrie: "(Beti argaxte esaten zuen artzainak, ez arkazte)"
- 0804.- Kattagorri: "Untzarteen-da beti ibiltzen dana da ta".
- 0805.- Umerik maittatu gabia: "Ezdu maitatzen bere umerik".
- 0806.- Mauzio-txiki: "(Maurizio-txiki (?))"
- 0807.- Elbia: "Ama bati elbiz beteta ibiltzen zalako. Ebakie eñ zuan da".
- 0808.- Kabua: "Muturra"
- 0809.- Hortzik-beia: "(Hortzik gabea (?))"
- 0810.- Belua botatakua: "((Belua=bagina). Vulva?)"
- 0811 - Lapatxa: "Garai batean illea lapatxez beteta ibili zalako da"
- 0812.- Makala: "Neguun makaldu eitte'a" (Neguan makaldu egiten da)
- 0813.- Erpixu: "(Erdi-pixu izango dela dio Zurutuza Jaunak. Baina nik galdetuta artzainak ez du erantzunik eman)"
- 0814.- Trixtia: "(Begiz tristea)"
- 0815.- Zaharra: "Ez dek izen earra" erantsi du artzain-lagunetako batek.
- 0816.- Txuta: "Belárriik tenté zittuún-da"
- 0817.- Triku: "Trikuagatik? -nik. Eta artzainak: "Aatik ba; haren antza"
- 0818.- Gaztelu: "Lehengo izen zaharra"
- 0819.- Ahula: "Neguun beti ahultzen dana"
- 0820.- Kinttala: "Beste artzai batek erosi behin ardi bat Kinttalari, Eper-zelari-ri, ta handik sortua da hau"

0821.- Hasarria: "Jenio txaarrekua da-ta"

(18)- Informatzailea: Xatórdiño (artzaina)

Baserria: Imúntsoo (Errezil.Gipuzkoa)
 Erlobetan Baserrian negu-partean
 250 ardi

Data: 1967-01-17, gauez.

0822.- Toall-ama

0823.- Bildotx txuri mutur-beltza

0824.- Okotz-motz aar-oria (Okoz-motz adar eroria ??)

0825.- Aristitxo

0826.- Begi-itxu'un illé-motxa

0827.- Albisturr-ardi

0828.- Errekondo'on horie

0829.- Arkazte txuri

0830.- Lete

0831.- Roxe

0832.- Ille-motxa

0833.- Lapur-txiki

0834.- Lete-ori

0835.- Lepa-beltxa'ana (Lepa-beltzarena)

0836.- Amatxan ardie

0837.- Kopeta-zaala

0838.- Txiki

0839.- Titi-bakarra'ana (Titibakarrarena)

0840.- Txato

0841.- Aiztitxo hori

0842.- Lapur-txiki (bis) (Ikus 833)

0843.- Arkaxte aardune

- 0844.- Peru
- 0845.- Poli
- 0846.- Eulats arkaxte
- 0847.- Mutur-haundi
- 0848.- Ille-kixkurra
- 0849.- Hanka-luzia
- 0850.- Matrail-beltxa
- 0851.- Adar-koxkorduna
- 0852.- Motza
- 0853.- Txiki (bis) (Ikus 838)
- 0854.- Mendi
- 0855.- Albiztur txiki
- 0856.- Pintu'en horia
- 0857.- Motos-tuna
- 0858.- Ahari'iñ ama
- 0859.- Txintxarri-piñ
- 0860.- Zarpaxu
- 0861.- Pintua
- 0862.- Albistur zaharra (Ikus 855)
- 0863.- Aar-hausi (Adar-hautsi)
- 0864.- Dunba-duna
- 0865.- Lepa-beltxa
- 0866.- Okoz-motza'an arkaztie
- 0867.- Motxa
- 0868.- Muxarra
- 0869.- Aar-txaala (Adar-txabala)
- 0870.- Bixki'iñ ama
- 0871.- Arkazte hori
- 0872.- Aristitzar

- 0873.- Mutur-beltz zaharra
- 0874.- Lapurra
- 0875.- Ille-motza
- 0876.- Poli ille-motza (Ikus 845)
- 0877.- Eulats ardi (Ikus 846)
- 0878.- Okos-motxa (Ikus 866)
- 0879.- Anatsa'an txiki
- 0880.- Txuri
- 0881.- Xarpoxo
- 0882.- Albiztur txintxaar-duna (Ikus 855,862)
- 0883.- Mari-Karmen
- 0884.- Mutur-beltza
- 0885.- Lehorra
- 0886.- Albiztur ardi (Ikus 855,862,882)
- 0887.- Urdiña
- 0888.- Bizkitakoa (Bikitakoa)
- 0889.- Pintua
- 0890.- Kopetas
- 0891. Belaaf-motxa
- 0892.- Anatxan
- 0893.- Zuri-pinto
- 0894.- Petra
- 0895.- Txintxaar-duna
- 0896 - Txiki
- 0897.- Tuertue'na
- 0898.- Begi-itxu'una
- 0899.- Peru (bis) (Ikus 844)
- 0900.- Artua jate-una (Artoa jaten duena)
- 0901.- Zuritxo
- 0902.- Tripa-txaala

- 0903.- Xaardi mutur-gorria
- 0904.- Iñixi
- 0905.- Ille-kixkurra
- 0906.- Jez-kaiztua (Jez-gaiztoa)
- 0907.- Makala
- 0908.- Arkaxte mutur-beltza
- 0909.- Loi-saaltxe gorri: "(Loidi saletxe gorrii)"
- 0910.- Motxa
- 0911 - Hortza-joandakua
- 0912.- Erpixu: "(Izu,salbajea)" (Ikus 813)
- 0913 - Aar-bakarra (Adar-bakarra)
- 0914.- Koilare-una (koilareduna=lepokoduna)
- 0915.- Xanjoxe-zuri
- 0916.- Luzie
- 0917.- Ernio
- 0918.- Lepa-luxiena
- 0919.- Arkaztia
- 0920.- Lepatxa-gorri
- 0921.- Maritxu
- 0922.- Beltx-kumia
- 0923.- Begi-haundi
- 0924.- Titi-bakarra
- 0925.- Zaharra
- 0926.- Argi
- 0927.- Xinporexa (Sinforosa)
- 0928.- Ixu
- 0929.- Mutur-txorrotxa
- 0930.- Ille-kixkurra
- 0931.- Mutur-zui (Mutur-zuri)
- 0932.- Aar-motza (Adar-motza)

- 0933.- Rubia
- 0934.- Estraña ume'indako arkaztie (Estraina (lehendabi-
zi) ume egindako arkaztea)
- 0935.- Hanka-luxie
- 0936.- Rupiñ
- 0937.- Belaar-motxa
- 0938.- Txiki
- 0939.- Okotx-motxa
- 0940.- Lete argaztia (Lete arkaztea)
- 0941.- Eri
- 0942.- Adar-koxkordune
- 0943.- Belaar-makurre
- 0944.- Lepa-luzia
- 0945.- Aiztixo-txiki: "(Ariztitxo txiki)"
- 0946.- Pako
- 0947.- Aiztitxo-pintua (Ariztitxo pintoa)
- 0948.- Pinttua
- 0949.- Artola
- 0950.- Gorri
- 0951.- Motxa
- 0952.- Beltza
- 0953.- Xeunda
- 0954.- Mutur-zikiñe
- 0955.- Ahari'iñ ama
- 0956.- Xixili: "(Zezilia)"
- 0957.- Hanka-baldatx
- 0958.- Xail
- 0959.- Bekain-beltxa
- 0960.- Titi-bakarra
- 0961.- Azpi-beltxa

- 0962.- Mañixi
- 0963.- Kinttala (Ikus 820)
- 0964.- Hanka-hausi
- 0965.- Hanka-luzie
- 0966.- Buru-haundi
- 0967.- Keixeta
- 0968.- Mariano: "(Aharía)"
- 0969.- Utseta
- 0970.- Bittori
- 0971.- Ariztitxo
- 0972.- Joanita
- 0973.- Hanka-motxa
- 0974.- Lepa-luzie
- 0975.- Motos-tuna
- 0976.- Maritxu
- 0977.- Aiztitxo'on txintxaardune
- 0978.- Matxo: "(Aharía)"
- 0979.- Ezkerreko bearrriñ txulo bikoá: "(Hala zeukan)"
- 0980.- Lepa-beltxa'an arkaztie
- 0981.- Maindiola txiki
- 0982.- Txata
- 0983.- Lepa-okerra
- 0984.- Akerra
- 0985.- Xakatxa
- 0986.- Albitxu
- 0987.- Mutur-urdiñ zaharra
- 0988.- Belaar-beltxa
- 0989.- Beltx-kumia
- 0990.- Beltxino
- 0991.- Toalles

- 0992 .- Munain txintxaarduna
- 0993 .- Okoz-beltza
- 0994 .- Peru
- 0995 .- Zaku
- 0996 .- Betixu: "(Begi-izu)"
- 0997 .- Elkamen txiki: "(Elkamen mendia da)"
- 0998 .- Ille-kixkurra
- 0999 .- Pinttua
- 1000 .- Hankausic
- 1001 .- Moño-haundi
- 1002 .- Xarbo
- 1003 .- Antxumie
- 1004 .- Kopetaundi
- 1005 .- Aardun-txiki
- 1006 .- MariáLúuxa: "(Maria Luisa)"
- 1007 .- Aartxaala: "(Adar-zabala)"
- 1008 .- Ahari'iañ ama
- 1009 .- Endaia: "(Aiako baserria)"
- 1010 .- Errexil
- 1011 .- Ahari'in senidia
- 1012 .- Pintua
- 1013 .- Xarpa: "Illetsua eta zarpatsua dalako"
- 1014 .- Loi-saltxe ardi: "Loidi-saletxe hori tajuzko ber-
tsolari errezildarra da".
- 1015 .- Egoskorra: "Marmitte eskuun hartutakoan ez da etor-
tzen hau; ihes eitten du orduun".
- 1016 .- Eurbid'ard: "(Egurbide ardi. Egurbide baserria da)"
- 1017 .- Saasola: "Honen arkumea Sarasola izenekoari emana"
- 1018 .- Estraña ume'indakoa: "Goiztarra da oso, ume'itten"
- 1019 .- Trixtia: "Begi,mutur ta dana trixtia honek"

- 1020.- Bèlarri-makatxa: "Puskaute daukalako"
- 1021.- Mendiola: "Ama zuun hangue" (Ama zuen hangoa)
- 1022.- Sorgiña: "Hau hala da, ta ba-daare besta batzuk ere"
- 1023.- Sekante: "Ama esneik-pee (utzi zuun behintzat)"
- 1024.- Sekua: "Antzua, esne-lehorra"
- 1025.- Aalar (Aralar): Hauntza eaman artzai laun batek, nahastuta".
- 1026.- Munain: "Ama zuun hangua"
- 1027.- Perutxo: "Perutxo baño lotsagabeago plantau"
- 1028.- Txiki: "Ez da ba hain txikia hau!". "Lehen hala zan ordea, txikie zanean"
- 1029.- Haitz-arte: "Aita Zinkunegi Jesuitaren etxetik hartua"
- 1030.- Lapurra: "(Ba-dezute bai zuek hots hori (E. Zurutuzak)".-"Bai, erantsi digue hori ere guri"
- 1031.- Axari: "Horixe ipini...eztakit zeatikan"
- 1032.- Errentsu: "Errena delako"
- 1033 - Elbarria: "Ama zuun hala"
- 1034.- Hanka-luzia: "Ardia bai bikaina". "Bai, bi urteotan ume hilla bota du-ta, guetzat proetxuik ez"
- 1035.- Lutxi: "Xatordiño artzaina dagoen Zumaia Baserriko neska gaztearen izena. Izen horretako arkazterik ez duela eta, orduantxe egotzi dio artzain gazteak ardi polit bati izen hau. Hango parre-algarak. Aitak bikoia osatu du, honela: "Lutxi, berriketa gutxi". Asko gustatu zaio artzainaren gogorapena eta gogotik egin du barre bere 20ren bat urteko alabari begira".
- 1036.- Ahuntza: "Titiak haundi xamarrek ditualako"
- 1037.- Zulo-haundi: "Belaarriñ zulo haundia du-ta"

1038.- Xaxi: "Amak maittatu-gabea da, hortixe jarri nion"

1039.- Andresa: "Andresa, ardiantzako ez izen aldrebesa"
esan du hango batek.

1040.- Erloota: "Erlobeta, Xatordiño dagoen Aizarna Baserri honen izena"

1041.- Mutur-beltza: "Ez dek ba ondradua, txikia bai baño"

1042.- Lotsa-abia (Lotsagabea): "Oandik bataiau bia"
(Oraindik bataiatu gabea")

Oharra: Mutil gazteak artzain topatu ditugun artaldeetan, hemen daude neska-izen ugarien ardiei egotzita. Hemen eta Aiako Lanberrin.

(19)- Informatzailea: "Jaungoikoa" izengoitia duen artzainari jasoak

Herria: Errezil-Etumeta (Gipuzkoa)

Data: 1966-04-26

Oharra: Artaldea aurrean ez duela. Hირurehun arditik gora.

1043.- Potxolo

1044.- Ardi zuri

1045.- Arkazte beltza

1046.- Pinttua

1047.- Noble

1048.- Gorrie

1049.- Adar-motxa

1050.- Adar-haundi: "(Aharie)"

1051.- Kizkurra: "Illea hala duelako"

1052.- Domingo: "Erosi zenion gizona al da Domingo?". Ez, zerbait jarri behar-eta, horixe jarri".

1052-a.- Blanko

1053.- Izu-gorrie: "Ni txikie nintzala ba'zan-eta, oraindik segitzen du gure artaldean izen horrek".

1054 - Xaxardi: "Napar-arditxoa"

1055.- Goixueta ardie: "Hau xaxardi kastakoa da, ille-motx, belarri-tentea".

(20)- Informatzailea: Baserria: Benta-berri (Errezil.Gipuzkoa)

Data: 1966-04-26

Oharra: Benta-Berri tabernako neskak esan duenez, neska aleman bat ba omen dabil, ardi-izenak jasotzen, eibartar beste neska bat lagun hartuta.

1056.- Sabina

1057.- Joákiña

1058.- Adar-motxa

1059.- Pinttua

1060.- Gorritxo

1061.- Luperto: "Ahari buru-haundi makal bat. Azpeitin bada Ruperto izeneko gizon buru-haundi bat, "hori dek aharie" esaten zionetako bat; hortik izena".

(21)- Informatzailea: Baserria: Artzalluz-Berri (Errezil.Gipuzkoa)

Artzaina: Katran ez-izenekoaren anaia

Data: 1967-01-29 (1062-1064)

Artzaina: Katran bera

Data: 1967-02-23 (1065-1101)

Biltzailea: Endrike Zurutuza

1062.- Menengia: "Espainierazko Merengue. Beti atzetik erremedio gabe ibili beharreko ardie da-

lako".

1063.- Xaxardi: "Hauek ardi bizi hoietakoak dira. Pizko-
rra-ta izaten die hoi en izenak"

1064.- Lepa-txorua: "Lepua oker-oker einda eoten dalako".

1065.- Satitsu

1066.- Suttur-beltxa

1067.- Moño-gorri

1068.- Txepetxa

1069.- Ollaxtin

1070.- Urdiñe

1071.- Kaska-txuri

1072.- Kako-haundi

1073.- Sapatxa

1074.- Buru-txiki

1075.- Makarroso

1076.- Belarri-tente

1077.- Dunbas

1078.- Belaar-motxa (Belarri-motxa)

1079.- Otei-berri beltza

1080.- Otei-haundi

1081.- Bixkiik egindakuak (bost)

1082.- Mutur-txuri

1083.- Mutur-pinttue

1084.- Mutur-salatxa

1085.- Mutur-kako haundi

1086.- Motots-luzia

1087.- Okos-motza

1088.- Belaar-motza

1089.- Lapurra

- 1090 .- Judas
- 1091 - Iile-motza
- 1092 .- Lepa-luzia
- 1093 .- Aar-koxkorduna (Adar-koxkorduna)
- 1094 .- Pizkorra
- 1095 .- Txorua
- 1096 .- Buru-txorua
- 1097 .- Gangorras: "Gangor-luzie dalako"
- 1098 .- Itai-kakoa: "Itai-antzeko suturre dualako"
- 1099 .- Judas: "Beti lapurretan dabilelako" (Ikus 1090)
- 1100 - Txokolate: "(Kolareagatik?)"
- 1101 .- Kux-mari'nekoa: "(Kurutz-mari-renekoa)"

(22)- Informatzailea: Gipuzkoako mutilak. Loiolako komentura morroi joaten zirenei jasoak.

- 1102 .- Satanas
- 1103 .- Lepa-motz
- 1104.- Behor-haundi
- 1105 .- Antzue
- 1106 .- Buztan-luze
- 1107 .- Buztan-motz
- 1108 .- Moñox
- 1109 .- Lau-titi
- 1110 .- Antita
- 1111 .- Lepa-txuri
- 1112 .- Axari
- 1113 .- Adarbakarra
- 1114 .- Zakarra
- 1115 - Txoto-txiki
- 1116 - Titibakarra

- 1117.- Xaxi-ardi
- 1118.- Ardi akerra
- 1119.- Mutur-zuri
- 1120.- Adar-motz
- 1121.- Adar-haundi
- 1122.- Uztarta
- 1123.- Ttoxarra
- 1124.- Txiki
- 1125.- Arkazte
- 1126.- Mototx
- 1127.- Txordue
- 1128.- Ttantto
- 1129.- Kinkillo
- 1130.- Maketo
- 1131.- Ille-haundi
- 1132.- Beltza
- 1133.- Adar-oker
- 1134.- Belarribakar
- 1135.- Begi-bakar
- 1136.- Mutur-hori
- 1137.- Hanka-oker
- 1138.- Lepa-oker
- 1139.- Buztan-oker
- 1140.- Mintxarro
- 1141.- Kojo
- 1142.- Mutur-oker
- 1143.- Mutur-kakua
- 1144.- Ezpaiñ-haundi
- 1145.- Kanpanilla
- 1146.- Dunba

1147.- Makarrax: "Hala egoten zalako"

1148.- Artazo: "Arte-jale haundia"

(23)- Informatzailea: Ramon, artzaina

Larreak: Aundi-mendin. Neguan Azkoitian
500en bat ardi

Data: 1967-03-04

1149.- Lepo-beltxa

1150.- Pegas

1151.- Leandro aharia

1152.- Lezaun aharia

1153.- Ibiriku aharia

1154.- Motxa aharia

1155.- Kabra: "Ahuntzak hazia dalako"

(24)- Informatzailea: Pedro Aldadur, artzaina

Baserria: Arlabain (Aratz-Erreka)
(Azpeitia.Gipuzkoa)

Biltzailea: Endrike Zurutuza

Data: 1967-02-03

1156.- Epelde

1157.- Biki adarduna

1158.- Titibakarra

1159.- Titibakar pintua

1160.- Errena

1161.- Ipur-beltz

1162.- Ardi txikie

1163.- Lepo-beltza

1164.- Buru-handi

1165.- Txordua: "(Adar-txiki)"

(25)- Informatzailea: Baserria: Iturriaga (Soraluze.Gipuzkoa)

Biltzaile: Endrike Zurutuza

Data: 1967-02-03

1166.- Ardi txikixe

1167.- Ardi txikixen umie

1168.- Motosduna

1169.- Haundixe

1170.- Txato: "Aharixe"

1171.- Bildotx pintua

1172.- Mutur-gaztañoa

1173.- Izua mutur-pintua

1174.- Izua mutur-beltza

1175.- Kojia

1176.- Lutzanduna

1177.- Tuertia

1178.- Eibartarra: "(Eibartik ekarrixa)".

1179.- Ebartarran umia

1180.- Elusu

1181.- Elusun umie

1182.- Urdiña

1183.- Mutur-pintoa

1184.- Mutur-pintoon umie

1185.- Hirukia

1186.- Musillo

1187.- Musillon umie

- 1188.- Eitza-etxeko mutur-pintua
- 1189.- Kuku-kumie
- 1190.- Kuku'un umie
- 1191.- Kuku: "(Artzain baten ez-ezina)"
- 1192.- Patron: "(Pastore baten gaitz-izena)"
- 1193.- Errobakarra: "(Titi-bakarra)"
- 1194.- Iturbide txikixe: "(Iturbide baserri-izena da)"
- 1195.- Txakurren keridie: "Txakurrak ez dio kozkarik egi-
ten"

(26)- Informatzailea: Baserri: Pagalus (Zarautz.Gipuzkoa)

Biltzailea: Endrike Zurutuza

Data: 1967-03-04

- 1196.- Ardi ederra
- 1197.- Okotz-motza
- 1198.- Okotz-motz mutur-beltza
- 1199.- Okotz motz mutur-horie
- 1200.- Ardi bixkie (Ardi bikia)
- 1201.- Mutur-beltz ederra
- 1202.- Ataar haundie (Adar-haundia?)
- 1203.- Ayaar txikie (Adar-txikia?)
- 1204.- Itxaspe haundie
- 1205.- Itxaspe txikie
- 1206 - Hanka-haundi
- 1207 - Hanka-hausie
- 1208.- Jez-gaiztoa: "(Jezteko zaila, gaiztoa)"
- 1209 - Noble
- 1210.- Ardi gaiztoa
- 1211.- Epelarre txikie

- 1212.- Epelarre haundie
 - 1213.- Epelarre mutur-beltz
 - 1214.- Epelarre pintua
 - 1215.- Gingillas
 - 1216.- Adardun mutur-beltza
 - 1217.- Bixki haundie
 - 1218.- Estreññas: "Umea aurreneko egiten dualako"
 - 1219.- Korrikarie: "Azkarra dalako"
 - 1220.- Mantxoa: "Geldia dalako"
-

(27)- Informatzailea: Borras ez-izenez ezaguna, artzaina

Herria: Erdoizta-aldean. (Errezil.Gipuzkoa)

Data: 1967-02-03, 3.30 p.m.

Oharra: artaldearen erdian egonik bildu diren izenak. Ardiak asaldatu egin dira eta ihesika hasi. Erdibilduan geratu dira izenak.

- 1221.- Pintua
- 1222.- Mutur-beltza
- 1223.- Ille-kiskurra
- 1224.- Hankasie (Hanka-hautsia)
- 1225.- Txuie (Zuria)
- 1226.- Ermoxo (Hermoso)
- 1227.- Motoxtuna
- 1228.- Lepa-soille
- 1229.- Aar-koxkorduna (Adar-koxkorduna)
- 1230.- Mutur-motza
- 1231.- Urdiñe
- 1232.- Pintto belarri-haundie

- 1233.- Beltxaan umia (Beltzaren umea)
- 1234.- Aarduna
- 1235.- Gorri-zaharra
- 1236.- Ermoxo: "Aharia" (Ikus 1226)
- 1237.- Bildotx
- 1238.- Ardi gorri-zaharran umia
- 1239.- Ahari gorri
- 1240.- Belarri-motxa
- 1241.- Titi-haundi
- 1242.- Pinto-txintxaarduna
- 1243.- Hanka-okerra
- 1244.- Mutturmie (Mudur-mehea)
- 1245.- Ille-kixkurren umie
- 1246.- Ille-haundi
- 1247.- Gaate: "Garate mendian jaiotako arkumea"
- 1248.- Kojua: "Gaztetan hala ibiltzen zan"
- 1249.- Belarri-motza: "Belarri bat motza"
- 1250.- Txiki: "Hiru daude izen hontakoak"
- 1251.- Toloxa'n umia: "Toloxa lehendikako izena da"
- 1252.- Xaxardi: "Ardi gogorra, napar-kasta"
- 1253.- Inpernu: "Gaiztoa"
- 1254.- Satanax: "Gaiztoa"
- 1255.- Tope: "Beti joka, arkumeak eta, harrapatzen dittun
guztiak"
- 1256.- Tripax: "Haundia tripa"
- 1257.- Txordua: "Adarrak behera begira"
- 1258.- Ardi-gorri txiki-kasta: "Lehengua"
- 1259.- Mardulo: "Mutturra kakua ta mardula du"
- 1260.- Makala: "Beti denen atzetik"
- 1261.- Kuuximai: "Errezilgo baserria; hau han jaioa"

- 1262.- Ixuki: "Izua oso"
- 1263.- Artzelus
- 1264.- Toloxa'an umie
- 1265.- Ardi txui-txikie
- 1266.- Beltxa
- 1267.- Txikie: "Txiki-gorrie esanda entenditzen degu guk"
- 1268.- Ahata-mokoa: "Halako muturre dualako"
- 1269.- Gonbittoka ibiltzeana"(Gonbitoka ibiltzen dena)"
- 1270.- Ximela: "Amagandik datorkio izena, aspaldikue"

(28)- Informatzailea: Zelaeta aita-semeak, artzainak

Baserria: Zelaeta, Izazpi aldean. Orain
Loiolan bizi da.

Data: 1967-02-03

Oharra: Ardiak bidean pasa-ahala eman
dizkit izenak. Aitak dioenez, ez omen
zutela izenik erabiltzen artaldean.

- 1271.- Musu-zuia (Musu-zuria)
- 1272.- Gaiztua
- 1273.- Ardi motza
- 1274.- Titi-haundi
- 1275.- Naparra
- 1276.- Xaxardi
- 1277.- Musu-gorriya
- 1278.- Errepe-haundi
- 1279.- Arano
- 1280 - Txordua
- 1281.- Txepela
- 1282.- Gaiztua

- 1283.- Musu-pintua
- 1284.- Mutur-beltza
- 1285.- Aar-txiki (Adar-txiki)
- 1286.- Etsaia: "Gaiztue"
- 1287.- Xaxikua: "Sasian jaio zalako"
- 1288.- Mutur-gorrie: "Aharie"
- 1289.- Tripa-haundi

(29)- Informatzailea: Balentin Osoro, artzaina eta probalari sonatua.

Baserria: Abeletxe (Elgoibar.Gipuzkoa)

Biltzailea: Endrike Zurutuza

- 1290.- Petra
- 1291.- Mutur-beltz
- 1292.- Mutur-beltz hanka-luzia
- 1293.- Adarduna
- 1294.- Ardi ederra
- 1295.- Mutur-pinttue
- 1296.- Belaar-haundi (Belarri-haundi)
- 1297.- Tximas
- 1298.- Txokolate
- 1299.- Saltolarie
- 1300.- Bikien ama
- 1301.- Lepa-luzia
- 1302.- Titi-luzia
- 1303.- Titi-haundi
- 1304.- Titi-bakarra
- 1305.- Biki
- 1306.- Puzkar: "Horregatik"

1307.- Txakurren laune (Txakurraren laguna): "Txakurrak bildurtzen ez duana"

1308.- Sardiña: "Plakoa"

1309.- Narru: "Ile motza ta, narrua agirian"

1310.- Narraxa: "Beti azkena ibiltzen dalako"

1311.- Pelotea: "Txikie eta borobille dalako"

1312.-Sorgine: "Beti hesi-zulo billa dabilrelako"

(30)- Informatzailea: Lino Bereziartua, artzaina

Baserrria: Oialantzun. Arauntza mendian
(Azpeitia.Gipuzkoa)

Data: 1967-03-05, 11.30 a.m.

1313.- Motots

1314.- Mandiolatza

1315.- Komuntsoo

1316.- Ipur-tzaal txikie (Ipurt-zabal txikia)

1317.- Arauntz arkaztie

1318.- Belaar-motza (Belarri-motza)

1319.- Bixki gorrie

1320.- Aarr-okarra (Adar-okerra)

1321.- Ipur-txaal buru-haundi (Ipurt-zabal buru-haundi)

1322.- Mutur-gantxo

1323.- Tximes

1324.- Aar-koxkordune

1325.- Tripe-haundi

1326.- Komuntsoo buxtan-luxie

1327.- Argazte gorrie (Arkazte gorria)

1328.- Kasko-haundi: "Ardi honen atzazal izugarriak era-
kutsi dizkit artzainak"

- 1329.- Txoro maiorra: "Umie bi-hiru egunien maitatzen du
ta gero bat'ez"
- 1330.- Mandiolatza zoro: "Moskortuta edo, zoro-antzean
ibiltzen dan Felipe Uranga "Mandiolatza"-
ri erosia"
- 1331.- Ixterio: "Honen amama baserri hartatik ekarria"
- 1332.- Pintto-xaharra: "Beau gaztie; ama zuen halakue"
- 1333.- Xarra
- 1334.- Kanpailas
- 1335.- Arauntz ardi
- 1336.- Aar-haundi
- 1337.- Mutur-gantxos
- 1338.- Okoz-motxa
- 1339.- Mandiolatza txikie
- 1340.- Ipur-txorrotxa
- 1341.- Anttoni
- 1342.- Beti-belaxka
- 1343.- Hanka-luzie
- 1344.- Morie
- 1345.- Etxeberritxo
- 1346.- Arkazte txikie
- 1347.- Xarpa
- 1348.- Pintta
- 1349.- Gorri-txikie
- 1350.- Belarri-motx
- 1351.- Beti-erren
- 1352.- Tripá-xaal (Tripa-zabal)
- 1353.- Xatorra
- 1354.- Belaxkie: "Baldatxa, motela dalako"
- 1355.- Beltxa: "Muturrez (da beltza)"

- 1356 .- Xanue (Sanoa): "Juten zaionari ematen dio errapea"
- 1357 .- Kariño: "Bi-hiru arkume maitte dittu aurten ee honek". "(Ez dakit Kariño ala Gariño esan didan)"
- 1358 .- Belaar-beltxa
- 1359 .- Ttanto
- 1360 .- Lepa-soile
- 1361 .- Ile-kixkurra
- 1362 .- Beti-erren
- 1363 .- Belarri-oker
- 1364 .- Argiye
- 1365 .- Hanká-beltxa
- 1366 .- Hanka-luze
- 1367 .- Arauntz ardi gorrie
- 1368 .- Belaar-haundi
- 1369 .- Zapue
- 1370 .- Intxaárri-txiki
- 1371 .- Xolko-luze: "Buztena erdi-aldien ebaite" (Buztana erdialdean ebakita)
- 1372 .- Ipur-xikin
- 1373 .- Berautakue (Beherakoa izaten duena)
- 1374 .- Xangre: "Odolekue dalako; oso ganadu gogorra"
- 1375 .- Bitarte: "Ardi-bitarte; oraintxe ardi egiten ari dana"
- 1376 .- Titi'akarra: "(Titibakarra)"
- 1377 .- Makal-makal
- 1378 .- Ixteio-txule: "(Iexterio txurie)"
- 1379 .- Illé-arín: "(Pelo flotante)"
- 1380 .- Intxáarri-luzie
- 1381 .- Gorri-txiki zaharra
- 1382 .- Txepetxa

- 1383 .- Txata
- 1384 .- Dunbas
- 1385 .- Goorra (Gogorra)
- 1386 .- Urdiñ-haundie
- 1387 .- Zui-makala (Zuri-makala)
- 1388 .- Arraio txuie
- 1389 .- Arraio: "(Aharía)"
- 1390 .- Beti-intxáarri: "Ia lau urte da daramakiala"
- 1391 .- Xarie: "Sarea. Ile ariñe (gardena)"
- 1392 .- Zakarra: "Eoskorra da"
- 1393 .- Buú-zapala: "(Buru-zapala)"
- 1394 .- Beti-billots: "Aia da umie hazten baña...billots
itxuriek seitzen dio..."
- 1395 .- Makaka: "Halaxe eoten da"
- 1396 .- Gaitxitxi: "Gaitzetsi. Arkumea ez duelako maite"
- 1397 .- Beti-zahar (Oso goiz zahartua): "(Viejo prematuro)"
- 1398 .- Etañ: "Proetxu haundia ematen ziola emetan, ar-
kumetan. "Etekin"
- 1399 .- Merkie: "Merke erosi zualako"
- 1400 .- Deskalabros: "Haitzi'en ona bi eun, umeitteko zeola".
(Haitzean egona bi egun, ume egiteko zegoela).
- 1401 .- Ttente: "Belarri-txutia"
- 1402 .- Xeñale: "Kontrapike-marka belarrian"
- 1403 .- Ipurt-okarra (Ipurtokerra): "Amama zan ipurt-
okarra"
- 1404 .- Nerbios: "Nerbiosua dalako"
- 1405 .- Mutur-kako
- 1406 .- Bixkor
- 1407 .- Letxera
- 1408 .- Leitzeta-esnetsu
- 1409 .- Gingill

- 1410.- Keixeta
- 1411.- Moxo: "(Aharie)"
- 1412.- Makurre
- 1413.- Teexa (Teresa)
- 1414.- Makarraz
- 1415.- Lehorra (Esne gutxikoa)
- 1416.- Gantxos: (1417 ere ardi berbera da)
- 1417.- Neska-zaharra (1416 ere ardi berbera da)
- 1418.- Joxepantoni: "Odol batekue da Nerbiox-arekin" (Ikus 1404)
- 1419.- Bizki: "Bi ume eñ zituelako"

(31)- Informatzailea: Juan Jose Aranburu, artzaina

Baserri: Ixuela (Azpeitia.Gipuzkoa)

Data: 1967-01-01. 2p.m.

Oharra: 106 ardi, 59 inkesta-unean

- 1420.- Adar-okerra
- 1421.- Pinto-zaharra
- 1422.- Beltza
- 1423.- Mutur-gorria
- 1424.- Buru-haundi
- 1425.- Pottorra
- 1426.- Ille-motza
- 1427.- Beti-erren
- 1428.- Lepa-beltza
- 1429.- Trixtea
- 1430.- Kondiz: "Kondiz mendi bat da, ta ardi hau galdu
zitzaigun eta mendi hartan aurkitu"
- 1431.- Txaatia: "(Txabeta en Arana, P. Miel Etxeberria.

"Segien txabeta-bezela litxarreriiñ sartu beharrekue"

(Txabeta da, sega-girtena estutzeko eraz-tunaren eta girtenaren artean sartzen den estun edo ziria))"

- 1432.- Txukuna: "Oso ardi txukuna dalako"
- 1433.- Lehorra: "Esne-lehorra, baño umie hazitzeko ona"
- 1434.- Tuerto: "Hala dagoelako"
- 1435.- Menta: "Baserri hortatik erosite"
- 1436.- Beroeta: "Honen aitte baserri hartakue"
- 1437.- Adar-ttunttua: "Txuti edo ttentte dauzkalako"
- 1438.- Etena: "Etena daukalako" (Etena=ernia)
- 1439.- Marturio: "Baserri hartan jaio zan, hango larre-denboran"
- 1440.- Bildotx-txintxaarduna: "Hau bakarrik dago txin-txardun"
- 1441.- Matrail-beltxa
- 1442.- Isats-beltxa
- 1443.- Bizkar-beltxa'an umie
- 1444.- Bizkar-beltxa
- 1445.- Ardibeltza
- 1446.- Beltxa
- 1447.- Bildotx-pintoa
- 1448.- Urdiñe
- 1449.- Arkazte zuria
- 1450.- Xaharra
- 1451.- Xaharra'an bildotxa
- 1452.- Bildotx-aharie
- 1453.- Ahari zaharra
- 1454.- Bildotx txikia
- 1455.- Tuertue

- 1456.- Joan ardi txikia: "?"
- 1457.- Zelaeta: "Baserri-izena"
- 1458.- Zuaneta: "Baserri-izena"
- 1459.- Zelaeta'n aharie: "Zelaeta ardiaren umea"
- 1460.- Eixaarre: "Baserri-izena"
- 1461.- Tuerto'na: "Haren umie"
- 1462.- Izuba
- 1463.- Ahari pinttoa
- 1464.- Umila
- 1465.- Mutur-beltz
- 1466.- Hanka-beltxa
- 1467.- Aar-txabal (Adar-txabala)
- 1468.- Hanka-txuria
- 1469.- Adar-bakarra
- 1470.- Okotz-motxa
- 1471.- Mutur-beltza
- 1472.- Kondiz'umie
- 1473.- Beltza'an umea
- 1474.- Xanjoxe: "Mandubira egun hortan fuol-partidue ikus-
tea juun-da orduntxe jaio"
- 1475.- Uzti: "Baserri horretatik ekarria"
- 1476.- Kankailu: "Ama zuan kankailu"
- 1477.- Bikittakoa

(32)- Informatzailea: Baserria: Largarate-Goikoa
(Matxinbenta.Gipuzkoa)

Data: 1967-01-01

Oharra: 105 ardi

- 1478.- Xaxi'in bildotxa

- 1479.- Lepa-beltza
- 1480.- Pagola-Etxebarri zuria
- 1481.- Mutur-haundi
- 1482.- Txingi
- 1483.- Txingi'in bildotxa
- 1484.- Bixki (Biki)
- 1485.- Kontxi
- 1486.- Kontxi'in bildotxa
- 1487.- Kontxita
- 1488.- Ahari gorria
- 1489.- Arkazte txikia
- 1490.- Billafranka'an bildotxa
- 1491.- Kaxinto zaharra'an bildotxa
- 1492.- Arlizeta mutur-beltza
- 1493.- Gorria
- 1494.- Gorri'in bildotxa
- 1495.- Dunbax
- 1496.- Dunbax'en bildotxa
- 1497.- Adar-luxien bildotxa (Ardi luzearen bildotsa)
- 1498.- Lepa-beltza'an bildotxa
- 1499.- Ahari-bildotxa
- 1500.- Txintxaar-berri'in arkaztie
- 1501.- Beltza
- 1502.- Moriko
- 1503.- Moriko'on bildotxa
- 1504.- Musu-pintue
- 1505.- Makurre
- 1506.- Aharie
- 1507.- Hanka-motxa'an bildotxa

- 1508 .- Zumarraga lepa-beltza
- 1509 .- Mototx
- 1510 .- Lepa-luzie
- 1511 .- Adar-luzie
- 1512 .- Sasi (Xaxi): "Amorratzen sartzen da sasie jatea"
- 1513 .- Billafranka: "Billafrankako periiñ erositakoa dala-
ko"
- 1514 .- Kaxinto-xaharra: "Eizagirre-ko artzai'zaharrai ero-
sie"
- 1515 .- Begi-ebakie: "Alanbreakin begia ebai zualako"
- 1516 .- Lapur-txiki: "Gaizto xamarra da-ta, soro-baztarrean
sartu nahi izaten du jateko"
- 1517 .- Belaar-haundi (Belarri-haundi)
- 1518 .- Txintxaar-berri: "Lehenago're erabili zuan-da,
orain berriz erantsi diote gure ume hauek"
- 1519 .- Pinto: "Halakoa daukalako muturre"
- 1520 .- Izukie: "Izuka" "(Hala esan zuen artzainak)"
- 1521 .- Mukix: "Oso katarro-bera da"
- 1522 .- Begi-txurie: "Mukix'en umie da"
- 1523 .- Adar-xabal
- 1524 .- Pottorra
- 1525 .- Billafranka motza
- 1526 .- Erbiye (Erbia)
- 1527 .- Txintxarri-luze
- 1528 .- Zumarraga kixkur
- 1529 .- Mototx-en arkaztie
- 1530 .- Adar-motxa
- 1531 .- Musu-gorrie
- 1532 .- Pinto'on larre-arkumie
- 1533 .- Moko-txorrotxa'an larre-arkumie

- 1534.- Aar-haundi
- 1535.- Moriko
- 1536.- Aar-okerra
- 1537.- Zumarraga-ko lepa-beltxa'an bildotxa
- 1538.- Aatz zaharra'an bildotxa
- 1539.- Hanka-motxa'an arkaztie
- 1540.- Titi-haundi'iñ lara-arkumie
- 1541.- Musu-txurie
- 1542.- Koxkor-en arkaztie
- 1543.- Aar-haundi (Adar-haundi)
- 1544.- Aar-luxien arkaztie
- 1545.- Motox-en bildotxa
- 1546.- Gingillan bildotxa
- 1547.- Matur-beltz'an arkaztie
- 1548.- Musu-pinto'on bildotxa
- 1549.- Txintxarri-txiki
- 1550.- Makurra'an larr-arkumie
- 1551.- Itxas-errota zurie: "Hari erosie degu-ta" (=Isa-saga-errota ??)
- 1552.- Itsasaga arkaztie: "Isasaga-torre, Zubillaga-fabreikaren ondoan dagon azkoitiar artzaiari erositakoa"
- 1553.- Izukie'n larre-arkumie: "Larre-arkumie esaten zake kanpoan (larrerako) uzten zatenean"
- 1554.- Aar-luxe'en arkaztie (Adar-luzearen arkaztea)
- 1555.- Aatz-gaztie(Aatz=Aratz): "Aatz zaharra're baten"
- 1556.- Azkoitti: "(Azkoitia)"
- 1557.- Larrume: "Azkoiti-Kukuerriko baserria"
- 1558.- Masail-zuri "(Umeek masail esaten dutela uste dut, aitzak matrail)"
- 1559.- Belaar-makala: "Ikusi nola dauzkan"

- 1560.- Xarpa: "Ile kixkur josie edo zarpatsue daukalako"
- 1561.- Txapa: "Buztan-zuztar luzie daukalako"
- 1562.- Makala: "Tankerakue lehen zan hemen; hau bizkorra da"
- 1563.- Koxkorren bildotxa: "Bera akau uan hua" (Bera, akabatu zen hura) Honen amona aski bizkorra zen; hil zen bezperan ere, hua bizi-bizirik zeoen bai" - esan omen zion napar artzain batek. Iñolaz ere seguro la honek "Koxkorra" naparrari erosi".
- 1564.- Txordo-motxa'an arkazkie: "(Txordo, adarkera bat da)"
- 1565.- Gingil: "(Lepapean bi nola dauzkan erakutsi digu artzainak)"
- 1566.- Ispilu: "Kopetako zuriguneai omen zaio ispilu, bai ardietan, bai zaldietan, etab."
- 1567.- Koxkor: "Zaharrena senideetan"
- 1568.- Auzkio kixkur: "Auzkio, baserria da"
- 1569.- Txintxaar-duna
- 1570.- Izuka txikia
- 1571.- Belaar-haundi'iñ arkaztie
- 1572.- Billafranka arkaztie
- 1573.- Lepa-gorria
- 1574.- Moko-txorrotxa
- 1575.- Titi-haundi
- 1576.- Titi-haundiiñ arkaztie
- 1577.- Igarate zaharra'an arkaztie
- 1578.- Dunbax-en arkaztie
- 1579.- Ardi haundia (=Txintxarri)
- 1580.- Kruzita: "Lehenago ere bazen Kruzita, oso ardi polita"
-

(33)- Informatzailea: Baserria: Aratz (Urreztila.Azpeitia)

Data: 1966- 04-26

- 1581.- Adar-koxkorduna
- 1582.- Mutur-beltza
- 1583.- Sorana: "(Sor Ana (?))"
- 1584 - Noble
- 1585.- Puputtin
- 1586.- Puputtin-kumie
- 1587.- Bekain-gorri
- 1588.- Mutur-zuri
- 1589.- Lapur-zaie: "Zai egoten dalako lapur-larrera joa-
teko"
- 1590.- Askape: "Askapean etzan ohi zalako" (Ikus 12)
("Anai Gurrutxaga, Olaue baserrikoak esan
dit, bere ume-denboran berak eta Aratz
baserrikoak apustuan ibiltzen zirela non
goizago arkumea jaio. Behin Santa Lutxi
egunean (XII-13) jaio omen zitzaien Olaue-
koei, eta berak irabazi; baina gehienetan
"Askape" honek irabazten omen, umegiteko
oso goiztarra izaten zelako").

(34)- Informatzailea: Jabier Gurrutxaba (Jabier Loto ez-izena
du, lehen Loreto izeneko baserrian egoten
zelako)

Baserria: Arsuaga-azpi (Noarbe.Azpeitia)

Data: 1966-12-26, 12.30 p.m.

- 1591.- Mutur-beltza
- 1592.- Ile-kuxkurra
- 1593.- Bildotxgorrie

- 1594.- Mototx
- 1595.- Adar-motx
- 1596.- Adar-koxkorduna
- 1597.- Belaar-zuri
- 1598.- Ile-kixkur (bis?) (Ikus 159?)
- 1599.- Lepa-beltza
- 1600.- Arkaztetxiki
- 1601.- Hanka-motx
- 1602.- Hankausie (Hanka-hautsia)
- 1603.- Moñox
- 1604.- Lepa-luze
- 1605.- Bildotx ederra
- 1606.- Mutur-beltz
- 1607.- Bizkarraundi
- 1608.- Pintua
- 1609.- Lelua
- 1610.- Ardi haundie
- 1611.- Ardi motza
- 1612.- Paola (Pagola)
- 1613.- Belaar-txikiñ ama
- 1614.- Mutur-nabar
- 1615.- Belaar-txiki (Belarri-txiki)
- 1616.- Belaxko: "Lekua edo"
- 1617.- Plat: "Igarate baserrikoari (Azpeitia) eresia, eta
mutil zahar hark Plat zuen ez-izena, bada,
haren izena erantsi ardiari".
- 1618.- Motxalle: "(Ijitoa)"
- 1619.- Goiatz: "Aharria; herri hartatik ekarria"
- 1620.- Konejue: "Belarri haundiik dauzkalako"
- 1621.- Periko: "'Lapurra'-ren umea"

- 1622.- Paola: "Pagola, erretako baserrian erosia"
- 1623.- Paola arkazte: "Paola-kumea"
- 1624.- Kalazko: "Txintxarduna"
- 1625.- Bildotx-aaie: "(Bildots-aharia, aharitarako auke-
ratua daukan bildotsa)"
- 1626.- Katalotza: "Baserri-izena (Madariaga.Azkoitia)"
- 1627.- Ireeta: "Igaraeta baserrikoa"
- 1628.- Nabarra: "Kolorez halakoa"
- 1629.- Arkazt'orie (Arkazte horia)
- 1630.- Dunbax: "Zintzarraundiduna" (Zintzarri-haundi-duna)
- 1631.- Bildotxikie (Bildots txikia)
- 1632.- Zatarra: "(Itsusia)"
- 1633.- Koortzotzu: "(Baserri-izena)"
- 1634.- Koortzokumie: "(Aurrekoarena)"
- 1635.- Aar-motz: "(Adar-motz)"
- 1636.- Abuela
- 1637.- Errape-haundi
- 1638.- Mutur-motz
- 1639.- Buru-haundi
- 1640.- Buru-txiki
- 1641.- Hanka-luze
- 1642.- Bildotx
- 1643.- Petralla
- 1644.- Ardi gorrie
- 1645.- Pepita
- 1646.- Paola gorri
- 1647.- Ama zaharra
- 1648.- Amama
- 1649.- Iziko
- 1650.- Kalazko

- 1651.- Kalazko
- 1652.- Ardi makala
- 1653.- Enparantza: "Ume-minakin hasi-ta enparantzan sartuta umea egin" (Enparantza=bodega, etxeko gelarik behena)
- 1654.- Ardi earra (Ardi ederra)
- 1655.- Koxkaillox: (Txintxarri txiki mordoa zeukan lepotik zintzilik. Koxkaillox=cascabeles)
- 1656.- Azken: (Izenik oraindik ez eta horrekin gelditu omen da, txertatzen azkena izan zelako)
- 1657.- Gandor: (Gandorra zeukalako)
- 1658.- Axun: "Asunción. Ardi zuri polit bat: "Umeak izena ipini, gogoak emanda".
- 1659.- Pegax: (Horista edo pekak zeuzkalako)
- 1660.- Ardi beltza
- 1661.- Paalixis: "(Paralisis. Hamabost egun zeharo gogortuta egon zalako, tetanuakin)"

(35)- Informatzailea: Joxe Inaxio ("Joxiñixio") Aizpuru Lizardi

Baserria: Mendibil (Eizmendi Bailara.Azpeitia)

Data: 1967-01-14, 7p.m.

Oharrak: 150-ran bat ardi

Laguntzailea: Endrike Zurutuza

- 1662.- Muin
- 1663.- Aldeko mutur-txurie
- 1664.- Pintxua
- 1665.- Moños
- 1666.- Oiñetz
- 1667.- Belaar-txiki

- 1668.- Girbiztiñ-arkaztie
- 1669.- Belaar-txikiiñ-umie
- 1670.- Belaar-haundi
- 1671.- Pintxo-zaharra
- 1672.- Tripotx-en umie
- 1673.- Motza
- 1674.- Xaxardie
- 1675.- Aar-haundi
- 1676.- Girbiztin belaar-haundi
- 1677.- Mutur-txui'an beltza (Mutur-zuriaren beltza)
- 1678.- Artzu-azpi aardune
- 1679.- Girgilles
- 1680.- Ahuntx-arkaztie
- 1681.- Iertzola mutur-beltza
- 1682.- Lepa-solle
- 1683.- Belaar-makal
- 1684.- Xiriako zaharra
- 1685.- Tripa-haundi
- 1686.- Hanka-bihurri
- 1687.- Girbiztin (Baserri bat da): "Hango umie"
- 1688.- Tripotx: "Tripatsuuk izate'ie ardi batzuuk, hau
halaxe da"
- 1689.- Arres: "Bizkarretik harrakeinda eon zan"
- 1690.- Xiriako: "Hiru daude Xiriakook"
- 1691.- Laisterkarie: "Bizkorra dalako bere hamar urteekin.
Esan beio nere aitari ze laisterkak era-
gin dizkion"
- 1692.- Xaali'in umie: "Zabalegi baserrikoa"
- 1693.- Xaalei "(Zabalegi)": "Mutur-gorri bat"
- 1694.- Arbe: "Ama Arbe-ra saldu ta, haren ondoren joan
zan basarrira"

- 1695.- Girbiztin haundie: "Goikoa bera, beste izen batekin"
- 1696.- Egoskortzu: "Eoskor haundie dalako"
- 1697.- Aaguun "(Aranguren)"
- 1698.- Artzu-azpi "(Artzuaga ?)"
- 1699.- Aharian ama: "Ardi earra hau, izatez"
- 1700.- Hanka-beltz: "Bat (hanka) ziero beltza du, hara, ta beste hiruak zuri-zuriak"
- 1701.- Sabali-aardune "(Zabalegi adardune ?)"
- 1702.- Ahuntze: "Amama zuen honek ahuntzak bezelako aardune"
- 1703.- Xiriako biarrena: "Amama Xiriakori saldu nion"
- 1704.- Kortaarri beltza: "(Kortaberri baserria da)"
- 1705.- Aldekue: "Kortaberri aurrekue"
- 1706.- Bihurri: "Honen ama zan bihurri, okerra"
- 1707.- Artzuba azpi-gorri ("Artzuaga azpi-gorri")
- 1708.- Aldeko gorrie
- 1709.- Hanka-beltxaan umie
- 1710.- Iertzola gorrie
- 1711.- Altzaa biarrena (Altzaga bigarrena)
- 1712.- Girbiztiiñ arkaztie (Girbiztin arkaztea)
- 1713.- Aker mutur-beltza
- 1714.- Xaali muttur-pintxua
- 1715.- Pintxuen umie
- 1716.- Xaali txikie
- 1717.- Girbiztin belaar-makal'en umie (Girbiztin belarri-makalaren umea)
- 1718.- Arkaxte aardune
- 1719.- Mutur-nabarran umie
- 1720.- Beltxa'an umie
- 1721.- Muin

- 1722.- Motza'an umie
- 1723.- Bildotx-umie
- 1724.- Beltz-pintxua
- 1725.- Pintxo zaharra'n umie
- 1726.- Aldeko txuri-gaztie
- 1727.- Aldeko beltz-zaharra'n umie
- 1728.- Zaali artzaya'n umie (Zabalegi artzainaren umea)
- 1729.- Bergaa aharie (Bergara aharria)
- 1730.- Zumaia aharie
- 1731.- Girbiztin aharie
- 1732.- Akerra: "Kortaberrikoek ipiñi zioten izena. Umiek
zeozer ipiñi behar-da, ipiñi"
- 1733.- Lukas aharie
- 1734.- Altzaa dunbas: "Ernion billatutako dunbie du ho-
rrek"
- 1735.- Akerra'an umie: "Antxumea, hortaz!"- nik. "-Ez,
akerrak ez du umerik egiten"- Zurutuzak.
Artzainak farrez.
- 1736.- Okos-motx: "Larrerako kalte, eta izaten die zihero
motzak, esnea ean ezindakuek", artzainak,
ardiaren okotza niri erakutsiaz"
- 1737.- Arras-en umie: "Hauxe zeukan errapien Arras-ek
harrak izan zituanien; esne asko ean bee
gelditu huen"
- 1738.- Ipurtatxa: "Basakatue izaten da ipurtatxa. Bueno,
bi klasetako basakatuak izaten dira; biga-
rrena lepatxurie izaten da"
- 1739.- Bihurrie: "Beti talde batetik bestea ihes eitten
du".
- 1740.- Ziprizto: "Kortaberrik ipiñitako izana. Ez da gaur-
ko izena hauxe, askotan ehun da gehio
urtekoak eoten die-ta"
- 1741.- Belarri-motxa: "Ille mozten hasi-ta guraiza-orpuek

belarrie moztu zion. Trinitate bigarrena
zan gañera"

1742 .- Beltz-zaharran umie: "Hau, erbie bezela, gorri-
gorrie jaio zan. Da umiek halaxe itten
dittu honek"

1743 .- Aker arkaztie: "Earra ardie. Indarra're daukanez
honek"

1744 .- Etxeko aharie: "Beste danak kanpotik ekarriek,
ganbiatzeagatik".

(36)- Informatzailea: Mikel Odriozola artzaina

Baserria: Oialantzun (Azpeitia.Gipuzkoa)

Data: 1967-02-23

1745 .- Motxa

1746 .- Urdiñe

1747 .- Gorrie

1748 .- Lepa-urdiñe

1749 .- Adar-koxkordune

1750 .- Isasdune

1751 .- Buru-lodie

1752 .- Arkazte txikie

1753 .- Belaar-beltza (Belarri-beltza)

1754 .- Arkazte gorrie

1755 .- Ipur-zabal zurie

1756 .- Ipur-zabal gorrie

1757 .- Ipur-zabal kixkurre

1758 .- Hanká-luzie

1759 .- Bentaberri ardie

1760 .- Mutur-beltza

1761 .- Ile-motza

- 1762.- Beltza
- 1763.- Beltzaan ama (Beltzaren ama)
- 1764.- Zuri-xaharra
- 1765.- Arraio ardie
- 1766.- Lau eindakua (Lau egindakoa)
- 1767.- Urdin-zaharra
- 1768.- Pintoan gorrie (Pintoaren gorria)
- 1769.- Ixuki
- 1770.- Kenpix
- 1771.- Belaar-haundi (Belarri-haundi)
- 1772.- Ipurt-igarra (Ipurt-iharra)
- 1773.- Ipur-gorrie
- 1774.- Pintua
- 1775.- Dunbadune

(37)- Informatzailea: Jose Unanue artzaina

Baserria: Endaitzpe (Oñatz (Azpeitia)
Gipuzkoa)

Data: 1967-02-23

- 1776.- Etxaiz ardie
- 1777.- Adar-haundi
- 1778.- Ardi xaharra
- 1779.- Errena
- 1780.- Haundie
- 1781.- Zurie
- 1782.- Bizkie (Bikia)
- 1783.- Arkazte aharie
- 1784.- Dunbadune
- 1785.- Intxarri-txiki (Zintzarri-txiki)
- 1786.- Motela

1787.- Argi

1788.- Ttuttuko: "Izukea dalako" "(?)"

(38)- Informatzailea: Itxas-errota Baserrikoa. Mutil gaztea.
(Matxinbenta.Beasain)

Data: 1967-01-22

Oharra: 80ren bat ardi. Idazten hasita-
koan isildu egin da artzaina.

1789.- Gaiztoa

1790.- Iztar-beltza

1791.- Mutur-pintua

1792.- Ahari mutur-pintua

1793.- Adarbakarra

1794.- Titibakarra

1795.- Lapurre: "Beste hamar bat ere badira hor, horren
antzekuek"

(39)- Informatzailea: Azalgorreta Baserrikoa
(Urrategi.Azkoitia)

Data: 1967-02-01

Biltzailea: Endrike Zurutuza

1796.- Ahari zaharra

1797.- Katalatza gorri-antzue

1798.- Aitzaa belaar-koxkadune

1799.- Bildotx iztar-beltxa

1800.- Aitza'an bikiek (Aitzagaren bikiak)

1801.- Belaar-okerra (Belarri-okerra)

1802.- Koatei buztan-haundien umie (Koategi buztan-haun-
diaren umea)

- 1803.- Lizundia antzue
- 1804.- Lizundia umie: "(Bildotsa)"
- 1805.- Musillo antzue
- 1806.- Motza'an bildotxa (Motzaren bildotsa)
- 1807.- Aitzaa txikie (Aitzaga txikia)
- 1808.- Mendibeltz
- 1809.- Bikiik eindakoa
- 1810.- Lizundia mutur-gorrien bildotxa
- 1811.- Katalatza ile-motza'an umie
- 1812.- Gorri-zaharra
- 1813.- Koatei mutur-haundie
- 1814.- Adardunen umie (Adardunaren umea)
- 1815.- Adardune
- 1816.- Beltxa
- 1817.- Arkazte txikiin umie
- 1818.- Koatei musu-pintua
- 1819.- Lepa-beltxa
- 1820.- Lizundia mutur-gorrie
- 1821.- Adardunen ume txikie
- 1822.- Motza
- 1823.- Mendibeltz buru-haundie
- 1824.- Mendibeltz ezpain-zurixe
- 1825.- Errazti'iñ umie (Errastiren umea)
- 1826.- Lepa-beltzaan umie
- 1827.- Arkazte txikixe
- 1828.- Lizundia mutur-beltza
- 1829.- Katalatza gorri-txikixe
- 1830.- Beaseta'an umie (Beasetaren umea)
- 1831.- Ahari txikixe
- 1832.- Gaiztoa

1833.- Sukutsu aharie: "(Sukutsu:baserria)"

1834.- Titi-okerra'an umie (Titi-okerraren umea): "Zizku
okerrak zitualako"

1835.- Suutsu: "(Baserri hustua)"

1836.- Musillo txikixe: "(Musillo: Elgoibarko baserria)"

(40)- Informatzailea: Itziar-alde Baserrikoa. Mutil gaztea
(Azkoitia.Gipuzkoa)

Data: 1967-02-01

Oharrak: Altzolaras Jauregi inguruan da-
bil.

Ardi-sail handia, baina izen gutxi, agian,
bakarrik ibiltzen zelako.

Izen-bilketa:gauzez. Eskuargiz.

1837.- Pintua

1838.- Belaar-motxa

1839.- Okerra

1840.- Txikito

1841.- Hanka-luxie

1842.- Hanka-okerra

1843.- Ezpain-motza

1844.- Aar-luxia (Adar-luzea)

1845.- Lepa-beltxa

1846.- Beltxa

1847.- Mutur-gorrixa

1848.- Aar-okerra

1849.- Arkaxtia

1850.- Arkazte beltxa

1851.- Titi-luzea

1852.- Hirukixa: "Hiru senide jaio ziran, ta ama galdu"

1853.- Belaar-beltxa: "(Tantoak belarrian"

(41)- Informatzailea: Urasarri Baserriko semea (Azkoitia)

Mendia: Hirugurutzeta

Data: 1967-01-29

1854.- Etsai-haundixe

1855.- Ontzola lepo-beltza

1856.- Musu-pinttue

1857.- Musu-haundi

1858.- Beltxa

1859.- Gorria

1860.- Etsai-zaharra

1861.- Nabarra

1862.- Txiki

1863.- Iaate: "(Igarate baserria)"

1864.- Koxko: "Adar-koxkuek dittuulako"

1865.- Antxua: "Iez umeik ein bae gelditu zan. Aantzazutik
ekarrita. Aurten ein do" (Iaz umerik egin
gabe gelditu zen. Arantzazutik ekarrita.
Aurten egin du)

1866.- Txokolate: "Matur-kolorez"

1867.- Xirin: "Xirindute eotzan bildotxetan; oso ume-ille
ona da" (Zirinduta egon zen bildotsetan;
oso umegile ona da)

1868.- Txakur: "Hortzaka ein zion etxeko txakurrek"

(42)- Informatzailea: Baserria: Urkiologi (Azkoitia.Gipuzkoa)

Data: 1967-01-22

Biltzailea: Endrike Zurutuza

- 1869.- Mutur-beltza
- 1870.- Ille-kixkurre
- 1871.- Pako
- 1872.- Makala
- 1873.- Mutur-pintoa
- 1874.- Kanpaillas (Kanpanillas)
- 1875.- Txata
- 1876.- Buztan: "Buztan osoa daukalako"
- 1877.- Kako: "Muturra halakoa"
- 1878.- Lapurre: "Okerrera joaten dalako"
- 1879.- Aizirrie: "Mutur-extue, azaria bezela"
- 1880.- Atxuitxo: "Baserri horretatik ekarria"
- 1881.- Txordue: "Adarrez"

(43)- Informatzailea: "Praillie" ez-izeneko artzaina

Baserria: Mendizabal (Martiriita-Azkoi-
tia)

Data: 1967-02-23

- 1882.- Usue
- 1883.- Arrona
- 1884.- Buztandune
- 1885.- Mutur-urdiñe
- 1886.- Txurruka
- 1887.- Pinto
- 1888.- Katrana

(44)- Informatzailea: Baserria: Errasti (Azkoitia)

Data: 1967-01-22

Biltzailea: Endrike Zurutuza

- 1889.- Makala
- 1890.- Dunbas
- 1891.- Sasi
- 1892.- Hankaluze-pintue
- 1893.- Maritxo
- 1894.- Gorriko
- 1895.- Hanka-okerra
- 1896.- Elosu
- 1897.- Masote
- 1898.- Urdiñ-txikie
- 1899.- Buru-zuri
- 1900.- Hiru-urte-ardie
- 1901.- Beatzeta-beltza
- 1902.- Moños
- 1903.- Napar-txikie
- 1904.- Begibakar
- 1905.- Mutur-beltza
- 1906.- Begi-gorri
- 1907.- Galarra: "(Gari-kolorekoa)"

(45)- Informatzailea: Izagirre

Baserria: Irure (Aizarna-Zestoa)

Data: 1967-01

Biltzailea: Etxeko artzainsak idatzitakoak

1908.- Berdes

1909.- Okos-motz

- 1910.- Xaku
- 1911.- Moñox
- 1912.- Hanka-luze
- 1913.- Txabala
- 1914.- Sapatza
- 1915.- Kopetas
- 1916.- Konejus
- 1917.- Moños-beltza
- 1918.- Pintua
- 1919.- Begibakarra
- 1920.- Bildotxeta
- 1921.- Sarpatz
- 1922.- Tximas
- 1923.- Itzira txiki
- 1924.- Errape-haundi
- 1925.- Ttanttos
- 1926.- Artos
- 1927.- Bege-pintua (Begi-pintoa) (Ikus 1949)
- 1928.- Aitzola
- 1929.- Akua
- 1930.- Iartza
- 1931.- Aariyan ama (Ahariaren ama)
- 1932.- Aariyan ama txikia
- 1933.- Kanpos
- 1934.- Bizkiya
- 1935.- Gorri-illuna
- 1936.- Ardi-txikiya
- 1937.- Gorri-illuna'n beltza (Gorri ilunaren beltza)
- 1938.- Beltza

- 1939.- Txusiko
- 1940.- Izu
- 1941.- Pilili
- 1942.- Otolá
- 1943.- Beltxiko
- 1944.- Adarrandi
- 1945.- Itxusi
- 1946.- Adarluze
- 1947.- La Frut: "(?)"
- 1948.- Sapatzbeltza
- 1949.- Bege-txusia: "(Bege=ardia. Begi-itsusia).(?)"
- 1950.- Itzira: "(Baserri-izena)"
- 1951.- Kakax: "Atzea zikinduta ibiltzen dalako"
- 1952.- Otes: "Otea erabiltzen, illeai erantsita"
- 1953.- Borro-txikiya: "Borrokastako illea dualako"
- 1954.- Gaisua: "Gaixo egon zalako"
- 1955.- Saltox: "Saltaria dalako"
- 1956.- Ihesi: "Beti igesi dabillelako"
- 1957.- Erbiñure: "Erbiñude-muturra dualako"
- 1958.- Sukalde: "Etixeratzean, beti sukaldera agertu bat egin behar izaten zuan" H.Joxe

(46)- Informatzailea: Julian (Idiazabal)

Data: 1968-12-26

Biltzailea: Jabier Loto artzainaren laguntzailea.

- 1959.- Apaize
- 1960.- Errotari
- 1961.- Prallie

1962.- Mojie: "(Monja)

1963.- Krierie: "Kriada"

(47)- Informatzaileak: Pedro eta Felix Goiburu
(Idiazabal.Gipuzkoa)

Negu-artegia: Agarre-Martón
(Loiola.Azpeitia)

Data: 1967-01-20

1964.- Billotxa

1965.- Politte

1966.- Zurie

1967.- Arkaxte pintua

1968.- Patillas

1969.- Bildotxaren amea

1970.- Pintto-txikie

1971.- Mosoloa: "(Ardia)"

1972.- Moxoloa: "(Aharria)"

1973.- Titi-txiki

1974.- Hanka-bihurrie

1975.- Ezpain-txuri

1976.- Belaar-txiki (Belarri-txiki)

1977.- Hontza

1978.- Ipur-txorrotxa

1979.- Bi um'eindakoa (Bi ume egindakoa)

1980.- Eskuakoia: "(Eskurakoia)"

1981.- Patillas zaharra

1982.- Mantxo

1983.- Beltxa

1984.- Patxi ardie

- 1985.- Leon
- 1986.- Txurie
- 1987.- Bei-beltxa: "(Begi-beltza)"
- 1988.- Adar-haundi
- 1989.- Pinto-deabrua
- 1990.- Ereñoa
- 1991.- Txuti
- 1992.- Beti-erren
- 1993.- Sasipe (bis)
- 1994.- Motots
- 1995.- Zui-xaharra: "(Aharria)" (Zuri-zaharra)
- 1996.- Arkaxtearen amea
- 1997.- Baitz-íitzi: "(Gaitz-iritzia)"
- 1998.- Gorrie
- 1999.- Arrea
- 2000.- Hanka-motxa
- 2001.- Mutur-mehe
- 2002.- Mantxo
- 2003.- Txuti-txiki
- 2004.- Arrea (Ikus 1999)
- 2005.- Elkorra
- 2006.- Txuti (Ikus 1991)
- 2007.- Hanka-hausie
- 2008.- Orroilarie
- 2009.- Beltx-ume'ena
- 2010.- Argazte txarra
- 2011.- Moko-txorrotxa'an umea
- 2012.- Pinto-zaharra
- 2013.- Politte'ena

- 2014.- Begi-txui: "(Begi-txuri)."
- 2015.- Txepetxa
- 2016.- Moko'on umea
- 2017.- Billostan um'eindako arkaztea (Bildotsetan ume
egindako arkaztea)
- 2018.- Kanpajilladuna
- 2019.- Tripa-haundi
- 2020.- Moje'ena
- 2021.- Beltzume'ena
- 2022.- Muturraundi
- 2023.- Betille-txurie
- 2024.- Arkazte-ahari
- 2025.- Mototsena
- 2026.- Abuela
- 2027.- Pintto-umea
- 2028.- Txu(r)i-txikie
- 2029.- Mutur-beltz txikie
- 2030.- Bi ume eitte'ittuna (Bi ume egiten dituen)
- 2031.- Aarr-aundi (Adar-haundia)
- 2032.- Ttikie
- 2033.- Begi-larri
- 2034.- Gaxtea
- 2035.- Mototx
- 2036.- Belaar-txiki (Belarri-txiki)
- 2037.- Pinto-txiki
- 2038.- Zaharra
- 2039.- Ipur-txorrotxa (Ikus 1978)
- 2040.- Patas-en umea
- 2041.- Txuri-pinttoa
- 2042.- Beltx-ume'en arkaztea (Beltz umearen arkaztea)

- 2043.- Moje'ena
- 2044.- Ixue
- 2045.- Santu'un aarduna (Santuren adarduna)
- 2046.- Txabala
- 2047.- Santua
- 2048.- Mojea: "Aspaldiko izen zaharra da gure artean"
- 2049.- Judasen billotxa: "Gaiztoa oso"
- 2050.- Pinto-diablo: "Aurrekoaren amea"
- 2051.- Bildoxtan umeindakoa (Bildotsetan ume egindakoa:
"Izuagoa da inpernuko deabrua baño"
- 2052.- Arkazte hanka-luzea: "Deabru majoa da hau"
- 2053.- Behorra: "Amagatik izena seittu dio"
- 2054.- Beltxa'an arkaztea: "Hontza'an amamea"
- 2055.- Santxon: "Horen nagusie zan Santxon Segurakoa"
- 2056.- Sasipe: "Beti sas'artean ibiltzen da"
- 2057.- Patillas gazte: "Sanpe'en senidea"
- 2058.- Txaarra'ana (Txarrarena): "Ama zoon txaarra, bea
ez".
- 2059.- Moko: Moko txorroxtuta aurrera juuten dakiana da-
lako". "Bai, solomoa baño gaiztoago da
behintzat"
- 2060.- Putea: "Oso izen txaarra dauka. Bost urte dauzka,
beti ahariikiñ dabil eta oraindik ez du
umerik egin eta "Putea" esaten diogu"
- 2061.- Esne-zaille'ena: "Amak oso esne zaille zoon da"
- 2062.- Tximiste: "Edozeinek ez du hau harrapauko"
- 2063.- Ipurr-txorrotxa: "Oso zabala ez du-ta"
- 2064.- Esne-lehorra'ana: "Ama zan holakoa"
- 2065.- Ahal-amea: "Ahariaren amea"
- 2066.- Ariztia: "-Ezkur-jalearen bat al dezute hau?"
"-Ez; hau beti tontorrean egon-beharrekoa"

da, danaan bixtan bere burua erakutsiiz;
ta Aita Ariztia beti halaxen egoten zen
pulpittoan, ba....izen horixe jarri"

- 2067.- Juun dan urtean bi ume'indakoa
- 2068.- Deabru-kastea
- 2069.- Okoz-motza
- 2070.- Titibakarra
- 2071.- Umeik eitte eztuuna
- 2072.- Goñado'ona (Koinatuarena)
- 2073.- Harri-zulo'ona (Harri-zuloarena): "Honen amean-amean-amea edo, eztaikit nik zeintzan, ume'inda harri-zuloon sartuta eontzana-ta, handik honaa izenak seitzen do".
- 2074.- ?: "Izenik eztauka honek, oandik arkaztea da-ta"
- 2075.- Lehenengo ume'eindakoa: "Hala ein zoon hor urte batean-da"
- 2076.- ?: "Datorren urtean eman beharko iogu izena; ne-gun ume'itten bado, orduun..."
- 2077.- Izu-deabrue: "Hauxe izue!. Ardi batekin deskuidatu giñan-da, haek atea zigun izukoadrilla! Hauetxek izuuk!"
- 2078.- Patas: "Hoolakoxe azkazaltzaarrekin ibiltzen da" hankak erakutsiz.
- 2079.- Beltxa: "Oñ pixkaat urdiñdu eiñ da baña..."
- 2080.- Ogi-jalea: "Esku(r)a jate(r)a etorten da"
- 2081.- Santu'una: "Amea izan zoon ona-ta, handik "santua" esan".
- 2082.- Ume'at eiñe: "(Ume bat egiñe)"
- 2083.- Akilles: "Napar-artzai bat hartu nion-da, hari "Ar-killes"eo"Akillas" eo hotsegiten zioten-da, honi're bai"
-

(48)- Informatzailea: Altzolarasko Torrean neguan zegoena.

(Aizarbazabal. Gipuzkoa).

Xoxote'n artzain.

Data: 1967-01-24, 7.30 a.m.

- 2084.- Xenpelar
- 2085.- Belaar-makurra
- 2086.- Lepa-gorri
- 2087.- Akua
- 2088.- Txuria
- 2089.- Lehenengo um'eitten duna
- 2090.- Eder
- 2091.- Buru-haundi
- 2092.- Deabru
- 2093.- Kasku
- 2094.- Argi
- 2095.- Lapurra
- 2096.- Moñox
- 2097.- Ille-kixkur
- 2098.- Pinttano
- 2099.- Tximax
- 2100.- Mutur-beltz
- 2101.- Dottore
- 2102.- Hanka-luze
- 2103.- Bildotx-aardune
- 2104.- Okos-motx
- 2105.- Eperra
- 2106.- Lanberri
- 2107.- Ille-kixkur
- 2108.- Begi-luxia

- 2109.- Pixti
- 2110.- Adarrestua: "(Aharía)"
- 2111.- Kopetas
- 2112.- Ille-motz
- 2113.- Gingill
- 2114.- Itxura
- 2115.- Txabal
- 2116.- Sorgiñ
- 2117.- Pekas
- 2118.- Bikain
- 2119.- Katox
- 2120.- Pospoliñ
- 2121.- Pinto-beltx
- 2122.- Putre
- 2123.- Paalutz
- 2124.- Kuku
- 2125.- Illaje
- 2126.- Errepe-haundi
- 2127.- Esku-ardie
- 2128.- Dantxari
- 2129.- Txepetx
- 2130.- Gaixto
- 2131.- Txintxarri
- 2132.- Bildotx-aharie
- 2133.- Okos-motx (Ikus 2104)
- 2134.- Pottorra
- 2135.- Zamaleku: "(Mendi-izena)"
- 2136.- Ontxa
- 2137.- Belarri-makurre

- 2138.- Adardun umie
- 2139.- Arkazte haundie
- 2140.- Dunbax.
- 2141.- Iñun ikusten ba'hu
- 2142.- Muttur-pintue
- 2143.- Belarri makalen umie (Belarri-makalaren umea)
- 2144.- Mutur-iluna
- 2145.- Arkazte txikia
- 2146.- Hirurteko motza
- 2147.- Ttantttox: "Belarritan ttanttoak dauzkalako"
- 2148.- Ardi haundie: "Beti hala izan da. Aurten bi ume
eingo ittula uste-et"
- 2149.- Xarbo: "Ixxkututik ixkututik, beti lapurretara;
xarbo-xarbo jarrita, nahi duuna eiñ..."
- 2150.- Mariano: "Napar artzaina. Oso artalde bikaña ekar-
tzen zuun; hari hartutako ahariñak die
"mariano" hauek"
- 2151.- Xaxi: "Beti sasirik-sasi ibiltzen dalako"
- 2152.- Kanpox: "Raza edo klase hortakue"
- 2153.- Onetik: "Onetik jatea gustatzen"
- 2154.- Kanpeon: "Ederrena hori dago-ta"
- 2155.- Aar-beltx: "Ahal gaztia" (Ahari gaztea)
- 2156.- Koxka: "Beti koskan egoten dalako"
- 2157.- Begoñita: "Bere ama zuen Begoñita"
- 2158.- Kantxiñe: "Itxaspe" baserriko artzaiarenizen goitia"
- 2159.- Aureskua: "Honen ama zen Aureskua"
- 2160.- Astox: "Honen amaan ama, ama hilda, asto umein-
berri batek hazi zuen bere esniakin.
Etzuen arkumia hartu nahi izaten, baño pix-
ka bat eutsi ta ematen zion"
- 2161.- Pernando: "Pernando bezala beti buulan ibilli be-

harrekue. Orrue ein-da mendiin ibilli,
ta zulue billau ta abeste danak ondoen
eaman. Beti sesioan Fernando bezela.

2162.- Aurre-haundi: "Atzekaldetik harrakeiñ zitzazkion-
da, illea motz-motz ebai giñon, ta aurea
berriz illetsu, lehoiak bezela".

2163.- Baliente: "Bildotxik balienteena beau dao-ta".

2164.- Beandu: "Hala jaio zan da"

2165.- Xoxote: "Han jaioa da"

2166.- Ixkiturri: "Han daude eaten duelako"

2167.- Bixkai: "Bixkitakoa dalako" (Bikitakoa delako)

2168.- Araba: "(Dudan zebillen artzaina arkazte honi ze
izen ipiniko-ta, neuk gogorazi diot "Ara-
ba", Bixkai-ren ondoren. Etzaiola izen
hori galduko, esan dit)"

2169.- Alaba: "Haien alaba" esan du parrez artzainak, ar-
kazte hau Bixkai ta Araba-ren hurrengo
ziztatu bait du albaiteroak.

2170.- Haziko-al-dek: "Txikie dalako"

2171.- Lotsa: "Azkena gelditze'álako, lotsa"

(49)- Informatzailea: Baserria: Akua (Zestoa. Gipuzkoa)

Data: 1967-03-04

Biltzailea: Endrike Zurutuza

2172.- Buru-motza

2173.- Munatto txikie: "(Baserri-izena)"

2174.- Ponbo

2175.- Ille-kuskurre

2176.- Korta

2177.- Politte

- 2178.- Bentatxo txikie
- 2179.- Marko: "Oso gaiztoa; okerra"
- 2180.- Morena: "Mutur-illuna"
- 2181.- Mutur: "Mutur-motza"
- 2182.- Txepela: "Atzetik ibiltzen dalako"
- 2183.- Illurdan: "(Baserri-izena)"
- 2184.- Ahuntza: "Harkaitz-gañean ibiltzen dalako"
- 2185.- Hankas: "Hankaluzea dalako"
- 2186.- Makalkea: "Punba-punba makal-makal ibiltzen"
- 2187.- Bottoia: "Txiki-txiki bat"
- 2188.- Txapa: "Buztan-luze bat"
- 2189.- Triku: "Tximosoa"
- 2190.- Ermitte: "Bildotsetan baserri hortatik ekarria"

(50)- Informatzailea: Odriozola (Matzinbenta.Azpeitia.Gipuzkoa)

Baserria: Iertzola

Data: 1967-01-29

Laguntzailea: Endrike Zurutuza

- 2191.- Mutur-txuie (Mutur-zuria)
- 2192.- Arkaztien umie
- 2193.- Mutur-pintue
- 2194.- Esnetsuba
- 2195.- Adar-koxkordune
- 2196.- Musu-gorrie
- 2197.- Arkazte txikie
- 2198.- Arkazte motza
- 2199.- Mutur-zui zaharra
- 2200.- Txaentxu-erreka

2201.- B'iitte-ittúna: "(Bi (ume) egiten dituena)"

(51)- Informatzailea: Aldanondo artzaina

Baserria: Lanberri (Altzola,Aia.Gipuzkoa)

Data: 1967-01-07

Oharra: 400 ardi eskas

2202.- Moñoño: "(Aharía)"

2203.- Ingelesa

2204.- Ingeles-belarri'ia umea

2205.- Markox'en umea

2206.- Albo-beltza

2207.- Errape-haundia umea

2208.- Belarri-beltza

2209.- Maño

2210.- Patillas gorria

2211.- Ardi haundia

2212.- Arkazte haundia

2213.- Hanká-zapala

2214.- Hanká-beltza

2215.- Pinto

2216.- Gazte: "(Geroago "Gaste")"

2217.- Adarbakarra

2218.- Patillas-umia

2219.- Errape-haundia umia

2220.- Izeta gaztea

2221.- Ardi-haundia umie

2222.- Moño-zuztar

2223.- Billotxa

- 2224.- Moño-zuztar gorria
- 2225.- Lapurra
- 2226.- Errape-haundi
- 2227.- Moñoño-arkaztia
- 2228.- Moño-zuztar bildotxa
- 2229.- Oria
- 2230.- Ingles-belarriin umia
- 2231.- Ardi xaharra
- 2232.- Moño-sustarren umia
- 2233.- Ardi urdiiñ umia
- 2234.- Kizkizki
- 2235.- Rayas: "(Geroago "raia")"
- 2236.- Politt
- 2237.- Ardi gorria
- 2238.- Baldaxar: "(Baltasar)"
- 2239.- Tximox
- 2240.- Bekain-beltxa
- 2241.- Aia beltz
- 2242.- Jokaria
- 2243.- Ahari txikia
- 2244.- Berre
- 2245.- Sosomikote
- 2246.- Dotore
- 2247.- Haitz-belar gorrie
- 2248.- Nabarra
- 2249.- Pintto
- 2250.- Bildotxa
- 2251.- Gastaño
- 2252.- Patillas txikia

- 2253.- Txintxaardun: (Txintxarridun
2254.- Gorria
2255.- Samiel ardiin umia
2256.- Txapas
2257.- Moñoño-nabarra
2258.- Zabala
2259.- Haitz-belar gorria: "(Bis)?"
2260.- Gorri: "(Lehenxeago,Gorria)" (Ikus 2254)
2261.- Moño-zuri
2262.- Ille-kizkor
2263.- Hanka-okerra
2264.- Txabala
2265.- Begi-txapas
2266.- Buru-gorri
2267.- Kaxko
2268.- Pequeño
2269.- Samiel gaztia
2270.- Mutur-txorrotx
2271.- Erbia
2272.- Xaharra
2273.- Itxusi
2274.- Kiskiski (bis)
2275.- Mutur-kako
2276.- Bildotsa (bis) (Ikus 2250)
2277.- Mutur-gorri
2278.- Txiki
2279.- Samiel itsusi
2280.- Billotxa (Ikus 2250,2276)
2281.- Arkazte
2282.- Billotxa (Ikus 2250,2276,2280)

- 2283.- Patillas
- 2284.- Ardi txarra
- 2285.- Pinttua
- 2286.- Ardi beltza
- 2287.- Ukuku
- 2288.- Dolorex
- 2289.- Xole
- 2290.- Pinto: "(Gorago "Pinttua")"
- 2291.- Billotxa (bis) (Ikus 2250,2276,2280,2282)
- 2292.- Ardi haundia
- 2293.- Arkaztia (Ikus 2281)
- 2294.- Moño-zuztar (bis)
- 2295.- Patillas-bildotxa
- 2296.- Txiki (bis)
- 2297.- Haitz-belarre
- 2298.- Bildotx
- 2299.- Buxtanduna
- 2300.- Uztata
- 2301.- Samiel gorria
- 2302.- Bildotxa
- 2303.- Lepa-okerra
- 2304.- Ren
- 2305.- Matrail-beltxa
- 2306.- Luse: "(Luze)"
- 2307.- Atze-baldatxa
- 2308.- Moñoño axuria
- 2309.- Haitz-belarre motxa
- 2310.- Ahuntxa
- 2311.- Ttentte

- 2312.- Beltxaan ama
- 2313.- Urdiña
- 2314.- Kollare
- 2315.- Baldatx
- 2316.- Patillas mutur-xorrotxa
- 2317.- Moño-xustar urdiña
- 2318.- Buru-haundi
- 2319.- Begi-haundi
- 2320.- Billotx (bis)
- 2321.- Bildotxa (bis)
- 2322.- Pinto-politt
- 2323.- Berdia
- 2324.- Moño-gorria
- 2325.- Raia: "(gorago "Raias")"
- 2326.- Hanka-luzia
- 2327.- Mutur-pintua
- 2328.- Ttikia
- 2329.- Burruntzi
- 2330.- Gingill-urdiña
- 2331.- Samiel ttikiya
- 2332.- Bizkiya
- 2333.- Ardi ederra
- 2334.- Markox polit
- 2335.- Arkazte dotore
- 2336.- Samiel haundia
- 2337.- Belarri-pintto
- 2338.- Mutur-haundi
- 2339.- Mutur-itxusi
- 2340.- Mutur-itxusiñ umia

- 2341.- Bildotxa (bis)
- 2342.- Hankaluxien umia
- 2343.- Muñox (sic)
- 2344.- Ardi ttikia
- 2345.- Bildots ttikía
- 2346.- Arkaztia (bis)
- 2347.- Ardi urdiña
- 2348.- Titibakarra
- 2349.- Uztata gaztia
- 2350.- Bildotxa (bis)
- 2351.- Arkazte politt
- 2352.- Buru-gorria
- 2353.- Adar-koxkorduna
- 2354.- Ardi gorria
- 2355.- Txima-haundi
- 2356.- Ardi haundia
- 2357.- Errape-haundia
- 2358.- Ahul
- 2359.- Mutur-txorrotxa
- 2360.- Ardi zaharran umia
- 2361.- Ardi gorrian umia
- 2362.- Ardi haundiiñ umia
- 2363.- Lepa-luzia
- 2364.- Bildotxa
- 2365.- Adar-koxkorduna
- 2366.- Samiil gorria
- 2367.- Ardi gorria
- 2368.- Ardi haundia
- 2369.- Bildotx beltza

- 2370.- Iñixi
- 2371.- Kazka-txuri
- 2372.- Teexa (Teresa)
- 2373.- Rosamari
- 2374.- Fillar: "(Pilar)"
- 2376.- Mai-xole: "(Mari Soledad)"
- 2377.- Anixeto
- 2378.- Mutur-gantxo
- 2379.- Bildotx
- 2380.- Adar-okerra
- 2381.- Lepa-luzia
- 2382.- Marroia
- 2383.- Patillas gorria
- 2384.- Bildotx
- 2385.- Mutur-kako
- 2386.- Adar-koxkor
- 2387.- Kaskallu
- 2388.- Kaskalluun umia
- 2389.- Arkaztia
- 2390.- Samiel
- 2391.- Bildotx
- 2392.- Moño-sustar haundia
- 2393.- Earra: "(Ederra)"
- 2394.- Markox pintua
- 2395.- Ardi xaharran umia
- 2396.- Soilla'an umia
- 2397.- Kalbo
- 2398.- Samiel urdiña
- 2399.- Ille-dotore

- 2400.- Ardi zarra
- 2401.- Adar-txorrotxa
- 2402.- Kiskiskis zaharra
- 2403.- Arkazte pinttua
- 2404.- Adar-ttenttea
- 2405.- Ardi beltxaren umia
- 2406.- Bildotxa
- 2407.- Gorria
- 2408.- Belarri-apala
- 2409.- Samiel haundia
- 2410.- Bildotxa
- 2411.- Xamiel
- 2412.- Ardi pintuan umia
- 2413.- Belarri-haundia
- 2414.- Azpiitti: "(Azpeitia)"
- 2415.- Patilla-ttikiya
- 2416.- Txapas
- 2417.- Belarri-pintto
- 2418.- Kaxko-txuri
- 2419.- Ardi-xarra
- 2420.- Kiskiskinen umia
- 2421.- Errape-baldarrax
- 2422.- Aar-okerra (Adar-okerra)
- 2423.- Ardi motza
- 2424.- Motots
- 2425.- Txintxaarduna
- 2426.- Lapurra
- 2427.- Arkaztia (bis)
- 2428.- Ardi xarran umia

- 2429.- Gingill-urdiña
- 2430.- Xudur-luxia
- 2431.- Albó-beltxa
- 2432.- Gingill-urdiñen umia
- 2433.- Belarri-beltxa'an umia
- 2434.- Bildotxa (bis)
- 2435.- Ahuntxa'an umia
- 2436.- Kiskiskis gorria
- 2437.- Mutur-kako (bis)
- 2438.- Markox txuriya
- 2439.- Xamiel xaharra
- 2440.- Bildotxa
- 2441.- Moño
- 2442.- Moño-sustarren umia
- 2443.- Zurrungilloa
- 2444.- Arkasztia
- 2445.- Belarri-haundian umia
- 2446.- Adar-koxkorduna
- 2447.- Mutur-pintua
- 2448.- Txintxaarduna
- 2449.- Ardi berriñ umia
- 2450.- Muttur-pintua (bis)
- 2451.- Ardi haundia
- 2452.- Begibakarra'an umia
- 2453.- Hanka-okarra (sic)
- 2454.- Ingeles-belarri: "Hau kasta bat da, "(Dirudienez,
belarri txiki zutiai" deritze "ingeles-
belarri". (York txerri-kastan bezala)"
- 2455.- Haitz-belarrén umea: "Haitz-belar, mendi bat da"
- 2456.- Ardi berria: "Aspalditik ezagutu det nik gure ar-

taldien izen hori"

- 2457.- Aideplanue: "(Aharia)"
- 2458.- Xarrabiko: "Zerbait esan nahi al du horrek?" "Ez, izena holaxe ipiñi"
- 2459.- Xamiel: "(San Migel)": "Hau ere kasta da"
- 2460.- Samiel
- 2461.- Kollare: "(Txintxaarduna)"
- 2462.- Ahari txikia
- 2463.- Sagastizabal: "(Baserri horretatik eresia)"
- 2464.- Samiel: "(Kasta horretako beste bat)"
- 2465.- Bixki: "Hala da"
- 2466.- Kaxkaillu: "(Kaskaillua al da?)". "Baldiakin biltzera joandakoan bai"
- 2467.- Kottarue: "(Izen-biltzaileak ipinitakoa)"
- 2468.- Aurren: "Hala ibiltzen dalako"
- 2469.- Beltxa: "Zergatik izen hori, zuria bait da?" "Umiek beltzak egiten ditualako"
- 2470.- Saltai: "(Saltari)": "Hala egiten du sasietan, pendizetan, murkoetan,..."
- 2471.- Moño-sustar: "Arraza hortakoa da"
- 2472.- Hiruki: "Hiru jaio ziran Ahuntxa'nak; bi ahari ta ardia. Ardia utzi ta ahariak saldu egin nituan"
- 2473.- Gaste: "Ba-zera nahiko traste". "Honek aña esne ematen duan ardirik ez da izango baserri-tan"
- 2474.- Berdi: "Berdi, musikoa? - galdetu dio albaite-roak. Artzainak ez dio ulertu"
- 2475.- Matxinbenta: "Sagastizabal-i hartua"
- 2476.- Jexux-mari'iñ ardie
- 2477.- Iñixio: "Artzain baten izena"
- 2478.- Markox: "Lehendikako izena da hori gure artaldean"

- 2479.- Sarrarikola
- 2480.- Txapas: "Txapas hemen arraza da"
- 2481.- Moñiñi: "Bizkiak, joan den urtean jaiuak"
- 2482.- Lindo // Txikia: "(Ez dakit bi izen desberdin edo
bakarra diren)"
- 2483.- Tripa-zaalan umia: "(Tripa zabalaren umea)"
- 2484.- Hankā-txaala: "(Hanka-txabala)"

(52)- Informatzailea: Baserria: Azkarate (Aia-Altzola)

Data: 1967-01-07

Oharra: 40 ardi inguru

- 2485.- Erren-xaharra
- 2486.- Txima-haundia
- 2487.- Gorri-motxa
- 2488.- Izuela txuriya
- 2489.- Izuela gorriya
- 2490.- Astua (Astoa)
- 2491.- Lepa-beltza
- 2492.- Ttankiku
- 2493.- Lepa-gorriya
- 2494.- Kakox
- 2495.- Izuela gorriya'n umia (Izuela gorriaren umea)
- 2496.- Beltza
- 2497.- Agorregi: "(Baserri-izena)"
- 2498.- Ttankiku'un bildotxa (Ttankikuren bildotsa)
- 2499.- Aizpiola gorriya
- 2500.- Lepa-beltzaan bildotxa (Lepa-beltzaren bildotsa)
- 2501.- Ostolatza'an bildotxa
- 2502.- Izuela gorriya (ter)

- 2503.- Izuelagorri'in umia (bis)
- 2504.- Lepa-beltza'an umia (Ikus 2500)
- 2505.- Ttankiku'un arkaztia
- 2506.- Lepa-gorria'n bildotxa
- 2507.- Lepa-gorria
- 2508.- Ahari zuria
- 2509.- Izuela gorri'iñ bildotxa
- 2510.- Izuela gorri'iñ arkaztia
- 2511.- Gorri-motxa'an umia (Gorri-motzaren umea)
- 2512.- Erio-zuria
- 2513.- Lepa-beltza'an umia (bis)
- 2514.- Izuela gorriya (bis)
- 2515.- Izuela txuriya (bis)
- 2516.- Ttankiku'un bildotxa (bis)
- 2517.- Ama-ardia: "Etxeko amarena dalako"

(53)- Informatzailea: Artzaina: Manzisidor Kornelio

Baserrria: Etxeberri (Aia-Altzola)

Data: 1967-01-07

Oharra: gauez

- 2518.- Txanpier: "(Jean-Pierre?)"
- 2519.- Liñatzeta
- 2520.- Errotazar (Errota zahar)
- 2521.- Zestua
- 2522.- Balentzi
- 2523.- Errotazar (bis)
- 2524.- Zailko
- 2525.- Lukax beltza

- 2526.- Xeberio
- 2527.- Arauntza
- 2528.- Lukax-Mari
- 2529.- Bildotxa
- 2530.- Botexar
- 2531.- Lukax'en alaba: "Haren umia da-ta"

(54)- Informatzailea: Baserria: Telleri 1. (Aia-Altzola)

Data: 1967-01-07

Oharra: 30ren bat ardi

- 2532.- Begi-haundi
- 2533.- Motots
- 2534.- Bixkitako pintua
- 2535.- Txintxaarduna (Zintzariduna)
- 2536.- Lukas zaharra
- 2537.- Bizki-gorria
- 2538.- Lepa-soilla
- 2539.- Kankallu
- 2540.- Mutur-gorria
- 2541.- Lepa-gorria
- 2542.- Etxe-nagusia: "(Aharía)": "Artaldien honek agintzen
dualako"
- 2543.- Beinte: "Hogei duro paatutako arkumie dalako"
- 2544.- Lukax: "Artzaia, ta hari erosia"
- 2545.- Korkua: "Korkoxa, okerra"
- 2546.- Beinte txikia: "Beinteren umea"
- 2547.- Gorri-zaharra: "Zaharra al da?"- "Hamairu urte"
- 2548.- Azkaate (Azkarate): "Ama zuan Azkarate Baserrikoa"
- 2549.- Zuúzarro: "Baserri hontatik ekarria"
- 2550.- Zien (2543 bera): "Ehun pezeta paatua dalako"

2550.- Hankausia (Hanka-hautsia): "Hausi zuun da"

2551.- Txuú-txikia: "(Txuri-txikia)"

2552.- Betixua: "(Begi-izua)"

2553.- Bildotxa: "Bildotx zeok-eta"

(55)- Informatzailea: Baserri: Telleri 2. (Aia-Altzola)

Data: 1967-01-07

Oharra: 30-40 ardi

2554.- Ahari bildotxa

2555.- Bildotxa

2556.- Manuela txiki

2557.- Pepitta

2558.- Bildotx beltza

2559.- Bizki beltza

2560.- Amona haundia

2561.- Bizki gorri-haundia

2562.- Laurteko txikia

2563.- Arkaztia

2564.- Ahari txikia

2565.- Gorri-txikia

2566.- Pote urdiña

2567.- Lukas gorria

2568.- Axkaate: "(Azkarate)"

2569.- Axkaate txikia

2570.- Ahuntxa

2571.- Belen

2572.- Amona: "Hala egiña dago-ta"

2573.- Potte beltza: "'Potte" inguru hontako artzai baten
ez-izena da"

- 2574.- Uztáata: "(Baserri-izena?)"
- 2575.- Ereio: "Baserria da Ereio, ta hango ardi-kasta da hau" ("Ereiñoa" Idiazabal, Goiburu)"
- 2576.- Etxeko nagusia: "(Aharía)"
- 2577.- Attona (Aitona): "Lehengo aharia bera"
- 2578.- Lukax: "Artzai egon zan-ta, hari erosia"
- 2579.- Irurteko gorri-txikia: "Bizkia da" (Bikia da)
- 2580.- Ixidro aharia
- 2581.- Ixiar: "Ixidro aharia"

(56)- Informatzailea: Baserria: Zuzarro (Aia-Altzola)

Data: 1966-03-13

1966-04-23

1967-01-07

- 2582.- Dionixio
- 2583.- Exkerra
- 2584.- Dunba'an gorria
- 2585.- Txintxaarduna
- 2586.- Ardi zaharra
- 2587.- Beltz-arrea: "(Kolareagatik)"
- 2588.- Nabarro: "(Kolarez)" (Nabarra)
- 2589.- Balentzi
- 2590.- Titibakarra'n umia
- 2591.- Adarduna'an umia
- 2592.- Garna
- 2593.- Semeola
- 2594.- Txorró-pinttua
- 2595.- Okerlaria
- 2596.- Mutur-beltza
- 2597.- Txikita

- 2598.- Izuela txikia
- 2599.- Adardune
- 2600.- Mariano: "(Aharía)"
- 2601.- Martinjoxe: "(Aharía)"
- 2602.- Erramon: "(Aharía)"
- 2603.- Olla-loka: "Óllo-txita'en truke ekarria"
- 2604.- Hirukoitza: "Hiru jaioak-eta umaldi bakoitzean asko egin zezan ekarria"
- 2605.- Xaapio "(Serapio)": "Xeapio artzai zahar ezaguna bezelaxe ibiltzen zalako, mantxo-mantxo"
- 2606.- Puntapaxo: "Ez-izen hortako artzaiari erosi nion da"
- 2607.- Hankausia: "Hala egona da txikitan"
- 2608.- Lukax: Izen hortako artzaiari erosiak. Beste hiru'-re halaxe die-ta, Lukax beharko dute haiek ere"
- 2609.- Pote: "Alde hontako artzai baten ez-izena da. Ardiik aña txintxaarri erabiltzen du-ta, hortik jarri dioe"
- 2610.- Astubi txikia: "Ardi beraa txiki bat da"
- 2611.- Astubi gorria: "Aurrekoan umia"
- 2612.- Ezpain-beltza: "Ttamtto beltza daukalako"
- 2613.- Arkazte txikie: "Ama're gorri-txiki bat du honek"
- 2614.- Urdaneta zaharra: "Hango Markes-kotik ekarrie"
- 2615.- Azpeiti motza: "Hango peritik ekarrie"
- 2616.- Irusoo: "Irusoo-tik (Irusoro) ekarria"
- 2617.- Kolarres: "Irusoo-tik (Irusoro) ekarria"
- 2618.- Adarduna: "Irusoo-tik (Irusoro) ekarria"
-

(57)- Informatzailea: Baserria: Kortaberri (Lastur, Deba) (Gipuzkoa)

Data: 1967-01

Biltzailea: Endrike Zurutuza

- 2619.- Oitaberri: "(Baserri-izena)"
 - 2620.- Oitaberri gaztea
 - 2621.- Usuitta: "(Baserri-izena)"
 - 2622.- Artamendi: "(Baserri-izena)"
 - 2623.- Artamendi beltza
 - 2624.- Artamendi gorri
 - 2625.- Sakai-berri: "(Baserri-izena)"
 - 2626.- Gurtesi
 - 2627.- Atxubi gorria
 - 2628.- Atxubi beltza
 - 2629.- Atxubi pintua
 - 2630.- Arakzte pintua
 - 2631.- Bildotx pintue
 - 2632.- Politta
 - 2633.- Atxubi horie
 - 2634.- Txikie
 - 2635.- Adardun-beltza
 - 2636.- Txuria
 - 2637.- Arretxabaleta: "(Aharia)"
 - 2638.- Kanpox: "Kanpotik ekarrie"
 - 2639.- Atxubi okerra: "(Gorputz okerra)"
 - 2640.- Tximu: "Oso tximosa da"
 - 2641.- Beti-bildotx: "Gorputz txikie. Gaztetan umeindakoa"
 - 2642.- Trukutza: "Eoskorra dalako"
 - 2643.- Eskoitz-beltza: "(Eskoriatzatik ekarria)"
-

(58)- Informatzaileak: Jesus Lagundiko Nobiziadua Beruelan egon
zenean bertako morroiei bilduak.

Data: 1963

- 2644.- Muttur-pinto
- 2645.- Mendi
- 2646.- Mutur-beltza
- 2647.- Hanka-motz
- 2648.- Hankaundi
- 2649.- Esku-ardi
- 2650.- Zapue
- 2651.- Mutur-gorri
- 2652.- Sugea
- 2653.- Zirauna
- 2654.- Xague
- 2655.- Lepa-beltza
- 2656.- Titi-haundi
- 2657.- Errepex
- 2658.- Buru-haundi
- 2659.- Makal
- 2660.- Makar
- 2661.- Tximoso
- 2662.- Ille-kuxkur
- 2663.- Katrana
- 2664.- Txokolate: "(Muturreko koloreagatik)"
- 2665.- Txintxarri
- 2666.- Mutur-oker
- 2667.- Sakatsa
- 2668.- Pilo
- 2669.- Aketza

- 2670.- Arta-ardie
- 2671.- Ardi nagusi
- 2672.- Tripaundi
- 2673.- Hankame
- 2674.- Mutur-urdiñ
- 2675.- Mutur-luze
- 2676.- Kalbo
- 2677.- Txiki
- 2678.- Porrue
- 2679.- Klabeliñ
- 2680.- Hanka-motxa
- 2681.- Pirulero
- 2682.- Patatas
- 2683.- Salamon (sic)
- 2684.- Abarie: "(Abadesa, cura)"
- 2685.- Beltxor
- 2686.- Moskor
- 2687.- Hanka-haundi
- 2688.- Potola
- 2689.- Txato (?), Txoto (?)
- 2690.- Bizki (Biki)
- 2691.- Inpernuko etsaie
- 2692.- Palo
- 2693.- Musu-pinkue (sic)
- 2694.- Patxi
- 2695.- Baba-etxiri
- 2696.- Motox
- 2697.- Asala: "(Azala)"
- 2698.- Akerra

2699.- Barrabas

2700.- Gorrixe

2701.- Eteda

(59)- Informatzailea: Baserria: Otsalarre (Neska artzainsa)
Martiita.Azkoitia. (Gipuzkoa)

Data: 1967-02-07

2702.- Intxaardune (sic) (Zintzariduna)

2703.- Buru-haundi

2704.- Aar-haundi (Adar-haundi)

2705.- Bustendune (Buztanduna)

2706.- Pelaje

2707.- Ille-kixkurre

2708.- Atzalaie (Atzelaria): "Beti azkena dabil lelako",
cfr."Zurita" Iribarren, Voc.Nav.

2709.- Musu-pinttue

(60)- Informatzailea: Mikel Zubizarreta

Baserria: Aartzaal (=Agirre-zabal) Martiita.Azkoitia. (Gipuzkoa)

Data: 1967-02-07

Oharra: "Izenak gure umiek jarriak dira"

2709.- Aar-koxkordune

2710.- Zumarraa txikie

2711.- Eluzu

2712.- Erdiko txikie

2713.- Lepa-luxie

2714.- Musu-pinttue

2715.- Mendizabal: "(Baserri-izena)"

- 2716.- Buru-haundi
- 2717.- Artzuua (Artzuaga): "(Baserria?)"
- 2718.- Ille-haundi
- 2719.- Ahari bildotx
- 2720.- Musu-gorrie
- 2721.- Antxumie
- 2722.- Brillu zaharra
- 2723.- Musu-txuie: (Musu-zuria)
- 2724.- Erdi-zaharran umie
- 2725.- Dunba-haundie
- 2726.- Artsuaa (bis)
- 2727.- Urtiaa-berri: (Urtiaga-berri, baserri-izena)"
- 2728.- Txibiltar: "Bertako Gibraltar baserria"
- 2729.- Brillu: "Gaztetan ille brillutsue zuan"
- 2730.- Sorokarie: "Lapurra, sorootara joan-zalea"

(61)- Informatzailea: Matxin-benta. Beasain. Gipuzkoa

Data: 1967-01-29, 9.30 a.m.

Oharra: 150ren bat ardi.

- 2731.- Gorria
- 2732.- Alaba
- 2733.- Oto
- 2734.- Otaarren
- 2735.- Pintua
- 2736.- Auzkio
- 2737.- Aaba
- 2738.- Oñati
- 2739.- Eiazaarre
- 2740.- Araba gazte
- 2741.- Martuio

- 2742.- Kaxinto
- 2743.- Arabaarra
- 2744.- Oto txikie
- 2745.- Zuuneta
- 2746.- Altzerreka
- 2747.- Largaate
- 2748.- Pintuan ama (Pintuaren ama)
- 2749.- Auzkio beltza
- 2750.- Menta: "'Benta"; handik erosia"
- 2751.- Itxes-orta: "(Itsas-erota, Matxinbenta errota-
baserria)"
- 2752.- Batran: "(Errezil, Artzalluz bailaran)"
- 2753.- Exkerra: "(Matxinbentako ganadu-tratante ezaguna)"
- 2754.- Gandule: "Haundi-makal bat"

(62)- Informatzailea: Alberdi

Arauntza-mendi. Azpeitia. Gipuzkoa

Data: 1967-02

Laguntzailea: Endrike Zurutuza

- 2755.- Otei
- 2756.- Igartxa txurie
- 2757.- Anatxan: "(Baserri-izena)"
- 2758.- Bixkie (Bikia)
- 2759.- Lapurre
- 2760.- Mutur-motxa
- 2761.- Belarri-okerra
- 2762.- Adar-tentea
- 2763.- Ezpain-motx urdiñe

- 2764.- Ezpain-motxa
- 2765.- Bixki txikie (Biki txikia)
- 2766.- Adar-txabal
- 2767.- Txikie
- 2768.- Urdiñe
- 2769.- Pintua
- 2770.- Gorrie
- 2771.- Belarri-tentea
- 2772.- Moños
- 2773.- Begibakarra
- 2774.- Titibakarra
- 2775.- Nabarro beltza
- 2776.- Tximas
- 2777.- Motell
- 2778.- Belarri-makurre
- 2779.- Pandako beltza
- 2780.- Kiriko
- 2781.- Beixama (Beizama herria (??))
- 2782.- Adar-txabala
- 2783.- Nabarro-txikie
- 2784.- Mutur-okerra
- 2785.- Mutur-zikiña
- 2786.- Atze-zikiña
- 2787.- Hanka-okerra
- 2788.- Txato: "(Aharía)"
- 2789.- Moxo: "(Aharía)"
- 2790.- Lepa-okerra
- 2791.- Mari-zikin
- 2792.- Lapur-xaharra
- 2793.- Txurie

- 2794.- Amorra txikie
- 2795.- Pintua
- 2796.- Pinta
- 2797.- Eoskorra
- 2798.- Ille-haundi
- 2799.- Ille-kixkurre
- 2800.- Errape-beltxa
- 2801.- Pandako: "(Zergatik?)". - Halaxe ipiñi eta kito"
- 2802.- Isuela gorrie: "Altzola-Aiako Izuelatik ekarria"
- 2803.- Pipas: "Tripa-haundia dalako"
- 2804.- Hankausie: "(Beltxa)"
- 2805.- Izua: "(Errepe-okerra)"

(64)- Informatzailea: Joan Mendizabal "Otatxa"

Zerain.Gipuzkoa

Data: 1973-09-04

- 2806.- Mutur-gorri
- 2807.- Musu-gorri
- 2808.- Adardun
- 2809.- Mutur-luze
- 2810.- Hanka-okor
- 2811.- Lotsagabe
- 2812.- Mutur-beltz
- 2813.- Mutur-txuri
- 2814.- Ahari motza
- 2815.- Moxo
- 2816.- Koatxiki (Kobatxiki): "Beroarekin kobazulora joaten
ziran, hau zulo txikira, bestea haundira"
- 2817.- Koahaundi (Kobahaundi): ikus aurrekoa.

2818.- Esnaola: "(Artaldetik aldegin eta Esnaolak ekarri zion)"

2819.- Begi-beltxa

2820.- Ezpain-beltza

2821.- Estrella: "Kopetako zuriguneagatik"

2822.- Adartxuti

2823.- Adarraundi

2824.- Ardi motza

2825.- Sardinzarra: "Plakoa dalako"

2826.- Xague

2827.- Adarduntxo

2828.- Moxo (aharia)

2829.- Bitoriano: "Gazteiztik ekarria" (Aharia)

2830.- Bizkaino (Aharia)

2831.- Elgeano (Aharia)

2832.- Kapela (Aharia)

2833.- Orroilarie (Aharia)

2834.- Señoritea: "Dotorea dalako"

2835.- Txakurre: "Txakurrari gogor egiten diolako"

2836.- Pedro: "(Nagusiaren izena; honi erositako ardiari "Pedro" izena egotzi. "Pedro, Pedro!" hotsegin eta eskura etortzen zan. 13 urte bizi izan zan)"

2837.- Lapurre: "Artalde guziitan iziten die"

2838.- Lapur txikie

2839.- Lapur haundie

2840.- Adar-okerra

(65)- Informatzailea: Baserria: Etxehaundi. Ostatuan jasoak.
(Zerain. Gipuzkoa)

Data: 1973-09-04

2841.- Txintxarritxiki

2842.- Moxo

(66)- Informatzailea: Pastor Izuela

Data: 1966-02-17

2843.- Ahuntza: "Okerrera joaten dana"

2844.- Errekalde: "Hala jaio zana; "Ahuntza"-ren umea"

2845.- Mutur-beltza

2846.- Txintxardun-zuria

(67)- Informatzailea: Joxe Aranburu Unsulategi

Data: 1973-09-05

2847.- Jetxardie: "Jeiztera bera etortzen dana"

2848.- Jetsizue: "Alde egiten du"

2849.- Esneealea: (Esne-edalea): "Marmitetik eraten duena"

2850.- Motza: "Adarrik ez duelako"

2851.- Lapurra

2852.- Gorbei aharie

2853.- Mutur-gorrie

2854.- Mutur-motza

2855.- Adartxutie

2856.- Adar-zabala

2857.- Okox-motxa

2858.- Errape-haundi

2859.- Titibakarra

2860.- Motots-haundie

(68)- Informatzailea: Artzainsa: Josefa Garmendia
(Izazpi-alde.Azpeitia)

Baserria: Antzumarriaga-Goikoa

Data: 1967-02

Laguntzailea: Endrike Zurutuza

- 2861.- Mutur-motxa
- 2862.- Ille-motxa
- 2863.- Kaxka-txuri
- 2864.- Erdoiste mutur-zurie
- 2865.- Igarateko dunbadune
- 2866.- Melarra
- 2867.- Mutur-gorri zaharra
- 2868.- Adar-koxkor mutur-gorrie
- 2869.- Adar-koxkor
- 2870.- Iturbe bildotxa
- 2871.- Iturbe adar-koxkordune
- 2872.- Txima-haundi
- 2873.- Begibakarra
- 2874.- Mutur-gorri
- 2875.- Titibakar mutur-gorrie
- 2876.- Titibakar mutur-grixe
- 2877.- Titibakar motoxdune
- 2878.- Sator-ardi mutur-motxa
- 2879.- Etxaiz zahar
- 2880.- Mutur-zuri zaharra
- 2881.- Etxaiz musu-beltza
- 2882.- Buru-haundi
- 2883.- Lepa-beltxa

- 2884.- Mutur-gandor haundi
- 2885.- Errepe-haundi
- 2886.- Iturbe moñosdune
- 2887.- Sator-ardi mutur-gorrie
- 2888.- Belaar-luxie (Belarri-luzea)
- 2889.- Esne-lehor
- 2890.- Begi-gorri
- 2891.- Ille-zikin
- 2892.- Okotz-motxa
- 2893.- Mutur-urdiñe
- 2894.- Lepomehe
- 2895.- Adardune
- 2896.- Musu-pintue
- 2897.- Borrea: "Aharia, adargabea ta buruak "porra" antza"
- 2898.- Txiliñ: "Txintxarri-txiki bat darama"
- 2899.- Iturbe ardi: "Urretxuko Iturbe baserritik ekarria"
- 2900.- Ipur-beltxa: "Ipur-gañean ille-motots beltza"
- 2901.- Atepe: "Arkumea zanean atean katiatu ta ia ittoan
egon zan elurretan bi egun"
- 2902.- Sator-ardie: "Igarateko Satorra" deritzotenari
erosia.
- 2903.- Akerra: "Basopean ibiltzen da, bakarrik, ta orroe
akerrak bezalakoa du"
- 2904.- Ama-txikie: "Artaldean ume asko ditualako"
- 2905.- Zanpana: "Ardi zabal hanka-motza, makal-makal "zin-
pi-zanpa" ibiltzen dalako"
- 2906.- Basajaundegi: "Bildotxakin (ala bildotxetan?) ba-
serri hartara iges egiña"
- 2907.- Txapa-zikin: "Isats-mozkiña zikinduta ibiltzen
dalako"
- 2908.- Galtxa makurreta (Ikus Jose Azkune, eta azalpena)

2909.- Borra-zaharra (Ikus Iribarren, Voc.Nav. in "Rompe-esquinas"

2910.- Betargi: "Begi-argie ta politte dalako"

2911.- Zezena: "Oso gogorra dalako"

(69)- Informatzailea: Fermin Agirre eta emaztea

Baserria: Enparan-gain (Azpeitia.Gipuzkoa)

Data: 1978-09-25

Oharra: 65ren bat ardi

2912.- Errape-haundi

2913.- Titi-haundi

2914.- Titibakar

2915.- Pinttara

2916.- Pinto-haundia

2917.- Pardo-gorriya

2918.- Pardo-zaharra

2919.- Pardo-gaztea

2919.- Pinto-txikie

2920.- Adar-haundi

2921.- Adar-koxkor gorriya

2922.- Adar-koxkor zaharra

2923.- Adar-koxkor gaztea

2924.- Pinto titi-txikia

2925.- Zuriya

2926.- Koskabillo

2927.- Intxardun-gorriya

2928.- Intxardun-zuriya

2929.- Pardo-beltza

- 2930.- Musu-beltza: "(Haren umea)"
- 2931.- Lino gorriya
- 2932.- Lino tototx
- 2933.- Tototxdun zuriya
- 2934.- Musu-zuri
- 2935.- Tirtiri
- 2936.- Tirtiri gaztea: "(Haren umea)"
- 2937.- Tigre
- 2938.- Mendaro: "(Handik ekarria)"
- 2939.- Mendaro musu-beltza
- 2940.- Mendaro musu-gorri
- 2941.- Mendaro txiki
- 2942.- Artola zuria
- 2943.- Artola umia
- 2944.- Artola gorria
- 2945.- Maixua: "(Beti aurrean ibiltzen delako)"
- 2946.- Maixuan umea: "(Arkaztea)"
- 2947.- Arkazte zaharra
- 2948.- Arkazte zaharran umea
- 2949.- Ipurdi-haundi
- 2950.- Begi-beltx
- 2951.- Hanka-beltx
- 2952.- Hanka-beltxan umea
- 2953.- Adar-txiki
- 2954.- Saltalaria
- 2955.- Saltalarian arkaztia
- 2956.- Oianlantzun: "(Rubiori hartutakoa)"
- 2957.- Arkaztia
- 2958.- Maixuan bildotx gorria: (Maisuaren bildots gorria)

- 2959.- Ardi beltxa
- 2960.- Ardi beltxan bildotxa
- 2961.- Ardi gorria: "Ahuntzkain hazitakoa"
- 2962.- Antonio: "Auzokoari hartutakoa"
- 2963.- Antonion umea

(70)- Informatzailea: Artzaina: Jose Azkune

Baserria: Antzumarriaga (Izazpi-alde.Az-
peitia.Gipuzkoa)

Data: 1967-02

Oharra: Endrike Zurutuzaren laguntza-
rekin.

- 2964.- Musu-beltza
- 2965.- Adar-koxkordune
- 2966.- Lapurre
- 2967.- Ardi txikie
- 2968.- Bizkar-beltxa
- 2969.- Txurie
- 2970.- Ardi politta
- 2971.- Kixkurre
- 2972.- Musu-pintua
- 2973.- Arkazte txikie
- 2974.- Arkazte gorrie
- 2975.- Ardi txikie
- 2976.- Hirurtekoa
- 2977.- Ardi zurie
- 2978.- Kankalla: "Hesi guziin gañetik saltaka ibili be-
harrekue"
- 2979.- Askape: "Askie gañera erorita, azpiiñ ia akaatuta
billautakue"

2980.- Galtza-makurreta: "Izen hortako txabolan jaiue".
 "Galtza hori "galtzara" ez ote? Handik
 bai zihoan Zumarragako herribide zaharra)"
 Ikus Garmendia artzainsa.

2981.- Sorgin-zuloeta: "Maillo hontan jaiue"

2982.- Ardi-xaharra: "Zaharrena dalako"

2983.- Etsaie: "Gaiztue dalako"

(71)- Informatzailea: Artzaina: Agirre (Izenordea: "Azti")

Data: 1967-02

Oharra: Endrike Zurutuzaren laguntzarekin

2984.- Mutur-gorri

2985.- Mutur-beltz haundie

2986.- Mutur-beltz ille-kixkurre

2987.- Mutur-beltz adar-koxkordune

2988.- Mutur-gorri txikie

2989.- Mutur-gorri haundie

Mutur-gorri ille kizkurre

Musu-gorri adardune

Mutur-zuri haundie

2990.- Buztan-haundie

2991.- Larrardi txikie

2992.- Larrardi gorri-txikie

2993.- Goiitxeta arkazte gorrie

2994.- Zumarraa-ardi haundie: (Zumarraga-ardi haundia)

2995.- Zumarraa-ardi lepa-okerra

2996.- Zumarraa-ardi hanka-luzie

2997.- Zestero (?)

2998.- Ahari zaharra

2999.- Ahari mutur-beltza

3000.- Ahari txiki-adardune

- 3001.- Bizko haundie
- 3002.- Bixko txikie
- 3003.- Arkazte makala
- 3004.- Izue
- 3005.- Ille-kixkur txikie
- 3006.- Errezil ardi haundie
- 3007.- Errezil ardi gorri-txikie
- 3008.- Illé-motza
- 3009.- Pagalda zuri bildotxa
- 3010.- Ille-haundi
- 3011.- Mutur-beltz zaharra
- 3012.- Zuri titi-txikie
- 3012.- Zumarraa-ardi pinttoa
- 3013.- Zumarraa-ardi buztandune
- 3014.- Pinto-izue
- 3015.- Larrardi txintxaardune
- 3016.- Larrardi adar-koxkordune
- 3017.- Mutur-horie
- 3018.- Mutur-gorrie
- 3019.- Larrar mutur-txurie
- 3020.- Hauntz-ardie: "Ahuntzak hazie"
- 3021.- Hanka-bihurrie: "Hanka-kalaxladuna; kiliski-kalaska"
- 3022.- Sorokarie: "Sorootara juten dana"
- 3023.- Tximosa: "Tximatsue"
- 3024.- Etxe-ardi pintoa: "Etxeko ardi baten umea"

(72)- Informatzailea: Artzaina: Martin Aldanondo

Baserria: Goikoetxe (Zaldibia.Gipuzkoa)
 Berez, Aiako Lanberrikoa
 Aralarko "Beaskin" txabolan.

Neguan, Zarautzen.

Data: 1967-02

Oharra: Endrike Zurutuzaren laguntzarekin
Ardiak aurrean eduki gabe emanda-
ko izenak.

- 3025.- Lapurre
- 3026.- Lapurren umie (Lapurraren umea)
- 3027.- Tuerta
- 3028.- Tuertan umea
- 3029.- Beltxa
- 3030.- Kaskazuri
- 3031.- Erbie
- 3032.- Inbidi horie
- 3033.- Inbidi urdiñe
- 3034.- Uso txikie
- 3035.- Larramendi horia
- 3036.- Larramendi motxa
- 3037.- Larramendi zuria
- 3038.- Beltz-txikie
Beltz-txikiñ umia
- 3039.- Hostos-en horia
- 3040.- Gaztain-jale
- 3041.- Gaztain-jaleren umie
- 3042.- Txiki: "(Aharía)"
- 3043.- Motxaan umie: "(Aharía)"
- 3045.- Zurie
- 3046.- Adardune
- 3047.- Txiki
- 3048.- Perikoon senidea

- 3049.- Zozoarro gorria
- 3050.- Ttanttots: "Hala dauzkalako"
- 3051.- Aztal-haundi: "Isegi-leku haundiak dauzkalako"
- 3052.- Sakalas: "Zaku-lasaia, errepe-haundia dalako"
- 3053.- Txingillas: "(Gingillas)"
- 3054.- Konejue: "Belarri-tentea"
- 3055.- Inbidi: Nahi ez degun tokira joaten dalako" Ikus
"Vezarse" Iribarren, Voc.Nav.
- 3056.- Uso haundie: "Uso-kolorekoa"
- 3057.- Larramendi: "Amezketako baserria da. Hizpidetan
ibili nintzan ardi hau gorabehera, harekin
(Larramendikoarekin); ta azkenian, neri
eman zidaten arrazoa ta ardia".
- 3058.- Hosto: "Belaarr-haundia" (Belarri-haundia)
- 3059.- Beizama-arkume-aharie: "Beizamatik eramandakoa"
- 3060.- San Marjin: "San Martin" izango da, galdetu nion
nik; -Ez, Samarjin, izen hortako artzaiari
hartu nion Aundi-mendin" (Artzainaren
izengoitia "Zamargin" zen)"
- 3061.- Periko (Aharria): "Ondradue izan-eta, eskura etor-
tzen dalako ipiñi nion"
- 3062.- Zozoarro pintua: "Umeak Zozoarroak eraman zitua-
lako"
- 3063.- Atristain: "Ardi honen umea aharitako eraman zuan
artzaiaren izena"
- 3064.- Iri (Idi) pintua: "Biltzen gaiztoa; ta garai batean
Aiako (Sorain)-en zan idi bat honen antze-
koa, adar bat gora ta bestea behera zuana,
ardi honek bezela; ta horregatik..."

(73)- Informatzailea: Baserria: Lertxundi

Data: 1967-02

Oharra: Endrike Zurutuzaren laguntzarekin

- 3065.- Pintue
- 3066.- Hankausie (Hanka-hautsia)
- 3067.- Pepita
- 3068.- Belaar-txiki
- 3069.- Motxa
- 3070.- Hanká-luzie
- 3071.- Hanká-okerra
- 3072.- Adar-zabala (Aharía)
- 3073.- Illé-motza
- 3074.- Saltalarie
- 3075.- Borregea
- 3076.- Hanka-bihurrie
- 3077.- Deabrue
- 3078.- Lapur haundie
- 3079.- Lapur txikie
- 3080.- Txintxaardun bi ume dauzkana
- 3081.- Adarr-okerra
- 3082.- Antzu ipur-zikiñe
- 3083.- Adardun-pintoa
- 3084.- Belaar-txuti
- 3085.- Moños
- 3086.- Hotz-beekoa: "(Hotzgabea)"
- 3087.- Ezpain-motza
- 3088.- Dunbadune
- 3089.- Antzu-haundie
- 3090.- Bi ume eitte-ittuena (Bi ume egiten dituena)
- 3091.- Eskoriatza
- 3092.- Illé-luzea

- 3093.- Adar-txutie
- 3094.- Adarbakarra
- 3095.- Konekue (Konejue): "(Belarri haundiak)
- 3096.- Hanka-luzea: "(Aharía)"
- 3097.- Ahuntza: "Saltoka ibiltén, ahuntza dirudiala"
- 3098.- Suga-linderea (sic): "Edozein lekutatik pasatzen dalako"
- 3099.- Txoróa: "Burutik nahastuta dagoelako" -artzainak,
-"Bai, baño bere alde" -artzainsak
- 3100.- Txakleta: "Hanka-bihurrie dalako"
- 3101.- Txanka: "Hanka-luzea dalako"
- 3102.- Ataun: "Galduta, han azaldu bi hillabetera"

(74)- Informatzailea: Izarraitz-azpi (Azkoitia.Gipuzkoa)

Data: 1967-02-06

Oharra: Beizamatik Azkoitira ezkondua zen artzaina.

- 3103.- Lakuta
- 3104.- Lakuta aardune
- 3105.- Lakuta Txintxardune
- 3106.- Lakuta-an ama
- 3107.- Pio-na
- 3108.- Mutur-beltxa'an txintxardune
- 3109.- Dunbadune
- 3110.- Agite txikixe
- 3111.- Aar-haundixe (Adar-haundia)
- 3112.- Ahuntza'an umie
- 3113.- Mutur-pintue: "(Aharie)"
- 3114.- Bildotxa'an txikixe

- 3115.- Umie maitte eztune (Umea maite ez duena)
 - 3116.- Mutur-pintue
 - 3117.- Aar-haundiiñ umie (Adar-haundiaren umea)
 - 3118.- Ardi beltza
 - 3119.- Agitte zaharraren umie
 - 3120.- Lakuta aardunan umie
 - 3121.- Mutur-beltz txintxaardunen umie
 - 3122.- Lakuta mutur-pinttue
 - 3123.- Mutur-gorrie
 - 3124.- Aar-haundiena (Aadar-haundiena)
 - 3125.- Argaiñ mutil zaharra'na
 - 3126.- Mutur-gorrie txikie
 - 3127.- Mutur-gorriñ txikie
 - 3128.- Pio: "(Aharía)"
 - 3129.- Mutur-pinttua
 - 3130.- Aitte zaharrak hazitakue: "Haren ardi maittie"
 - 3131.- Txintxarri-txiki-una: "(Txintxarri txikiduna)"
 - 3132.- Ahuntza: "Hiru ume, artaldien, izen hontakuek"
-

(75)- Informatzailea: Baserria: Errasti (Azkoitia.Gipuzkoa)

Data: 1967-01

Oharra: Endrike Zurutuzaren laguntzarekin

- 3133.- Makala
- 3134.- Dunbas
- 3135.- Sasi
- 3136.- Hanka-luze pintua
- 3137.- Maritxo
- 3138.- Masote

- 3139.- Gorriko
- 3140.- Hanka-okerra
- 3141.- Urdin-txikixe
- 3142.- Elosu
- 3143.- Buru-zuri
- 3144.- Hirurte-ardie
- 3145.- Beazata beltza
- 3146.- Moñox
- 3147.- Napar-txikixe
- 3148.- Begibakar
- 3149.- Galarra: "Gari kolorekue"

(76)- Informatzailea: Baserria: Urkiolegi (Azkoitia?)

Data: 1967-01

Oharra: Endrike Zurutuzaren laguntzarekin

- 3150.- Mutur-beltza
 - 3151.- Ille-kizkurre
 - 3152.- Pako
 - 3153.- Makala
 - 3154.- Mutur-pintue
 - 3155.- Kanpaillas (Kanpanillas)
 - 3156.- Txordue
 - 3157.- Txata
 - 3158.- Buztan: "Buztanduna, mozteke"
 - 3159.- Kako: "Muturre kakue"
 - 3160.- Lapurre: "Okerrerako griña haundia du"
 - 3161.- Aizirie (Azeria): "Mutur estue du, aiziriek bezela"
 - 3162.- Atxuitxo: "(Izen horretako) baserritik ekarrie"
-

(77)- Informatzailea: Andres Etxeberria Iztueta

Berastegi.Gipuzkoa

Data: 1983-04-24

Oharra: 100ren bat ardi

Biltzailea: M. Aizpurua

- 3163.- Laburu: (Aharikoa; kopetan laburu baten antzeko mantxa duelako)
- 3164.- Amona: (Zaharra delako)
- 3165.- Beassaindik ekarritako ardie
- 3166.- Elduaingo pintoaren umie
- 3167.- Tintera: (Ameraundik izen horrekin ekarria)
- 3168.- Tinteran umea
- 3169.- Luisa: (Luis izeneko aharikoarekin ibilia)
- 3170.- Ttentte: (Adarrak tenteak dituelako)
- 3171.- Adarbakarraren umea
- 3172.- Titi-haundie
- 3173.- Titibakarra
- 3174.- Marraka-haundie: (Marraka haundia egiten duelako)
- 3175.- Kanpanas: (Andreak ipinia, katalana bera. Zintza-rriarekin ibiltzen zelako)
- 3176.- Kanpanasen umea
- 3177.- Plumero: (Aurretik ibiltzea gustatzen zaiolako)
- 3178.- Macstra: (Aurretik ibiltzea gustatzen zaiolako)
- 3179.- Musu-zurie: (Aurpegi-alde bat zuria duelako)
- 3180.- Musu-zuriaren umea
- 3181.- Beltxa-adarduna
- 3182.- Beltxa-adargabea

- 3183.- Itsue: (Gaitzak jota itsutu egin zen eta geroz sendatu)
- 3184.- Lepa-luzea
- 3185.- Lepa-beltza
- 3186.- Txardine: (Izen honetako baserritik ekarria)
- 3187.- Ezpain-zuri
- 3188.- Aixkari: (Saltzaileak ipinitako izena)
- 3189.- Astoa: (Ezpainzuria eta buruhaundia delako)
- 3190.- Astakumea
- 3191.- Mandoa: (Baldarra eta ostikolaria)
- 3192.- Ijitoa: (Tranposoa delako)
- 3193.- Ttikie
- 3194.- Mantsoa: "(Beste izenen bat eman beharko zaio" ga-iztotu denez)
- 3195.- Urtain: (Ezpainhandia, boxeoan dabiltzanak bezala eta txakurrarekin desafioka ibiltzen delako)
- 3196.- Anikoeta / Arikoeta: (Ez dakit zihur, etxe-nagusiak ipinia omen da eta)
- 3197.- Ozkoz, adarrak beltzak dituna: (Ozkoztik ekarria)
- 3198.- Ozkoz, adarrak zuzenak dituna
- 3199.- Hanka-okerra
- 3200.- Hanka-okerraren umea
- 3201.- Ipur-zikina: (Atze zikinarekin ibiltzen delako -"Ez da ondo izango baino" esan zuen errespetu gutxiko izena zelakoan)
- 3202.- Makala: (Haundi eta produkzio txikikoa)
- 3203.- Goierri: (Ordiziko feriara hiru bider eramana eta saldu gabe ekarria)
- 3204.- Itsusi
- 3205.- Ile lisokikoa

3206.- Ile-kixkurre

(78)- Informatzailea: Jose Mari Iztueta

Berastegiarra (Tolosa.Gipuzkoa)

Data: 1983-04-24

Biltzailea: M. Aizpurua

Oharra: Bere jaiotetxeko ardien izenak gogo
ratuz.

3207.- Juan Tomas: (Ile asko zuen hanketan eta Juan Tomas
izeneko mutil batek ere ala omen zuen,
eta festetan galtzak jasota ibiltzen omen
zen dantzan ileak erakutsiz. Haren antza-
gatik ipinitako izena)

3208.- Joxe Txorizo: (Eskale baten izena. Eskale hau txa-
bolaz txabola ibiltzen omen zen. Ardi
honek ere txaboletan sartzeko ohitura
haundia zuelako ipini zuen izen hau)

3209.- Ahuntxe: (Pareta gainean eta ahuntza bezala ibil-
tzen zelako)

3210.- Hankamotxa: (Hanka hautsi eta gero usteldu. Moztu
egin omen zioten eta hankamotz geratu)

3211.- Pinto : (Urtebete osoz etxetik faltatua)

3212.- Txorroskilero: (Ille arroa omen zuen, Berastegira
etortzen zen txorroskileroa bezala)

3213.- Hortza-motxa

3214.- Pikonako mutur-beltxa: ("Pikona" duela esaten zaio
beheko matraila goikoa baino laburragoa
duenari)

3215.- Sahietsean harrak egindakoa

3216.- Putrea: (Buruko formagatik, lepoa ere soila omen
zuen putreak bezala)

3217.- Bixkik egindakoa (Bikiak agindakoa)

3218.- Zintzarri-haundi mutur-beltza

(79)- Informatzailea: Julio Azurmendi

Zegama (Gipuzkoa)

Data: 1983-03-02

Biltzailea: M. Aizpurua

3219.- Adartxabal errobakarra

3220.- Hanka-motxa, jeztera etortzen denana

3221.- Errobakarraren bildotsa

3222.- Mandalehorra: ("Mando" gaiztoa delako, "lehorra" esne gutxi ematen duelako)

3223.- Eskurakoia

3224.- Zuri-zaharra

3225.- Apaztegi ardia: (Apaztegi baserritik ekarria)

3226.- Arkume beltxaren ama

3227.- Beltz-lapurra: "Lapurra, gaixtoak direnei esaten diegu"

3228.- Bixki ama beltxa: (Bixkitakoa delako)

3229.- Lepaluzea: (Lehen zuen izen hau, baina aurten beste modu batera deitzen diote: "Etxen jaio-tako arkumearen ama")

3230.- Lepa-luzea: (Honi pasa diote haurrekoaren izena)

3231.- Isidro arditako arrea: (Isidro, ardi-saltzailea)

3232.- Gorri-pintoa

3233.- Isidro gorria

3234.- Tortuga: (Lepoa ilerik gabe duelako)

3235.- Adarbakarra: (Lehen adarbakarra zuen, orain bigarrena atera zaio eta bi ditu orain)

- 3236.- Ailarte ardia: (Artaldetik aldeginda paraje horretan ibili zelako)
- 3237.- Arkume arrearen ama, errepeko minak jotakoa(sic)
- 3238.- Iaz antzu izandako adartxabala
- 3239.- Belarri-haundia
- 3240.- Makabroa: (Jeizten gaiztoa delako)
- 3241.- Astregi ardia: (Baserri horretan aldeginda ibilitako ardia)
- 3242.- Ezpain-zuria
- 3243.- Aharin ama
- 3244.- Berri-lapurra: (Berria da artaldean eta gaiztoa)
- 3245.- Soraluze: (Honen aita Soraluze baserritik ekarria)
- 3246.-Martxelo: (Berez honen aitona zen Martxelo, gero aita izan zen eta orain hau)
- 3247.- Kanpanillas: (Zintzarri haundiaren orde, eskila txikiak dituelako)
- 3248.- Adar-haundi zaharra
- 3249.- Arkume beltxaren ama
- 3250.- Solita: (Ahari baten trukean ekarritako ardia. Baina beste artzainaren andreak ez zion ardi hau eman nahi, artaldeko onena zelako. Ardi honekin etorri zenean beste artzainak esan omen zion: "Ez dek konforme geratu Solita (bere emaztea). Handik aurrera izen hori)
- 3251.- Ile-haundi
- 3252.- Txuri-txikia
- 3253.- Errepe-haundia
- 3254.- Hontza: (Hontza baten antza duelako)
- 3255.- Ile-motza adarduna
- 3256.- Gaitzitsien ama: (Umeak gaitzetsi egiten ditu beti)
- 3257.- Maritxu: (Ez daki zergatik, semeak ipinia)

- 3258.- Solitaren umea
- 3259.- Adar-txabala
- 3260.- Adar-txabalaren umea
- 3261.- Beltxaren senidea
- 3262.- Sori ardia: ("Sori" gaixotasun bat da, erlakiztena bezalakoa sortzen zaie. Honi sendatu egin zitzaion)
- 3263.- Mutur-beltz buru-motxa
- 3264.- Adar-txikia: "Ez da txikienak dituen"
- 3265.- Ailartegi ardia
- 3266.- Begi-txuria: (Begi bat du zuria)
- 3267.- Adar-txutia: (Adarrak tenteak ditu)
- 3268.- Txuti: (Adarrak tenteak ditu honek ere)
- 3269.- Pinto-antzuaren ama
- 3270.- Lepa-beltza
- 3271.- Kaska-txuria
- 3272.- Ahuntza: (Berez, "ahuntza" honen ama zen, hura hil zenean honi ipini zion. Honek ez du ahuntzaren inolako antzik)
- 3273.- Kaska-zurin umea
- 3274.- Astregi ardiaren umea
- 3275.- Makabron umea
- 3276.- Pinto-txikia
- 3277.- Arkume gaixoaren ama
- 3278.- Bixkien ama (Bikien ama)
- 3279.- Muño ardia: (Honen amona zen Moño baserritik ekarria)
- 3280.- Lehenengo ume egindakoa: (Aurten emandako izena)
- 3281.- Txokolate koloreko muturrekoa: (Asko daude kolore honetakoak, baina beste adjetiboak ipiniz berezten dituzte)

- 3282.- Napar ardia
- 3283.- Ezpain txuriaren umea
- 3284.- Arkume inbalidoaren ama: (Arkumea inbalidoa izanik, ama joaten zitzaion eta ondoan etzan eta ematen ditia)
- 3285.- Ile-seko
- 3286.- Sabino aharia: (Izen honetako baserritik ekarria)
- 3287.- Etxeberria garakoa: (Aharia. Izen horretako baserritik ekarria)
- 3288.- Barbari aharia: (Barbari baserritik ekarria)

(80)- Informatzailea: Maria Beristain

Baserrria: Lasturreta (Errezil.Gipuzkoa)

Data: 1983-04-07

Datu-biltzailea: Miel Loinaz

- 3289.- Amonatxo: "Gaztea zela txakurrak ipurgainean pusketak kendu. Makala zelako"
- 3290.- Arratoi txikia: "Kolorea halakoa"
- 3291.- Pariseua: "Urte baten bi umealdi (izan zituen), ez zitzaion ilea moztu ez akatzeko eta ibili zitun bi kapa bata bestian gainean"
- 3292.- Etsai txuria: "Adarrak tente. Kolore txuria"
- 3293.- Pariseuan umia ="Adar-karakola" da beste izena
- 3294.- Arias: "Arias Navarro -(ministraria)-ren planta, belarri txabalak"
- 3295.- Markos: "Jatorra zelako, Atzerrekako mutil zaharren traza"
- 3296.- Eoskorra
- 3297.- Felipe xarra: "Auzoko artzaia"
- 3298.- Felipe xarran ahizpa

- 3299.- Mutur-luzia
- 3300.- Mendibil titiluzia: "Mendibil, Peliperen baserria"
- 3301.- Buru-zabala
- 3302.- Basa-akerrak: "Hiru dira: zarra, erdikua eta txikia"
- 3303.- Belarri-motxa
- 3304.- Bildots zarra: "Umia daukalako"
- 3305.- Bildots zarran umian umia
- 3306.- Mutur-berdia: "Berdia duelako" ="Katran" da beste
izena"
- 3307.- Errepe-goxo
- 3308.- Koskor-haundi: "Errepian titia galduta, koskorra"
- 3309.- Pospolin: "Txikia ta polita"
- 3310.- Mutur-kakua: "Mutur kakotua"
- 3311.- Txarrastrajo: "Txaldarra delako"
- 3312.- Berriki: "Ekarri zen baserriaren izena"
- 3313.- Olaalde: "Baserria, handik ekarria"
- 3314.- Patxonesa: "Muturra pekakin, Patxon baserrikoak
pekadunak dira"
- 3315.- Mikia (xarra): "Mikak bezala egiten du orrua"
- 3316.- Potxu xarra: "Azpeitiko tipo baten boza"
- 3317.- Ardi beltza: "Bel-beltza dalako"

(81)- Informatzailea: Franzisko Jabier Ansa

Baserria: Plaza (Arano.Nafarroa)

Data: 1983-03-13

Biltzailea: M. Aizpurua

- 3318.- Gaitzetsa: (Umeak gaitzesten dituelako)
- 3319.- Maititxola: (Mendiaren izena, han ibiltzen delako)

- 3320.- Mutur-beltz haundia
 - 3321.- Mutur-beltz ttikia
 - 3322.- Mono: (Egiten dituen umeek tximino antza dutelako)
 - 3323.- Belarri-zerratatua: (Marka egiterakoan mugitu eta
puska zintzilik geratu zitzaiolako)
 - 3324.- Leposoila: (Ile gutxi lepoan)
 - 3325.- Hankautsiaren umea
 - 3326.- Titi-haundiaren umea
 - 3327.- Titi-haundia
 - 3328.- Arkazte haundiena
 - 3329.- Titi-haundiaren umearen umea
 - 3330.- Mantso: (Eskura etortzen delako)
 - 3331.- Harras: (Zauri batean harrak sortu zitzazkiolako)
 - 3332.- Harrasen umea
 - 3333.- Zorritsu: (Zorri asko duelako)
 - 3334.- Mutur-beltz txikiaren ahizpa
 - 3335.- Mutu: (Ez du marrurik egiten)
 - 3336.- Amurraia: (Muturrean amurraiaren antza du)
 - 3337.- Lepasoi bixkitakoa: (Beti bi ume egiten ditu)
 - 3338.- Titi-okor txikia
 - 3339.- Matitxola: (Parajea)
 - 3340.- Matitxolaren umea
 - 3341.- Matitxolan hil zenaren umea
 - 3342.- Txuri-txikia: (Zuri-zuria jaio zelako)
 - 3343.- Belarri-zerratatuaren iguala
 - 3344.- Belarri-zerratatuaren igualaren umea
 - 3345.- Suro: (Galduta ibili ondoren aurkitu zuten tokiaren
izena)
 - 3346.- Aurren umatua
 - 3347.- Beltz-txikiaren umea
-

(82)- Informatzailea: Jose Ramon Zabala

Baserria: Perutxo (Arano.Nafarroa)

Data: 1983-03-13

Biltzailea: M. Aizpurua

Oharra: Hasiberriak. Amak dioenez lehen
pertsone-izen propioz izendatzen zituzten:
Anttoni, Joxpinixi,...

3348.- Anttoni

3349.- Jospinixi

3350.- Tontor:(Beti burua tente duela dabilelako)

3351.- Mutur-zuri

3352.- Arrastalaria: (Aurreko ardi bera. Beti azkena ibil-
tzen delako)

3353.- Pentsujalea

3354.- Tontorren aurreneko umea

3355.- Tontorren bixkia

3356.- Galduta ibili zena

3357.- Marrakalaria: (Beti marruka dagoelako)

3358.- Joalezepela

3359.- Aurreko ahariaren ama

3360.- Belarri-zepelaren umea: ("Belarri-zepel", belarri
eroriak zituelako)

3361.- Belarri-zepelaren lehenengo umea

3362.- Belarri-zepelaren bigarren umea

3363.- Larratxuri: (Ekarritako baserriaren izena)

3364.- Larratxuriaren umea

3365.- Harriurdinean ibiltzen zen belarri-zepela: ("Harri-
urdin" paraje bat da)

- 3366.- Atzeneko ahariaren ama
- 3367.- Ardi zaharra: (Oso zaharra da, ilea ez zaio hazi)
- 3368.- Aurreneko ahariaren umea
- 3369.- Bixkiak egin zituen
- 3370.- Joalezepelaren umeak: "Lau urtekoa, artantsua eta hiru urtekoa"
- 3371.- Atzeneko ahariaren ama
- 3372.- Tontorren atzeneko umea
- 3373.- Aurreneko ahariaren amaren arkaztea
- 3374.- Bildotsa aharikoa: (Beti ahariko egiten ditu umeak)
- 3375.- Erbia: (Belarriak tente ipintzen dituelako, erbiak bezala)
- 3376.- Erbiaren senidea
- 3377.- Erbiaren umea
- 3378.- Antzua: (Urte batean umerik egin ez zuelako)
- 3379.- Arrastalariaren umea
- 3380.- Aurreneko ahariaren umeak: arkaztea eta lau urtekoa

(83)- Informatzailea: Bixente Nazabal

Zaldibitarra. Oiartzunen negu-larrea,
Pabe baserrian

Data: 1983-03-17

Biltzailea: M. Aizpurua

- 3381.- Matrail-beltxaren umea
- 3382.- Ahariaren ama
- 3383.- Lapur gorri
- 3384.- Lapur zaharra (Aurreko bera)
- 3385.- Agapito: (Ditia estua duelako)
- 3386.- Arkazte haundia

- 3387.- Modesto: (Izen horretako pertsona baten antza duelako)
- 3388.- Begi-beltxa
- 3389.- Mulea: (Handia delako, bere ama ere hala zen. Handia denari "mulea" ipintzeko ohitura omen)
- 3390.- Belarri-tente
- 3391.- Kabraren umea
- 3392.- Kabra: (Ahuntzaren antza zuelako)
- 3393.- Beltxaren ama
- 3394.- Saturdi: (Saltzailearen izena)
- 3395.- Iharra
- 3396.- Iharraren umea
- 3397.- Ataun ardiaren umea
- 3398.- Konporta: (Artzain baten izena; berarengana joaten zelako)
- 3399.- Kankarro: (Handia delako, ardi handiak bait zituen izen horretako artzainak)
- 3400.- Pelotea: (Biribila delako)
- 3401.- Zoko: (Zokoetan egoten delako)
- 3402.- Zulota: (Zulorik zulo ibiltzen delako)
- 3403.- Zulotaren umea
- 3404.- Pelix umea
- 3405.- Pelix ama: (Zaldibiko Pelix-en antza zuelako begitan)
- 3406.- Buru-gogorra
- 3407.- Buru-gogorraren umea
- 3408.- Txiki-zaharra: "Bera haundia da, ama zuen txikia"
- 3409.- Konejue: (Belarrietan du antza)
- 3410.- Zuloan umea egindakoaren umea
- 3411.- Zaku: (Errape haundia duelako)

- 3412.- Koilareduna
- 3413.- Txikitxoaren umea
- 3414.- Elkorra: (Esne gutxi)
- 3415.- Meakas: (Zikina delako)
- 3416.- Pottolo: (Txikia delako)
- 3417.- Lepa-beltzaren umea
- 3418.- Saturdiren umea
- 3419.- Kabroia: (Gaiztoa, sorbalda atera zion jabeari)
- 3420.- Naparraren umea: ("Naparra" zaldibitar bat zen)
- 3421.- Txiki-haundia: (Osaba batek ipinia: "Txikia da"
esan omen zuen artzainak; osabak erantzun
"Txiki-haundie dek hori")
- 3422.- Fidel: (Beste ahariaren jabea)
- 3423.- Esnealea: "Pertzatik esnea edaten du"
- 3424.- Sorron: ("Sorron" izeneko artzainari erosia)
Martxo: "(Martxo" izeneko artzainari erosia)
- 3425.- Kabo: (Aharia. Bi aharik izen bera dute, "Kabo"
izenako artzainari erosiak bait dira biak)
- 3426.- Sorroaren umea: (Aharia)

(84)- Informatzailea: Antonio Uranga

Baserria: Aialde (Albiztur.Gipuzkoa)

Data: 1983-04

Biltzailea: M. Aizpurua

- 3427.- Mutur-pinttoa
- 3428.- Mutur-gorria
- 3429.- Adar-motxa
- 3430.- Mutur-zuri haundia
- 3431.- Ahari adargabea
- 3432.- Bildotsa

3433.- Mutur-zuri txikia: (Hil zuten)

(85)- Informatzailea: Baserria: Ziotza (Zarautz.Gipuzkoa)

Data: 1984-Udaberria

Biltzailea: M. Aizpurua

3434.- Arkume aharia

3435.- Mutur-luzea

3436.- Getari

3437.- Ardi beltza

3438.- Koxkorra

3439.- Arkume beltza

3440.- Adarduna: (Biri deitzen die honela)

(86)- Informatzailea: Artzaina: Asteasuarra
(Alegian negu-larrea)

Data: 1984-Udaberria

Biltzailea: M. Aizpurua

3441.- Adar-motza: (Artzainak ebaki zion adarra, bizikleta-freno-kablez egindako zerra batez)
(Aharia)

3442.- Adar-haundi zuria: (Aharia)

3443.- Adar-haundi gorria: (Aharia)

3444.- Bildots ile-lisoa

3445.- Ardi urdina

3446.- Ardi beltza

3447.- Bildots txurie: (Bi daude izen berekoak)

3448.- Arkazte txurie

3449.- Ardi zintzardune

- 3450.- Bildots mutur-pintoa
- 3451.- Arkazte mutur-beltza
- 3452.- Arkazte mutur-gorrie
- 3453.- Behinardi mutur-gorrie
- 3454.- Ardi haundie
- 3455.- Ardi motosdun-haundie
- 3456.- Ardi txikie
- 3457.- Ardi buru-zuri segilaria
- 3458.- Ardi-beltz lapurre
- 3459.- Ahari adargabea

(87)- Informatzailea: (61) artaldea txertatzen laguntzera etorri
tako gizon bat.

- 3460.- Gose
 - 3461.- Bel
 - 3462.- Aukan (sic)
 - 3463.- Erripa
-

BEHITARRAK

TXAKURRAK

TXERRIAK

ASTOAK

MANDOAK

OILOTARRAK

KATUAK

AINTZIN-OHARRA:

Nahiz eta orain artekoak ardi-izenak izan, han eta hemen batu diren beste izen batzu datoz ondoren. Hauei buruz bilketa zabal bat egin gabe dago. Txakurren kasuan oso lan erraza izan daiteke, urtero txertoa ipintzera behartuak bait daude; horretarako nahiko litzateke zenbait albaiterorekin hitzegin eta adostasun batera iristea zein datu behar direnari buruz.

Ondorengo izen hauetan izenen laburtasuna da, behar bada, gauzarik nabarmenena, txakurren kasuan behintzat. Lehen ere aipatu dugu fenomeno hori, kasu hauetan txakurrari deitzeko bait dira izenok, eta horregatik laburrak eta ozenak dira. Artikulurik eza ere nabarmena da.

Behitarren kasua erdibideko gauza izen daiteke, eta zein lanetan eta zein egoeratan dagoenaren arabera aldatzen dena. Alegia, ez da berdin ikuiluratua dagoen behitarra edo larrean dabilena, eta ezta soro-lanetan dabilena ere. Gauregun gutxi dira soro-lanetan aritzen diren behitarrak, baina informatzaileek emandako izenak lehengoak dira. Ez da ahaztu behar goldean edo dabilen aziendari sarri eta etengabe eman behar zaizkiola ordenak, eta beraz, izen laburrak izango direla. Larrean dabilzatenen kasuan ardi-izenekin parekotasun handi espero daiteke.

Beude, bada, izenok, oraindik landu gabe dauzkagun alor batzuren adierazpen gisa.

B E H I T A R R A K

(87)- Informatzailea: Basazabal Baserrikoa (Zerain.Gipuzkoa)

Data: 1973-09-03

Biltzailea: Jon Goikoetxea

001.- Beltxa

002.- Txata

003.- Txula: (Ttenttea dalako)

004.- Pinta

005.- Gorri

006.- Morika: ("Idukaten nere jaiotetxean Justori erosie.
Tximista eta hodeiak ikaratuta egesi egiña")

007.- Nabarro

008.- Txantxiku

009.- Basahuntza: "Behin udaberria ezkerro, antz ematen
zion ze garai zan burua tente jarrita.
Hodei-soiñua aitzen zuenean, nik gogoan
daukat ze soiñu ateratzen zuten ukulluan,
kasketako ederrak buruun hartuta"

(88)- Informatzailea: Barbari-aratze Baserrikoa
(Zerain.Gipuzkoa)

Data: 1973-09-03

Biltzailea: Jon Goikoetxea

010.- Hanka-luze

011.- Pinta-zaharra

012.- Norilla: "Suizatik ekarritako izena"

- 013.- Bilbainita
- 014.- Biai haundie: (Bigai haundia)
- 015.- Txata
- 016.- Ruben: "Suizatik ekarritako izena"
- 017.- Zuri-txiki
- 018.- Zuri-zarra
- 019.- Brinkola
- 020.- Urruzti behie
- 021.- Gorri-txikie
- 022.- Gorri-haundie
- 023.- Beltz-haundie
- 024.- Beltz-txikie
- 025.- Txorda
- 026.- Xoxo-mutur
- 027.- Txatilla
- 028.- Adar-motxa
- 029.- Zaldibi
- 030.- Bihurri
- 031.- Hortz-haundi
- 032.- Hortz-txiki

(89)- Informatzailea: Jose Mari Iztueta

Tolosa (Gipuzkoa)

Data: 1983-04-24

Biltzailea: M. Aizpurua

Oharra: Berastegiko bere jaiotetxekoak gogoratzen ditu.

- 033.- Arrio: (Baserri baten ez-izena)

034.- Ttentte

035.- Motxa

036.- Beltxa

037.- Txato

038.- Belemendi: (Baserri baten izena, handik ekarria)

039.- Pintto

(90)- Informatzailea: Ana Zubiaga eta Jon Aurre (Biltzaileak)

Foru (Bizkaia)

Data: 1983-07-11

040.- Apala

041.- Txordo

042.- Txuri

043.- Moro

044.- Pinta

045.- Txata

046.- Noble

047.- Maja

048.- Petra

049.- Gallarda

050.- Turranka

051.- Atondo

052.- Baltza

053.- Gorri

054.- Zuri

055.- Nabarra

056.- Gorria (Idia)

057.- Zuria "

058.- Nabarra (Idia)

059.- Baltza "

060.- Turranka "

(91)- Informatzailea: Antonio Uranga

Baserria: Aialde (Albiztur.Gipuzkoa)

Data: 1983-Udaberria

Biltzailea: M. Aizpurua

061.- Adar-zabala

062.- Motza

063.- Adar-sardea: (Adarrak tente dauzkalako)

064.- Ahuntza: (Goiko bera)

065.- Txuria

066.- Beltxa

067.- Marrularia

068.- Pintoa: (Txekorra. Beste txekorre "halakoaren txekorra" esanda berezten dituzte)

069.- Sardea: (Idia. Adarrak gora zituelako)

070.- Arreo: (Idia, aurrekoaren uztari-laguna. Ez daki zergatik izen hori)

071.- Gorria

072.- Beltza: (Aurrekoaren uztarri-laguna)

T X A K U R R A K

- 001.- Ttiki: Antonio Uranga.Albiztur
- 002.- Pittin: " "
- 003.- Beltxa: " "
- 004.- Peru: " "
- 005.- Kastor: (Ekarri zuenak Kastor zuen izena): Antonio
Uranga-Albiztur
- 006.- Dik: Antonio Uranga . Albiztur
- 007.- Rubio (Horia delako): Antonio Uranga.Albiztur
- 008.- Karlin: Ana Zubiaga + Jon Aurre. Foru.Bizkaia
- 009.- Sol " " "
- 010.- Bixer " " "
- 011.- Lumesto " " "
- 012.- Motz " " "
- 013.- Pintxo " " "
- 014.- Baltz " " "
- 015.- Prin " " "
- 016.- Romel " " "
- 017.- Nori " " "
- 018.- Pepin " " "
- 019.- Krispin " " "
- 020.- Zuri " " "
- 021.- Poli " " "
- 022.- Piti " " "
- 023.- Mono " " "
- 024.- Bi " " "
- 025.- Lau " " "
- 026.- Bat " " "

- 027.- Blak Ana Zubiaga + Jon Aurre. Foru.Bizkaia
- 028.- Dik " " "
- 029.- Nik " " "
- 030.- Hik " " "
- 031.- Motte Zarautz
- 032.- Pintto: Bixente Nazabal. Zaldibia
- 033.- Ttiki "
- 034.- Txato "
- 035.- Pastor " (Lehen izana)
- 036.- Lista " (Lehen izana)
- 037.- Potxolo " (Lehen izana)
- 038.- Ttiki " (Lehen izana)
- 039.- Txato: Xatordiño. Errezil
- 040.- Lixta: Lino Bereziartua. Azpeitia
- 041.- Lixto: Urasarri Bas. Azkoitia
- 042.- Mendi: " "
- 043.- Txato: Pedro eta Pelix Goiburu. Idiazabal
- 044.- Txiki: " "
- 045.- Kaxer/Kaxer: Altzolaras Torrea. Aizarnazabal
- 046.- Pittin: Aldanondo. Aia
- 047.- Lagun: Matxinbenta. Beasain
- 048.- Txiki: " "
- 049.- Lukax: Josefa Garmendia. Azpeitia
- 050.- Linda: Julio Azurmendi. Zegama
- 051.- Lijera: " "
- 052.- Txiki: Aurreko biei Txiki deritze. Berak dioenez
berarentzat izan dituen txakur guztiak
Txiki dira, nahiz eta erostean beste ize-
nak izan, adib. Linda, Lijera,...
- 053.- Txolin: "Gorri-gorri bat! hura zan txakurra, hura!.

Partoon hil zan, ez dakit ume danak ez
ote zitun egin"

054.- Txikirri: Antonio Uranga. Albiztur. "Txakur horren
amona "Txikirri" zelako ekarritako
beste baserrian".

055.- Tes: Marimin Aizpurua.Zarautz

056.- Beltza: Ines Zalba. Lekeitio

057.- Lea: " " " (Ibaiaren izena)

058.- Kide: " " " (Beltxaren umea)

059.- Beltxa: " " " (Beltxaren umea)

BESTE AZIENDAKTXERRIAK

Bizar-haundia: (Aurretixerria. Ileluzea duelako) A.Uranga.Albiztur
 Bizar-txikia: (Aurretixerria.Ile motza duelako) " "

ASTOAK

Txata: (Ana Zubiaga.Foru)
 Monika: " "
 Potxoko: " "
 Astoa: (Bakarra dute). A.Uranga.Albiztur

MANDOAK

Mula: (Bakarra dute eta emea. Albizturren (Antonio Uranga)
 arrari "mando" deritze eta emeari "mula")

ZALDIA

Nabarra: Ana Zubiaga.Foru

OILARRAK

Gorria: Antonio Uranga.Albiztur
 Zuria: " "
 Pintarra: " "

KATUAK

Tigrea: Antonio Uranga.Albiztur
 Pintto-gorria " "
 Nabar-txikia " "
 Nabar-haundia " "
 Beltxa " "
 Mirritxina: Ana Zubiaga. Foru
 Pirritxino " "
 Txirripistin " "
 Naminana " "

Naldaralami: Ana Zubiaga. Foru

Lapili	"	"
Dos morikos	"	"
Morikos dos	"	"
Pinto tres	"	"
Allende kuarto	"	"
Karlos kinto	"	"
Pisina	"	"

AURKIBIDEA

Orr.	Zk.	Informatzailea	Nongoa	Ardi-izen kopurua
35	1	Joseba Andoni Agirre eta Manuela Barandiaran	Ataun (Gipuzkoa)	7
36	2	Joxe Mari Imatz eta Zeberione	Ataun (Gipuzkoa)	10
36	3	Martin Sukia	Ataun (")	35
38	4	Jon Mikel Barandiaran	Ataun (")	32
40	5	Xanti Zeberio	Ataun (")	17
41	6	Xanti Zeberio	Ataun (")	42
43	7	Patxi Sukia	Ataun (")	19
44	8	Inazio Barandiaran	Ataun (")	28
45	9	Jose Sukia	Ataun (")	37
47	10	Baxilio Aierdi	Ataun (")	32
48	11	Bernardino Estanga	Intza (Nafarroa)	75
51	12	Bernardo Telleria	Zerain (Gipuzkoa)	175
58	13	Margarita eta Krispulo	Zerain (Gipuzkoa)	47
60	14	Belamendia Familia	Andoain (Gipuzkoa)	23
61	15	Berinerri, Urzalaieta, Okillegi Goroketa eta Portuberri Base- rrikoak.	Oiartzun (Gipuzkoa)	92
64	16	Joan Ormazabal	Ormaiztegi (Gipuzkoa)	6
65	17	Inazio Arruti	Errezil (Gipuzkoa)	146
71	18	Xatordino	Errezil (")	221
79	19	Jaungoikoa (ez-izena)	Errezil (")	14
80	20	Benta-Berri Baserria	Errezil (")	6
80	21	Katran (ez-izena)	Errezil (")	40
82	22	Loiolako Komentuko Gipuzkoarrak	Gipuzkoa	47
84	23	Ramon	Azkoitia (Gipuzkoa)	7
84	24	Pedro Aldalur	Azpeitia (Gipuzkoa)	10
85	25	Iturriaga Baserria	Soraluze (Gipuzkoa)	30
86	26	Pagalus Baserria	Zarautz (Gipuzkoa)	25
87	27	Borras (ez-izena)	Errezil (Gipuzkoa)	50
89	28	Zelaeta aita-semeak	Azpeitia (Gipuzkoa)	19
90	29	Balentin Osoro	Elgoibar (Gipuzkoa)	23
91	30	Lino Bereziartua	Azpeitia (Gipuzkoa)	107
95	31	Juan Jose Aranburu	Azpeitia (Gipuzkoa)	58
97	32	Largarate-Goikoa Baserria	Azpeitia (Gipuzkoa)	104
102	33	Aratz Baserria	Azpeitia (Gipuzkoa)	10
102	34	Jabier Gurrutxaga	Azpeitia (Gipuzkoa)	70

105	35	Jose Inaxio Aizpuru	Azpeitia (Gipuzkoa)	83
109	36	Mikel Odriozola	Azpeitia (Gipuzkoa)	32
110	37	Jose Unanue	Azpeitia (Gipuzkoa)	13
111	38	Itxas-errota Baserria	Beasain (Gipuzkoa)	7
111	39	Azalgorreta Baserria	Azkoitia (Gipuzkoa)	41
113	40	Itziar-alde Baserria	Azkoitia (Gipuzkoa)	17
114	41	Urasarri Baserria	Azkoitia (Gipuzkoa)	15
114	42	Urkiolegi Baserria	Azkoitia (Gipuzkoa)	13
115	43	Praillie (ez-izena)	Azkoitia (Gipuzkoa)	7
115	44	Errasti Baserria	Azkoitia (Gipuzkoa)	19
116	45	Izagirre	Zestoa (Gipuzkoa)	51
118	46	Julian	Idiazabal (Gipuzkoa)	5
119	47	Pedro eta Felix Goiburu	Idiazabal (Gipuzkoa)	117
124	48	Xoxoteko Artzaina	Azpeitia (Gipuzkoa)	88
127	49	Akua Baserria	Zestoa (Gipuzkoa)	19
128	50	Odriozola	Azpeitia (Gipuzkoa)	11
129	51	Aldanondo Artzaina	Aia (Gipuzkoa)	280
139	52	Azkarate Baserria	Aia (Gipuzkoa)	33
140	53	Manzisor Kornelio	Aia (Gipuzkoa)	14
141	54	Telleri 1. Baserria	Aia (Gipuzkoa)	23
142	55	Telleri 2. Baserria	Aia (Gipuzkoa)	28
143	56	Zuzarro Baserria	Aia (Gipuzkoa)	37
145	57	Kortaberri Baserria	Deba (Gipuzkoa)	25
146	58	Jesus Lagundiko Nobizioak		58
148	59	Otsalarre Baserria	Azkoitia (Gipuzkoa)	8
148	60	Mikel Zubizarreta	Azkoitia (Gipuzkoa)	22
149	61	Beasain	Gipuzkoa	24
150	62	Beasain (?)	Gipuzkoa	4
182	63	Alberdi	Azpeitia (Gipuzkoa)	51
152	64	Joan Mendizabal	Zerain (Gipuzkoa)	35
153	65	Etxehaundi Baserria	Zerain (Gipuzkoa)	2
154	66	Pastor Izuela		4
154	67	Joxe Aranburu		14
155	68	Josefa Garmendia	Azpeitia (Gipuzkoa)	51
157	69	Fermin Agirre eta emaztea	Azpeitia (Gipuzkoa)	53
159	70	Jose Azkune	Azpeitia (Gipuzkoa)	20
160	71	Agirre	Azpeitia (?) (Gipuzkoa)	45
161	72	Martin Aldanondo	Zaldibia (Gipuzkoa)	40
163	73	Lertxundi Baserria	Azpeitia (Gipuzkoa)	39

165	74	Izarraitz-azpi Baserria	Azkoitia (Gipuzkoa)	30
166	75	Errasti Baserria	Azkoitia (Gipuzkoa)	17
167	76	Urkiolegi Baserria	Azkoitia (?) (Gipuzkoa)	13
168	77	Andres Etxeberria	Berastegi (Gipuzkoa)	44
170	78	Jose Mari Iztueta	Berastegi (Gipuzkoa)	12
171	79	Julio Azurmendi	Zegama (Gipuzkoa)	70
174	80	Maria Beristain	Errezil (Gipuzkoa)	31
175	81	Franzisko Jabier Ansa	Arano (Nafarroa)	30
177	82	Jose Ramon Zabala	Arano (Nafarroa)	33
178	83	Bixente Nazabal	Zaldibia (Gipuzkoa)	47
180	84	Antonio Uranga	Albiztur (Gipuzkoa)	8
181	85	Ziotza Baserria	Zarautz (Gipuzkoa)	7
181	86	=	Asteasu (Gipuzkoa)	19
185	BEHITARRAK			
185	87	Basazabal Baserria	Zerain (Gipuzkoa)	9
185	88	Barbari-aratze Baserria	Zerain (Gipuzkoa)	23
186	89	Jose Mari Iztueta	Berastegi (Gipuzkoa)	9
187	90	Ana Zubiaga eta Jon Aurre	Foru (Bizkaia)	21
188	91	Antonio Uranga	Albiztur (Gipuzkoa)	12
189	TXAKURRAK			
192	BESTE AZIENDAK			
195	AURKIBIDEA			